

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA
EUROSYSTEM

VÝROČNÁ SPRÁVA 2016

Vydavateľ:
© Národná banka Slovenska 2017

Adresa:
Národná banka Slovenska
Imricha Karvaša 1, 813 25 Bratislava

<http://www.nbs.sk>

Elektronická verzia je prístupná na
[http://www.nbs.sk/sk/publikacie/
publikacie-nbs/vyrocna-sprava](http://www.nbs.sk/sk/publikacie/publikacie-nbs/vyrocna-sprava)

Všetky práva vyhradené.
Reprodukovanie na vzdelávacie a nekomerčné
účely je povolené s uvedením zdroja.

Redakčná uzávierka údajov uvedených v tejto
správe bola 23. marca 2017.

ISBN 978-80-8043-220-1 (elektronická verzia)
ISBN 978-80-8043-221-8 (epub)

OBSAH

ÚVOD	5	3.4 Falzifikáty bankoviek a mincí zadržané na území SR	39
A EKONOMICKÝ, MENOVÝ A FINANČNÝ VÝVOJ	7	4 PLATOBNÉ SLUŽBY A PLATOBNÉ SYSTÉMY	42
1 MAKROEKONOMICKÝ VÝVOJ	8	4.1 Platobné služby	42
1.1 Vonkajšie ekonomické prostredie	8	4.2 Platobné systémy Slovenskej republiky	42
1.1.1 Globálne trendy vývoja produkcie a cien	8	4.2.1 Platobný systém TARGET2 a TARGET2-SK	42
1.1.2 Hospodársky vývoj v eurozóne	9	4.2.2 Platby realizované prostredníctvom TARGET2-SK	43
1.2 Makroekonomický vývoj SR	10	4.2.3 Platobný systém SIPS	44
1.2.1 Vývoj cien	10	4.2.4 Platby realizované prostredníctvom SIPS	45
1.2.2 Hrubý domáci produkt	11	4.2.5 Platobné karty	46
1.2.3 Trh práce	12	4.3 Spolupráca s medzinárodnými finančnými inštitúciami v oblasti platobného styku	46
1.2.4 Finančné hospodárenie	13	5 ŠTATISTIKA	47
1.2.5 Platobná bilancia	14	5.1 Vývoj v oblasti štatistiky	48
2 MENOVÁ POLITIKA EUROSISTÉMU	16	5.2 Informačné systémy	49
3 VÝVOJ NA FINANČNOM TRHU	18	6 EKONOMICKÝ VÝSKUM	50
B AKTIVITY A ČINNOSTI NBS	21	7 EURÓPSKE ZÁLEŽITOSTI A MEDZINÁRODNÁ SPOLUPRÁCA	52
1 IMPLEMENTÁCIA MENOVEJ POLITIKY A SPRÁVA INVESTIČNÝCH REZERV	22	7.1 Európske záležitosti	52
1.1 Povinné minimálne rezervy	22	7.2 Spolupráca NBS s medzinárodnými inštitúciami	52
1.2 Akceptovateľné aktíva	22	7.3 Medzinárodná činnosť NBS v oblasti dohľadu	53
1.3 Správa investičných rezerv	24	7.4 Zahraničná technická pomoc	55
2 FINANČNÁ STABILITA A DOHĽAD NAD FINANČNÝM TRHOM	25	8 KOMUNIKÁCIA	55
2.1 Finančná stabilita	25	9 LEGISLATÍVA	59
2.2 Dohľad nad finančným trhom	25	10 INŠTITUCIONÁLNY ROZVOJ	61
2.3 Regulácia finančného trhu	31	10.1 Inštitucionálny rámec	61
2.4 Riešenie krízových situácií	34	10.2 Organizácia a riadenie	61
2.5 Ochrana finančného spotrebiteľa	34	10.3 Ľudské zdroje	63
3 EMISNÁ ČINNOSŤ A PEŇAZNÝ OBEH	36	10.4 Vzdelávanie	64
3.1 Vývoj kumulovanej čistej emisie v obehu	36	10.5 Environmentálna politika NBS	64
3.2 Výroba eurobankoviek a euromincí	37		
3.3 Spracovanie eurobankoviek a euromincí	38		

C	SPRÁVA NEZÁVISLÉHO AUDÍTORA	Zoznam grafov	99
	A ÚČTOVNÁ ZÁVIERKA NBS	Zoznam tabuliek	99
	K 31. 12. 2016	Skratky	100

Úvod

V roku 2016 sa naplnilo niekoľko neočakávaných scenárov. Prekvapivé výsledky referenda o vystúpení z Európskej únie v Spojenom kráľovstve a prezidentské voľby v USA výrazne zmenili vnímanie budúceho vývoja ekonomiky a neistoty na trhu. Zásadnou zmenou v oblasti vonkajšieho ekonomického prostredia bolo začatie sprísňovania menovej politiky v USA. Tieto vonkajšie faktory sa pravdepodobne postupne nepriamo prejavujú aj v hospodárskom vývoji na Slovensku. Istým prekvapením na domácej pôde bol pomerne uspokojujúci hospodársky rast sprevádzaný pretrvávajúcim poklesom spotrebiteľských cien. Aj v kontraste s očakávaniami týkajúcimi sa možného vyššieho rastu domácich cien po zavedení eura, dosahovalo Slovensko v roku 2016 nižšiu infláciu ako priemer EÚ alebo eurozóny.

Novou skúsenosťou nielen pre Slovensko, ale aj pre NBS, bolo predsedníctvo v Rade EÚ. NBS sa v rámci svojich kompetencií zapojila predovšetkým do rokovaní týkajúcich sa dobudovania Bankovej únie a Únie kapitálových trhov. Vrcholnou udalosťou slovenského predsedníctva bolo pre NBS septembrové neformálne zasadnutie Rady ECOFIN v Bratislave, ktorému predchádzalo stretnutie guvernérov centrálnych bánk členských krajín EÚ a prezidenta ECB.

Vonkajšie podmienky hospodárskeho rastu Slovenska neboli priaznivé. Globálna ekonomika rástla slabým tempom. Hospodársky rast eurozóny sa aj v súvislosti so zvýšenou neistotou na finančných trhoch vyplývajúcej z geopolitického vývoja v roku 2016 spomalil na 1,7 %. Podobne ako v predchádzajúcich rokoch, eurozóna rástla najmä vďaka súkromnej spotrebe domácností.

Spomalenie rastu HDP zaznamenala aj slovenská ekonomika. Medziročný rast vo výške 3,3 % sa opieral tak o domáci, ako aj zahraničný dopyt. Pokračoval však priaznivý vývoj na domácom trhu práce sprevádzaný poklesom nezamestnanosti a rastom reálnych miezd. Pokles spotrebiteľských cien sa postupne zmierňoval a v decembri bola po troch rokoch zaznamenaná mierne

kladná medziročná inflácia. V priemere za rok 2016 sa však ceny na Slovensku opäť znížili.

Z dôvodu rizika opätovného poklesu inflácie eurozóny do záporných hodnôt a zhoršenia podmienok na európskom finančnom trhu rozhodla Rada guvernérov v marci 2016 o znížení kľúčových úrokových sadzieb na nové historické minimum a prijatí ďalších neštandardných menovopolitických opatrení. Sadzba pre hlavné refinančné operácie klesla na nulu, sadzba pre jednodňové refinančné operácie na 0,25 % a sadzba pre jednodňové sterilizačné operácie na -0,40 %. V zmysle otvorenej komunikácie potvrdila ECB platnosť stanovených alebo nižších sadzieb na obdobie prekračujúce trvanie neštandardných opatrení. Neštandardné opatrenia boli zároveň počas roka rozšírené o program nákupu podnikových cenných papierov (CSPP) a novú sériu cieľených dlhodobějších refinančných operácií (TLTRO-II). K menším úpravám neštandardných opatrení pristúpila Rada guvernérov aj v decembri 2016.

V reakcii na pretrvávajúci rýchly rast objemu úverov a z neho vyplývajúce možné riziká pre finančnú stabilitu pristúpila NBS k viacerým regulačným opatreniam sprísňujúcim poskytovanie úverov domácnostiam. Viacero legislatívnych zmien bolo počas roka 2016 uvedených do praxe aj v ďalších oblastiach dohľadu nad finančným trhom. V záujme podpory finančnej gramotnosti obyvateľstva zorganizovala NBS po prvýkrát sériu prednášok a praktických cvičení pod názvom Dni finančného spotrebiteľa. K zvýšeniu informovanosti finančných spotrebiteľov prispelo tiež sprístupnenie online databázy subjektov finančného trhu na stránke NBS. S postupným rozširovaním kompetencií NBS v oblasti dohľadu pokračovalo upevňovanie jeho podielu na zamestnanosti banky. Ku koncu roku 2016 pracovalo vo všetkých organizačných útvaroch NBS spolu 1 075 zamestnancov.

Medzi výlučné kompetencie NBS neodmysliteľne patria aj činnosti súvisiace s platobným stykom a emisiou a obehom peňazí. Celková

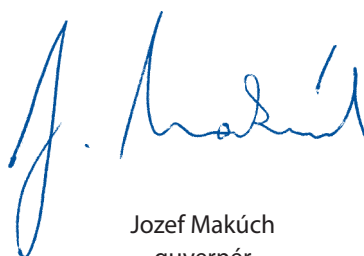
hodnota i počet transakcií uskutočnených v platobnom systéme SIPS sa medziročne zvýšili. V systéme TARGET2-SK bolo spracovaných viac transakcií, no v nižšej celkovej hodnote ako pred rokom. Počet účastníkov oboch platobných systémov prevádzkovaných NBS sa rozšíril o jedného účastníka.

Celková kumulovaná čistá emisia eurových bankoviek a mincí vydaných do obehu Slovensku dosiahla ku koncu roku 2016 viac ako 11 mld. €. NBS zabezpečila výrobu a dodanie nových 50 €

bankoviek druhej série, ako aj obehových mincí viacerých nominálnych hodnôt, vydala šesť rôznych zberateľských mincí z drahých kovov a pamätnú dvojeurovú mincu k prvému predsedníctvu Slovenskej republiky v Rade Európskej únie.

V roku 2016 dosiahla NBS čistý zisk vo výške 147 mil. €. Hlavným zdrojom zisku boli úrokové výnosy z dlhopisov. Na základe rozhodnutia Bankovej rady NBS bol zisk za rok 2016 v plnej výške použitý na zníženie strát NBS z minulých rokov.

Marec 2017

Jozef Makúch
guvernér

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA
EUROSYSTEM

Č A Š Ť A

EKONOMICKÝ, MENOVÝ A FINANČNÝ VÝVOJ

A

1 MAKROEKONOMICKÝ VÝVOJ

1.1 VONKAJŠIE EKONOMICKÉ PROSTREDIE

1.1.1 GLOBÁLNE TRENDY VÝVOJA PRODUKcie A CIEN

Rast globálnej ekonomiky sa v roku 2016 spomalil približne na 3,0 % z 3,2 % v predchádzajúcom roku a dosiahol najnižšiu hodnotu od roku 2009. Rast svetového hospodárstva tak naďalej zaostal za historickým priemerom 4 % dosiahnutým dve desaťročia pred ekonomickou a finančnou krízou. V rámci jednotlivých zoskupení krajín sa zastavil trend posilňovania ekonomického rastu vyspelých krajín a spomaľovania rozvíjajúcich sa ekonomík. Kým v prípade vyspelých ekonomík sa hospodársky rast v roku 2016 výraznejšie spomalil, ekonomická aktivita v rozvíjajúcich sa krajinách rástla porovnateľným tempom ako v predchádzajúcom roku.

Smerovanie svetovej ekonomiky v roku 2016 ovplyvnilo niekoľko faktorov. Jednak to bolo štrukturálne spomalenie Číny a jej postupný prechod k vyváženejšiemu rastu. Vďaka uvoľnenej menovej politike, slabšiemu výmennému kurzu, ako aj investíciám do štátnych podnikov Čína stabilizovala svoju výkonnosť a dosiahla cieľ stanoveného ekonomického rastu. Snaha podporiť ekonomickú aktivitu týmto spôsobom však naznačila, že prijímanie štrukturálnych reforiem, ktoré by v budúcnosti mali prispieť k vyváženejšej štruktúre ekonomiky, nie je dostatočné. V roku 2016 sa znížil aj hospodársky rast Indie, ktorá však profitovala z priaznivej dôvery, pokroku v ekonomickej reforme a z robustných investícií. Navyše nárast miezd vo verejnom sektore a štrukturálne reformy v oblasti daní z tovarov a služieb by mali cez podnikateľské investície udržať rast ekonomiky na vysokých úrovniach. Ďalším faktorom, ktorý ovplyvnil svetovú ekonomiku, bol vývoj cien komodít. Predovšetkým obnovený rast cien ropy ovplyvnil ekonomiky závislé od jej exportu. Ruská ekonomika síce naďalej klesala, avšak oveľa miernejším tempom ako v predchádzajúcom roku a prorastový trend cien ropy naznačil jej priaznivejšiu perspektívu. Navyše pokles inflácie zmiernil prepád spotreby. Ekonomiku podporila aj menová politika, ktorá na deflačný vývoj reagovala znížením sadzieb. Politická neistota, prísna menová poli-

tika a finančné podmienky spolu s plánovanou fiškálnou konsolidáciou tlmili hospodárstvo Brazílie. Ekonomika, ktorá zostala oslabená vysokou nezamestnanosťou, nízkou podnikateľskou a spotrebiteľskou dôverou a dôsledkami nízkych cien komodít, tak opäť poklesla. Negatívny dopad na svetovú ekonomiku malo aj pretrvávajúce geopolitické napätie v niektorých častiach sveta.

Vyspelé ekonomiky ovplyvnili v roku 2016 pomalší rast svetového hospodárstva, keď sa utlmil rast takmer vo všetkých kľúčových krajinách. Hospodársky rast USA sa znížil v dôsledku negatívneho dopadu investícií v energetickom sektore, ako aj efektu apreciacie dolára z minulosti. Súčasne úspory, ktoré si domácnosti ušetrili v období nízkych cien energií, výraznejšie nepodporili spotrebu domácností. Na výkonnosť americkej ekonomiky však už v závere roka začali pozitívne vplývať vyššie výdavky domácností a oživenie investičného dopytu. Napriek akcelerácii súkromnej spotreby sa v roku 2016 spomalil hospodársky rast Spojeného kráľovstva, nakoľko sa utlmili investície a zahraničný obchod. Po júnovom referende o vystúpení Spojeného kráľovstva z Európskej únie bola síce volatilita na finančných trhoch iba krátkodobá, neistota sprevádzajúca budúce nastavenie vzťahov s EÚ však zvýšila riziko pomalšieho globálneho rastu. Mierne sa spomalila aj ekonomika eurozóny. Globálnu ekonomiku prorastovo ovplyvnila japonská ekonomika, ktorá akcelerovala vďaka fiškálnym stimulom a akomodatívnej menovej politike. Ďalším faktorom, ktorý ovplyvňoval globálny ekonomický vývoj, bola aj divergencia menovej politiky USA od ostatných vyspelých krajín. Kým Fed na základe údajov z trhu práce a vývoja inflácie pristúpil na konci roka k ďalšiemu zvýšeniu úrokovej sadzby, ostatné centrálné banky pokračovali v uvoľnených menových politikách.

V roku 2016 sa globálny rast spotrebiteľských cien zvýšil, pričom ich vývoj predurčoval hlavne pomalší pokles cien energií reagujúcich na ceny energetických komodít. Ceny potravín sa zvýšili iba nepatrne a ich inflácia sa v porovnaní s predchádzajúcim rokom výraznejšie znížila. Vo vyspelých ekonomikách priemerná miera in-

flácie v roku 2016 vzrástla na 0,7 % oproti 0,3 % v roku 2015, avšak jadrová inflácia zostala utlmená v prostredí pomalšieho ekonomického rastu. V rozvíjajúcich sa ekonomikách sa rast spotrebiteľských cien znížil zo 4,7 % na 4,5 % v dôsledku odznenia minulých depreciácií mien a pôsobenia menových politík.

Globálne ceny komodít sa v roku 2016 odrazili od dna. Na medziročnej báze síce ešte klesali, ale v priebehu roka sa ich dynamika poklesu spomaľovala a v závere roka začali ceny komodít rásť. Ovplynili ich predovšetkým ceny energetických komodít, keď sa počas roka výrazne zvyšovala hlavne cena ropy. Jej úroveň na strane ponuky ovplyvňovali predovšetkým dohody členských krajín OPEC, ako aj krajín mimo kartelu, znížiť produkciu. V rámci dopytu cenu ovplyvňoval nižší ekonomický rast Číny. Rastúcu trajektóriu však zaznamenali aj ceny uhlia v reakcii na reštrukturalizáciu priemyslu v Číne. V rámci neenergetických komodít sa postupne zvyšovali ceny kovov aj agrokomodít z dôvodu slabšej ponuky, vyššieho dopytu, ako aj z dôvodu vyšších cien ropy.

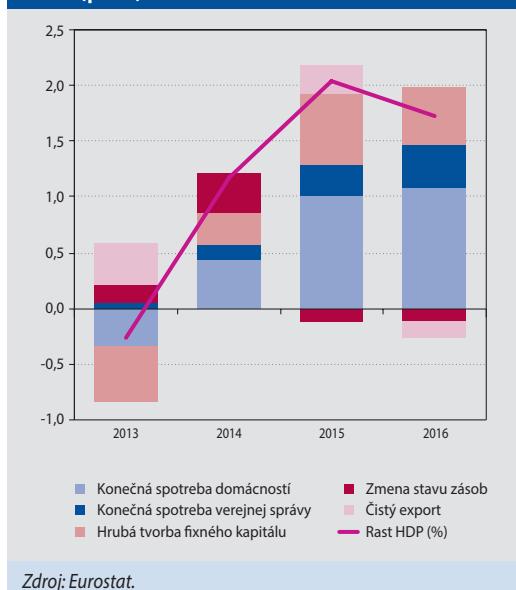
1.1.2 HOSPODÁRSKY VÝVOJ V EUROZÓNE

Aj v roku 2016 pokračoval hospodársky rast HDP eurozóny (1,7 %). Bol len o niečo nižší ako v roku 2015 (2 %), keď bol rast revidovaný smerom nahor v dôsledku silného rastu v Írsku. Pozitívne

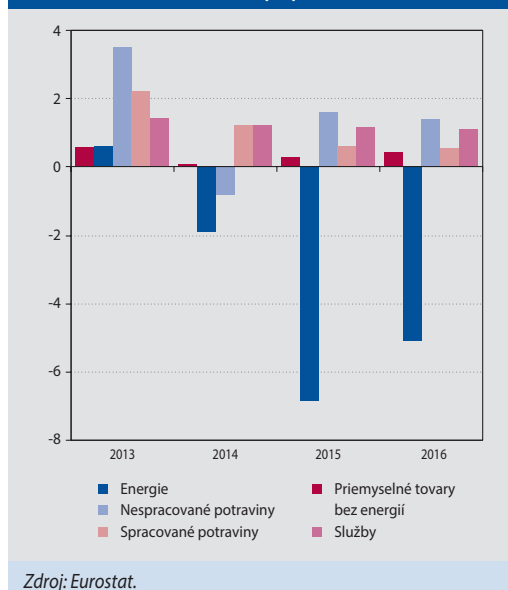
k rastu ekonomiky prispela v najväčšej miere súkromná spotreba, v menšej miere investície a spotreba vlády. Súkromná spotreba a investície boli značne podporené akomodatívnym nastavením menovej politiky s dopadom na uvoľnenie úverových podmienok. Rast exportov sa v porovnaní s predchádzajúcim rokom spomalil, zároveň sa spomalila aj dynamika importov, avšak v menšej miere. Čistý export tak mal mierne negatívny príspevok k ekonomickému rastu. Posilnenie hospodárstva sa prejavilo na trhu práce, keď miera nezamestnanosti zaznamenala pokles v porovnaní s predchádzajúcim rokom (10,0 % v roku 2016 v porovnaní s 10,9 % v roku 2015).

V roku 2016 celková priemerná inflácia meraná HICP dosiahla 0,2 % a v porovnaní s predchádzajúcim rokom sa zrýchlila o 0,2 percentuálneho bodu. V porovnaní s decembrom 2015 (0,2 %) sa dynamika rastu HICP v decembri 2016 zrýchlila (1,1 %). V priebehu celého roka 2016 bol rast cien nízky, keď v troch mesiacoch prvého polroka zaznamenal pokles do záporných hodnôt a v druhom polroku sa len postupne zvyšoval. Úroveň celkovej inflácie v priebehu celého roka ovplyvňoval najmä vývoj cien energetických komodít. Ten sa premietol do výrazného prehĺbenia poklesu cien energií, ktorý v druhej polovici roka začal odznievať. Dynamika cien potravín sa ku koncu roka tiež zrýchlila. Jadrová inflácia (inflácia mera-

Graf 1 Príspevy k medziročnému rastu HDP (p. b.)

Graf 2 Medziročná zmena jednotlivých zložiek HICP inflácie (%)

ná HICP bez energií a nespracovaných potravín) sa po miernom zrýchlení od apríla stabilizovala. Jej priemerná úroveň v roku 2016 dosiahla 0,8 % (rovnako ako v roku 2015).

Výmenný kurz eura voči americkému doláru sa v priebehu roka 2016 oslabil. Po kolísavom vývoji spojenom s posilňovaním sa následne kurz od júna viac-menej stabilizoval a následne sa v poslednom štvrtroku výraznejšie oslabil. Vývoj odrážal rozdielne cyklické pozície a nastavenia menových politík veľkých svetových ekonomík, geopolitický vývoj, ako aj výhľad pre hospodársky rast a infláciu v eurozóne. V porovnaní so začiatkom roka 2016 sa v závere roka 2016 kurz eura oproti americkému doláru znehodnotil približne o 3 %.

1.2 MAKROEKONOMICKÝ VÝVOJ SR

Slovenská ekonomika v roku 2016 medziročne vzrástla o 3,3 % v stálych cenách v porovnaní s rastom 3,8 % v roku 2015. Ekonomický rast sa spomalil v dôsledku poklesu domáceho dopytu, predovšetkým investícií. Naopak, k rastu pozitívne prispeli najmä spotreba domácností a čistý export, a to rýchlejšim tempom ako v roku 2015.

Na trhu práce pokračoval v roku 2016 priaznivý vývoj. Zamestnanosť v metodike ESA 2010 medziročne vzrástla o 2,4 % oproti 2,0 % v roku 2015, a to najmä v službách a obchodných činnostiach. Miera nezamestnanosti medziročne poklesla z 11,5 % v roku 2015 na 9,7 %. Priemerná mesačná nominálna mzda v roku 2016 vzrástla, pričom sa zvýšila aj jej medziročná dynamika. Mzdy rástli vo všetkých odvetviach mimo odvetvia informačných a telekomunikačných technológií.

V roku 2016 dosiahol bežný účet platobnej bilancie deficit 0,6 mld. € (v roku 2015 prebytok 0,2 mld. €). K takémuto vývoju prispel najmä nárast deficitu bilancie primárnych výnosov ako dôsledok nižšieho čerpania zdrojov z fondov EÚ.

Spotrebiteľské ceny v roku 2016 zaznamenali priemerný medziročný pokles o 0,5 % oproti poklesu o 0,3 % v roku 2015. Celkovo bol cenový vývoj silne ovplyvnený pôsobením exter-

ných faktorov v podobe šokov v cenách komodít.

1.2.1 VÝVOJ CIEN

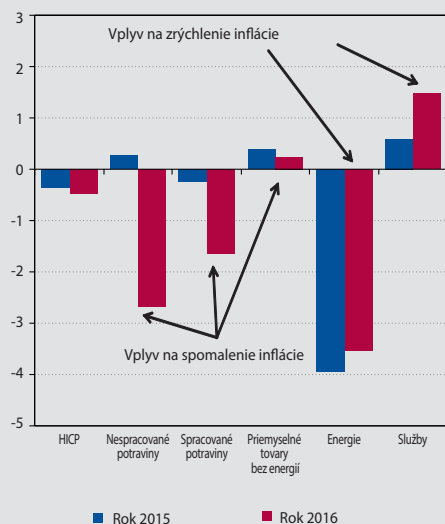
V roku 2016 ceny pokračovali v medziročnom poklese. Priemerne klesli o 0,5 % (v porovnaní s poklesom o 0,3 % v roku 2015). Na spomalenie priemernej medziročnej dynamiky cien vplývali aj v roku 2016 najmä externé faktory. K zrýchleniu medziročného poklesu cien prispeli najmä potraviny. Mierne spomalilo aj tempo rastu cien priemyselných tovarov bez energií.

Počas prvej polovice roka 2016 klesali ceny agrokomodít. Uvedený vývoj sa premietol do dynamiky cien najmä spracovaných potravín na Slovensku. Ďalším výrazným impulzom k spomaleniu inflácie HICP, ako aj dynamiky cien potravín, bolo zníženie DPH na vybraný sortiment potravín v januári 2016.

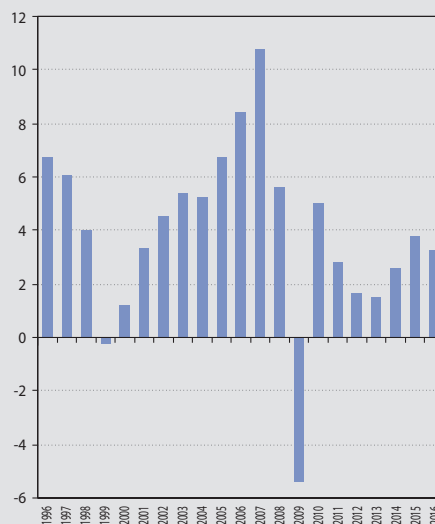
Ceny ropy napriek ich oživeniu na konci roka 2016 boli naďalej v priemere veľmi nízke. V priemere ceny pohonných látok poklesli v roku 2016 o takmer 7 %. Pokles cien ropy tak bol jeden z determinujúcich faktorov pretrvávajúceho nízkoinflačného prostredia nielen na Slovensku, ale aj v ostatných krajinách eurozóny. Nízke ceny plynu v roku 2015 a 2016 na európskych komoditných trhoch sa preniesli do poklesu spotrebiteľských cien plynu v januári a júli. Pokles cien energetických komodít sa odrazil aj v poklese cien elektrickej energie na začiatku roka. Ceny energií tak v roku 2016 v priemere medziročne klesli o 3,5 %.

Nízka dovezená inflácia sa odrážala aj v nízkom raste cien priemyselných tovarov bez energií (0,2 %). Ich vývoj mohol byť ovplyvnený aj štrukturálnymi zmenami na maloobchodnom trhu na Slovensku (technologický pokrok v globálnych výrobných procesoch a ich logistike, dynamický rozvoj nových predajných kanálov).

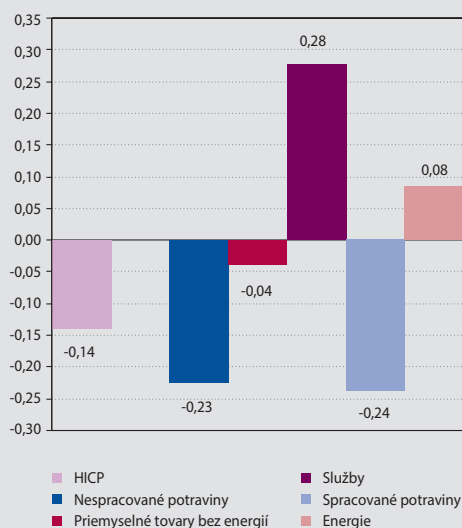
Priemerný medziročný rast cien služieb (1,5 %) sa v roku 2016 v porovnaní s rokom 2015 mierne zrýchлил vplyvom odznenia úprav cestovného v železničnej doprave a rastu cien služieb reštaurácií, osobnej starostlivosti a finančných služieb. Napriek pozitívnemu vývoju trhu práce a konečnej spotreby domácností bola dynamika služieb bez administratívnych cien citeľne slabá v priebehu celého roka, a to vplyvom tlmiace-

Graf 3 Vývoj jednotlivých zložiek inflácie (priemerná ročná dynamika v %)

Zdroj: ŠÚ SR a výpočty NBS.

Graf 5 Vývoj reálneho HDP (medziročný rast v %)

Zdroj: ŠÚ SR.

Graf 4 Príspevky zložiek inflácie k celkovému spomaleniu priemernej dynamiky (2016 – 2015) (p. b.)

Zdroj: ŠÚ SR a výpočty NBS.

ho pôsobenia prenosu poklesu cien potravín a energií.

1.2.2 HRUBÝ DOMÁCI PRODUKT

Hrubý domáci produkt v roku 2016 spomalil tempo rastu. Kým v roku 2015 vzrástol o 3,8 % medziročne, v roku 2016 to bolo o 3,3 % (v stálych cenách). Ekonomický rast sa spomalil v dôsledku

poklesu domáceho dopytu, pričom rozhodujúcou zložkou poklesu bol vývoj investícií. Nominálny vytvorený objem HDP dosiahol 81 mld. €, čo bolo o 2,9 % viac ako v roku 2015. Nominálny rast ekonomiky bol nižší ako reálny z dôvodu poklesu všeobecnej cenovej úrovne v ekonomike, vyjadrenej deflátorom HDP. Deflátor HDP vplyvom pokračujúceho poklesu spotrebiteľských, výrobných, dovozných aj vývozných cien sa znížil o 0,4 % medziročne (za roky 2015 a 2014 to bolo zhodne o 0,2 %).

DOPYTOVÁ STRÁNKA HDP

Domáci dopyt zaznamenal pokles o 0,4 % a zaostal za svojim vývojom v predchádzajúcom roku, keď vzrástol o 6,1 %. Za prepadom bol pokles investícií (citelný výpadok čerpania EÚ fondov). Medziročne poklesli investície o 9,3 %. Najvýraznejšie poklesli verejné investície (o 44 %), a to najmä do ostatných stavieb. Naopak, naďalej rástla spotreba domácností, a to rýchlejšim tempom ako v roku 2015. Rastovo pôsobil i čistý export z dôvodu vyššieho rastu vývozu (4,8 %) ako dovozu tovarov a služieb (2,9 % medziročne). Situácia sa po dvoch rokoch otočila a čistý export skončil v kladných číslach.

V rámci domáceho dopytu relatívne dynamicky rástla spotreba domácností, a to vplyvom zrýchlenia rastu disponibilného dôchodku domác-

Tabuľka 1 Vývoj HDP podľa použitia (index, ROMR = 100, s. c.)

	2015	2016				Rok
	Rok	1. Q	2. Q	3. Q	4. Q	
Hrubý domáci produkt	103,8	103,4	103,8	103,0	103,0	103,3
Konečná spotreba domácností a neziskových inštitúcií	102,2	102,6	103,1	102,5	103,2	102,9
Konečná spotreba verejnej správy	105,4	103,6	102,5	102,1	99,0	101,6
Tvorba hrubého fixného kapitálu	116,9	101,8	98,9	83,0	85,0	90,7
Vývoz výrobkov a služieb	107,0	100,3	107,8	104,5	106,3	104,8
Dovoz výrobkov a služieb	108,1	100,3	105,9	100,8	104,5	102,9

Zdroj: ŠÚ SR.

ností. Ten sa zvýšil vďaka pokračujúcemu zlepšovaniu situácie na trhu práce a poklesu inflácie. Umožnil tak domácnostiam zvýšiť spotrebné výdavky na iné, než nevyhnutné tovary a služby (napr. rekreáciu, kultúru, dopravu a vybavenie domácností nábytkom). V porovnaní so súkromnou spotrebou rástla vládna spotreba pomalším tempom (1,6 %), k čomu prispeli najmä odmeny zamestnancov.

Export, flexibilne reagujúci na vývoj dopytu našich zahraničných partnerov, zrýchlil svoje tempo rastu a za celý rok 2016 skončil medziročne vyšší o 4,8 %. Zvýšil sa najmä export automobiliek a z teritoriálneho hľadiska sa posilnil export na trh Európskej únie.

Exportná výkonnosť meraná podielom exportu na HDP v roku 2016 medziročne vzrástla o 0,3 percentuálneho bodu na približne 94 %. Zároveň sa dovozná náročnosť znížila o 1,1 percentuálneho bodu. Otvorenosť slovenskej ekonomiky meraná podielom vývozu a dovozu výrobkov a služieb na nominálnom HDP poklesla o 0,7 percentuálneho bodu na 183,9 %.

1.2.3 TRH PRÁCE

Situácia na trhu práce sa v priebehu roka 2016 zlepšovala a nadviazala na pozitívny vývoj uplynulých rokov. Priaznivý vývoj súvisel s rastom hospodárstva. Vzrástla tiež priemerná nominálna mzda, pričom jej rast je možné pripísať pokračujúcemu rastu dopytu po pracovnej sile a narastajúcemu nedostatku pracovnej sily. Miera nezamestnanosti vykázala stabilný pokles, dostala sa na jednociferné hodnoty a ku koncu roka sa priblížila historickým minimám.

ZAMESTNANOSŤ

Zamestnanosť v metodike ESA 2010 medziročne vzrástla o 2,4 % (v roku 2015 vzrástla o 2,0 %). Počet odpracovaných hodín medziročne tiež vzrástol, a to o 1,6 % (1,7 % v roku 2015). Z hľadiska odvetvového členenia k rastu zamestnanosti prispel najmä rast zamestnanosti v službách a obchodných činnostiach spolu. Zaujímavým bol aj rast zamestnávania v stavebníctve (nakoľko od roku 2010 boli príspevky stavebníctva k zamestnanosti negatívne). Zamestnanosť vo verejnom sektore¹ vzrástla o 1,8 % (v roku 2015 rast o 1,3 %), k čomu prispelo zdravotníctvo a čiastočne administratíva. Na základe metodiky výberového zisťovania pracovných síl došlo v roku 2016 k rastu počtu osôb pracujúcich v zahraničí o 7,9 % (11,7 tisíc osôb), rast bol však slabší ako v roku 2015 (10,5 % a 14 tisíc osôb).

NEZAMESTNANOSŤ

Podľa výberového zisťovania pracovných síl počet nezamestnaných v roku 2016 poklesol o 15,4 % (viac ako 48 tisíc osôb), v dôsledku čoho miera nezamestnanosti poklesla medziročne o 1,8 percentuálneho bodu na 9,7 %. Podľa evidencie úradov práce, sociálnych vecí a rodiny dosiahla miera nezamestnanosti v roku 2016 v priemere 9,5 % a v porovnaní s rokom 2015 poklesla o dva percentuálne body. Zamestnanosť sa zvýšila v porovnaní s nezamestnanosťou viac (v metodike VZPS o 68 tis. osôb, čo zahŕňa aj zamestnaných v zahraničí a osoby na aktivačných prácach, avšak z veľkej časti nezahŕňa približne 8 tis. pracujúcich cudzincov, ktorí pribudli v SR). Vyšší nárast zamestnanosti v porovnaní s poklesom nezamestnanosti je okrem rastúceho zamestnávania cudzincov výsledkom rastúcej

¹ Zahŕňa i odvetvia zdravotníctva a vzdelávania.

Tabuľka 2 Vývoj ukazovateľov trhu práce

	2015	2016				
	Rok	1. Q	2. Q	3. Q	4. Q	Rok
Nominálna mzda (index)	102,9	103,3	102,7	103,3	103,6	103,3
Reálna mzda (index)	103,2	103,8	103,4	104,0	103,7	103,8
Kompenzácie na zamestnanca nominálne ESA 2010 (index)	103,1	102,2	101,4	100,8	102,5	101,8
Produktivita práce z HDP (index, b. c.)	101,6	100,7	101,1	99,9	100,3	100,5
Produktivita práce z HDP (index, s. c.)	101,8	101,1	101,5	100,5	100,4	100,9
Zamestnanosť podľa ESA 2010 (index)	102,0	102,2	102,3	102,4	102,6	102,4
Miera nezamestnanosti podľa VZPS ¹⁾ (%)	11,5	10,4	9,6	9,5	9,1	9,7
Jednotkové náklady práce nominálne (ULC) ²⁾	101,3	101,0	99,9	100,3	102,1	100,9

Zdroj: ŠÚ SR a výpočty NBS.

1) Výberové zisťovanie pracovných síl.

2) Podiel rastu kompenzácií na zamestnanca v bežných cenách a rastu produktivity práce ESA 2010 v stálych cenách.

miery participácie. Osoby, ktoré boli pôvodne neaktívne vo väčšej miere vstupujú na trh práce, resp. zamestnaní menej odchádzajú zo zamestnania (napr. do dôchodku). Miera participácie vo veku 15 až 64 rokov vzrástla za uplynulý rok o 1 percentuálny bod na 71,9 %.

MZDY A PRODUKTIVITA PRÁCE

Priemerná mesačná nominálna mzda v roku 2016 vzrástla na úroveň 912 €, pričom jej medziročná dynamika sa v porovnaní s predchádzajúcim rokom zvýšila, dosiahla 3,3 % (v roku 2015 2,9 %). Rýchlejší rast miezd možno pripísať situácii na trhu práce, kde sa vo viacerých sektoroch začína vnímať nedostatok pracovnej sily, čo má za následok mzdovú konkurenciu medzi zamestnávateľmi. Rast nominálnej mzdy v roku 2016 zaznamenali všetky odvetvia až na odvetvie informačných a telekomunikačných technológií (-0,7 %). Najrýchlejšie rástla mzda v odvetví poľnohospodárstva (7,2 %), ale rýchly rast bol zaznamenaný aj v odvetviach ťažby a dobývania (6,9 %), verejnej administratívy (6,6 %), zdravotníctve (5,8 %), či v odvetví dodávok elektriny, plynu a pary (6,2 %). Z hľadiska hlavných zoskupení odvetví mierne zrýchlil rast miezd v priemysle aj službách. Vo vývoji reálnych miezd sa opakuje situácia z roku 2015. Pretože celková cenová hladina medziročne poklesla, rast reálnych miezd predstihol rast nominálnych miezd. Produktivita práce (HDP na zamestnaného) v roku 2016 mierne vzrástla. I v roku 2016 platilo, že dynamika rastu nominálnej produktivity práce zaostala

za rastom nominálnej mzdy. Táto situácia môže v ďalšom období prispieť k oživeniu cien, avšak, ak by pretrvala dlhodobejšie a preliala by sa do exportne orientovaných odvetví, môže ovplyvniť konkurencieschopnosť ekonomiky.

1.2.4 FINANČNÉ HOSPODÁRENIE

Podľa predbežných údajov ŠÚ SR vytvorili nefinančné a finančné korporácie v roku 2016 zisk v objeme 12 486,53 mil. €, čo bolo o 7,3 % viac v porovnaní s minulým rokom (v roku 2015 medziročný rast o 13,6 %). Na pozitívnom vývoji ziskovosti v ekonomike sa podieľali finančné korporácie, ktorých zisk vzrástol o 56,3 %. Najrýchlejšie vzrástol zisk ostatných finančných sprostredkovateľov, zisk bánk bez NBS vzrástol o 15,3 % (v roku 2015 o 13,5 %). Zisk nefinančných korporácií vzrástol o 1,1 % (v roku 2015 vzrástol o 21,6 %).

Nefinančné korporácie vytvorili v roku 2016 zisk v objeme 10 442,9 mil. € (absolútny medziročný rast o 117,4 mil. €). Celkovú ziskovosť nefinančných korporácií ovplyvnil najmä rast kladného hospodárskeho výsledku v odvetviach sprostredkovania nehnuteľností na bývanie, výroby základných kovov a kovových výrobkov. Naopak, zisk vzrástol menej ako v roku 2015 v poľnohospodárstve, dodávkach vody, elektriny, plynu a pary.

Tvorba zisku vo finančnom sektore vzrástla aj z dôvodu viacerých mimoriadnych efektov a finančné

korporácie (bez NBS) vytvorili v roku 2016 zisk v objeme 1 878,55 mil. € (nárast o 577,5 mil. €).

1.2.5 PLATOBNÁ BILANCIA

BEŽNÝ ÚČET

V roku 2016 dosiahol bežný účet platobnej bilancie deficit 0,6 mld. €, čo predstavovalo zhoršenie v porovnaní s miernym prebytkom v roku 2015. Hlavným faktorom takéhoto vývoja bežného účtu bol nárast deficitu bilancie primárnych výnosov ako dôsledok nižšieho čerpania zdrojov z fondov EÚ. Podiel salda bežného účtu na HDP v bežných cenách sa tak medziročne zhoršil o 0,9 percentuálneho bodu, keď dosiahnutý deficit predstavoval 0,7 %.

Pozitívny vplyv na vývoz mal podobne ako v predchádzajúcom roku automobilový priemysel. Výrazný prorastový impulz bol zaznamenaný aj v odvetviach kovovýroby a výroby plynu a energií. Na strane dovozu bolo spomalenie medziročného rastu výraznejšie ako pri vývoze, lebo pominul efekt vyššieho dovozu investícií podporený čerpaním eurofondov. Vývoz tak rástol (3,3 %) rýchlejšie ako dovoz (3,0 %), čo vyústilo do medziročného zlepšenia salda obchodnej bilancie.

Saldo bilancie služieb sa v porovnaní s rokom 2015 zlepšilo. Vyšší prebytok bol dôsledkom ná-

Tabuľka 3 Bežný a kapitálový účet platobnej bilancie (mld. EUR)

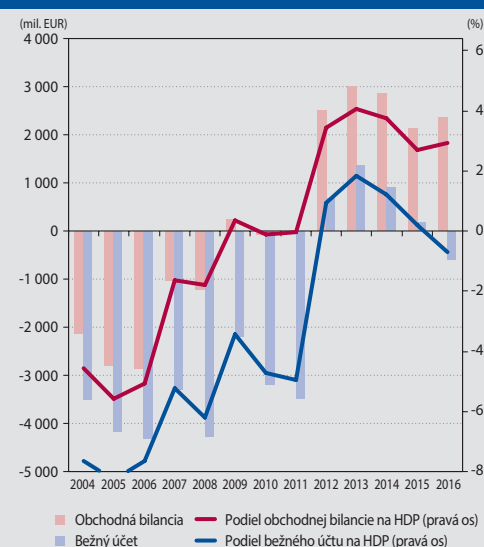
	Rok 2015	Rok 2016
Tovary	2,1	2,4
Vývoz	66,1	68,3
Dovoz	64,0	65,9
Služby	0,1	0,3
Primárne výnosy	-0,9	-2,1
Sekundárne výnosy	-1,1	-1,2
Bežný účet	0,2	-0,6
Podiel bežného účtu na HDP v %	0,2	-0,7
Kapitálový účet	2,8	1,6

Zdroj: ŠÚ SR a NBS.

rastu príjmov bilancie služieb cestovného ruchu. Takýto vývoj vyplynul najmä z vyššieho počtu zahraničných turistov, čiastočne súvisiaceho s bezpečnostnými obavami v niektorých zahraničných destináciách. Vplyvom nižšieho čerpania zdrojov z eurofondov sa výraznejšie zvýšil deficit bilancie primárnych výnosov.

Podobný vývoj ako na bežnom účte bol zaznamenaný aj na kapitálovom účte. Výrazný medziročný pokles prebytku bol najmä dôsledkom finalizácie veľkých infraštruktúrnych projektov koncom roka 2015.

Graf 6 Vývoj bežného účtu a obchodnej bilancie

Zdroj: ŠÚ SR a výpočty NBS.

FINANČNÝ ÚČET

V roku 2016 dosiahol finančný účet platobnej bilancie prílev vo výške 0,2 mld. €, čo oproti roku 2015 predstavovalo nárast o 1,0 mld. €.

Tabuľka 4 Finančný účet platobnej bilancie (mld. EUR)

	Rok 2015	Rok 2016
Priame investície	0,0	0,2
Portfóliové investície a finančné deriváty	2,1	3,5
Ostatné investície	-1,5	-3,9
Rezervné aktíva	0,2	0,0
Finančný účet	0,8	-0,2

Zdroj: NBS.

Poznámka: Údaje za položky finančného účtu sú uvádzané v čistom vyjadrení (Aktíva – Pasíva), pričom kladné hodnoty predstavujú čistý odlev a záporné hodnoty čistý prílev.

V bilancii priamych investícií bol celkový odlev zdrojov dôsledkom odlevu dlhového kapitálu vyplývajúceho z ekonomickej činnosti podnikateľských subjektov (poskytnuté úvery prevýšili prijaté). Tento pokles prevýšil prílev zdrojov z investovania zahraničných subjektov vo forme majetkovej účasti. Odlev v rámci portfóliových investícií bol najvýznamnejšie ovplyvnený investičnou politikou NBS. Prílev v bilancii ostatných investícií bol podporený najmä nárastom objemu vkladov na účtoch NBS.

ZAHRAŇIČNÁ ZADLŽENOSŤ SR

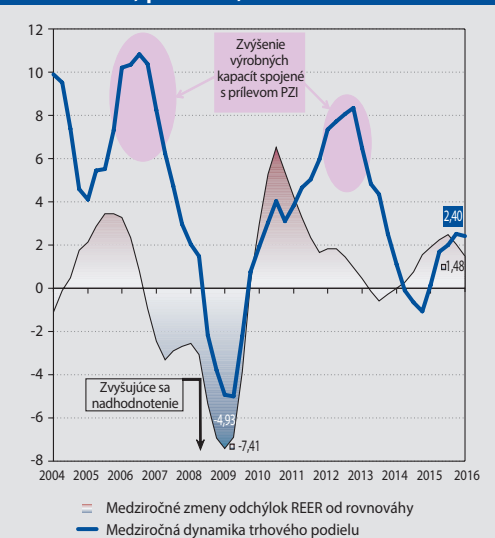
Z vývoja platobnej bilancie vyplýval medziročný nárast zahraničného dlhu o 6,6 mld. € na 73,8 mld. € k 31. decembru 2016 zo stavu 67,2 mld. € vykázaného ku koncu roka 2015. Podiel celkovej hrubej zahraničnej zadlženosti SR k vytvorenému HDP v bežných cenách v roku 2016 dosiahol podľa predbežných údajov 93,1 %, čo oproti roku 2015 (86,1 %) predstavuje nárast o 7,0 percentuálneho bodu. Podiel celkového krátkodobého zahraničného dlhu na celkovom hrubom zahraničnom dlhu SR ku koncu decembra 2016 predstavoval úroveň 38,8 %, čo predstavuje medziročný nárast o 6,6 percentuálneho bodu. Zadlženosť na obyvateľa dosiahla koncom roka 2016 výšku 13 605 €, čo v porovnaní s predchádzajúcim rokom znamená nárast o 1 207 €.

NOMINÁLNY A REÁLNY EFEKTÍVNY VÝMENNÝ KURZ²

Index nominálneho efektívneho výmenného kurzu (NEER) sa v priemere za rok 2016 zhodnotil medziročne o 1,5 % na rozdiel od oslabenia o 1,9 % v roku 2015. Najväčšou mierou prispela k posilneniu NEER apreciácia oproti libru šterlingov vo výške 0,6 percentuálneho bodu, súvisiaca s plánovaným vystúpením Spojeného kráľovstva z Európskej únie a tiež aj apreciácia oproti čínskemu jüanu aj poľskému zlotému zhodne vo výške 0,4 percentuálneho bodu. Zhodnotenie NEER najviac tlmilo oslabenie oproti českej korune s príspevkom 0,1 percentuálneho bodu.

Medziročné znehodnocovanie indexu reálneho efektívneho výmenného kurzu (REER) na báze cien priemyselnej výroby sa tak v priemere za rok 2016 spomalilo o 1,8 percentuálneho bodu

Graf 7 Medziročné zmeny odchýlok REER (na báze indexu cien priemyselnej výroby) od rovnováhy a medziročný rast trhového podielu (centrované kľzavé priemery za 5 kvartálov, p. b. a %)

Zdroj: ECB, Eurostat a výpočty NBS.
Poznámka: PZI – priame zahraničné investície.

v porovnaní s predchádzajúcim rokom a dosiahlo hodnotu 0,6 %. Za oslabením reálneho efektívneho výmenného kurzu bol záporný inflačný diferenciál oproti najvýznamnejším obchodným partnerom Slovenska. Najvýraznejší záporný inflačný diferenciál zaznamenalo Slovensko oproti Ruskej federácii (-8,5 percentuálneho bodu), Poľsku (-3,8 percentuálneho bodu), Spojenému kráľovstvu (-3,5 percentuálneho bodu) a Nemecku (-2,7 percentuálneho bodu). Po zohľadnení váh jednotlivých obchodných partnerov najviac vplýval na depreciáciu REER záporný inflačný diferenciál oproti Nemecku s príspevkom -0,8 percentuálneho bodu a oproti Poľsku s príspevkom -0,3 percentuálneho bodu. Znehodnotenie indexu REER vytvára pri pokračujúcej apreciácii jeho odhadovanej rovnovážnej trajektórie, ktorá súvisí najmä s rýchlejšim rovnovážnym rastom produktivity práce v porovnaní so zahraničím, uvoľnenie reálneho efektívneho kurzu. Viac podhodnotený REER ďalej podporoval cenovú konkurencieschopnosť domácich firiem, ktorá mohla prispieť k pokračovaniu rastu podielu exportu Slovenska na svetovom obchode.

² Metodika výpočtu efektívneho výmenného kurzu je zverejnená na webovej stránke NBS
http://www.nbs.sk/_img/Documents/_Statistika/VybrMakroUkaz/EER/NEER_REER_Metodika.pdf

2 MENOVÁ POLITIKA EUROSISTÉMU

MENOVÁ POLITIKA VÝZNAMNE PODPORUJE STABILITU EUROSISTÉMU

Menová politika ECB, o ktorej rozhoduje Rada guvernérov ECB, sa implementuje decentralizovaným spôsobom prostredníctvom menovopolitického operačného rámca, ktorý je definovaný vo Všeobecnej dokumentácii menovopolitických nástrojov a postupov Eurosystemu. Pred finančnou krízou sa využívali štandardné nástroje menovej politiky, ktorými sú *operácie na voľnom trhu, automatické operácie a povinné minimálne rezervy*. Po vzniku finančnej krízy v roku 2007 a neskoršej ekonomickej kríze Rada guvernérov ECB rozhodla o využívaní širšej škály menovopolitických nástrojov, ktoré sú označované ako neštandardné, či nekonvenčné menovopolitické nástroje. Ich využívaním sa výrazne zmenil operačný rámec menovej politiky Eurosystemu. ECB zmenila aj komunikačnú stratégiu signalizáciou budúceho nastavenia politiky úrokových sadzieb.

Osobitne pri riešení rizika deflácie musela ECB zohľadniť v menovopolitických rozhodnutiach nové transmisné kanály menovej politiky, keďže štandardný transmisný mechanizmus – riadenie krátkodobých úrokových sadzieb, prestal byť efektívny. Dôvodom bolo, že kľúčové úrokové sadzby ECB, ktoré dosiahli dovtedajšiu minimálnu úroveň, a dokonca boli znížené do záporných úrovní, sa spolu s neobmedzeným poskytovaním zdrojov prostredníctvom menovopolitických operácií nepreniesli do trhových úrokových sadzieb a do poskytovania úverov, čo dokumentovalo nefunkčnosť štandardného transmisného mechanizmu menovej politiky a potrebu nových menovopolitických nástrojov.

Podporu ekonomiky v prostredí bezprecedentne nízkych úrokových sadzieb prinieslo aj rozhodnutie ECB o cielených dlhodobějších likviditných operáciách (TLTRO), zavedenie programu nákupu aktív (APP) a otvorená komunikácia ECB o konkrétnom načasovaní budúcich postupov implementácie menovej politiky. Priamočiara komunikácia prispela ku stabilizácii trhových očakávaní o výške kľúčových úrokových sadzieb a prebytku likvidity, ktoré mali významný vplyv

na rast inflačných očakávaní, významných pre cenovú stabilitu.³

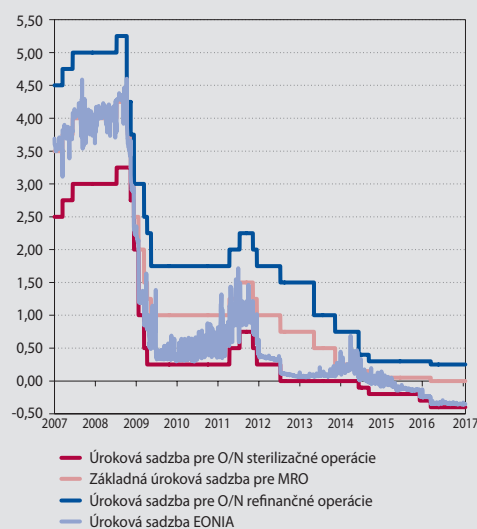
MENOVOPOLITICKÉ ROZHODNUTIA V ROKU 2016

V roku 2016 došlo najmä vplyvom externých faktorov k oddialeniu návratu miery inflácie k primárnemu cieľu ECB, čo si vyžiadalo ďalšie menovopolitické zásahy. Na menovopolitickom zasadnutí v januári 2016 Rada guvernérov ECB opäť informovala, že kľúčové úrokové sadzby zotrávajú na stanovených alebo nižších úrovniach počas obdobia prekračujúceho obdobie nákupných programov.

Zásadné riziko opätovného poklesu inflácie do záporných hodnôt predstavovali externé faktory spolu so zhoršujúcimi sa podmienkami na európskom finančnom trhu. ECB v marci 2016 prehodnotila menovopolitický výhľad a predstavila niekoľko ďalších významných stimulov na podporu dosiahnutia cieľa cenovej stability, a to (i) znížila kľúčové úrokové sadzby na nové historické minimálne úrovne – úrokovú sadzbu pre jednoduchú sterilizačnú operáciu na mínus 0,40 %, úrokovú sadzbu pre hlavné refinančné operácie na 0,00 % a úrokovú sadzbu pre jednoduchú refinančnú operáciu na 0,25 %; (ii) zvýšila sumu programu mesačných nákupov aktív na 80 mld. € so začiatkom od apríla 2016 a zvýšila limit na emisiu a emitenta pre nákupy vybraných cenných papierov; (iii) predstavila nový program nákupu podnikových cenných papierov (CSPP) v rámci nákupného programu; (iv) oznámila novú sériu cielených dlhodobějších refinančných operácií (TLTRO-II); (v) v zmysle otvorenej komunikácie potvrdila platnosť stanovených alebo nižších sadzieb na obdobie prekračujúce trvanie nákupných programov, pričom platnosť programu nákupu aktív bola určená do konca marca 2017 alebo, ak by to bolo nevyhnutné, dlhšie.

Novú sériu cielených dlhodobějších refinančných operácií TLTRO-II s ich aktívnym zameraním možno považovať za intervenciu centrálnej banky na podporu úverov pre reálnu ekonomiku. Každá zo štyroch ohlásených operácií má splatnosť 4 roky, pričom prvá operácia sa uskutočnila v júni 2016 a posledná v marci 2017. Bankám participujúcim

³ Viac v článku *Identifikácia transmisných kanálov kvantitatívneho uvoľňovania a kvantifikácia jeho parametrov*, Biatec č. 2/2016.

Graf 8 Vývoj kľúčových úrokových sadzieb ECB a úrokovej sadzby EONIA (% p. a.)

Zdroj: Bloomberg.

v TLTRO-I bolo zároveň umožnené predčasné splatenie, aby sa mohli s vyššou sumou zúčastniť v cenovo výhodnejšom, a tým aj motivujúcejšom TLTRO-II. Maximálna úroková sadzba pre tieto operácie je totožná s úrovňou kľúčovej sadzby ECB pre hlavnú refinančnú operáciu v dobe jej uskutočnenia. Celková úroková sadzba operácie sa však odvodzuje od sumy poskytnutých úverov z týchto zdrojov, a to až do úrovne úrokovej sadzby pre jednodňové sterilizačné operácie (v čase vyhlásenia tohto nástroja to bolo -0,40 %, čo predstavuje záporné úročenie).⁴

Rada guvernérov ECB na zasadnutí v decembri 2016 rozhodla o čiastočnej úprave menovopolitického nastavenia, a to (i) o pokračovaní nákupného programu do decembra 2017; avšak (ii) so znížením sumy mesačných nákupov od apríla 2017 do decembra 2017 na 60 mld. €; (iii) s úpravou parametrov nákupných programov platnou od januára 2017 znížením minimálnej splatnosti akceptovateľného cenného papiera na 1 rok a súčasne, ak bude nevyhnutné, povolením nákupov cenných papierov s výnosom nižším, ako je úroková sadzba pre jednodňové sterilizačné operácie. ECB opäť zopakovala aj otvorenú komunikáciu o výške kľúčových úrokových sadzieb a oznámila, že v prípade, ak dôjde k zhoršeniu ekonomického výhľadu, môže parametre programu prehodnotiť.

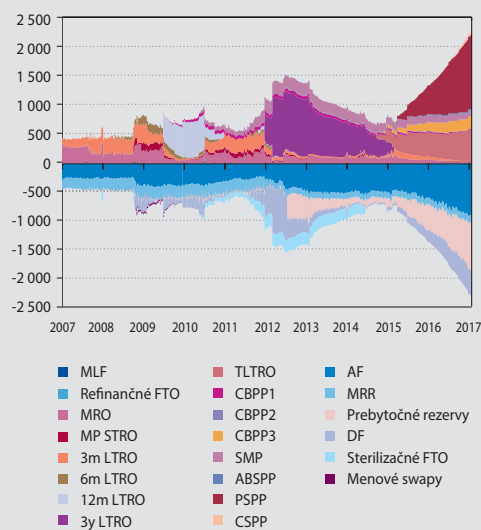
LIKVIDITA BANKOVÉHO SEKTORA ZÍSKANÁ Z MENOVOPOLITICKÝCH OPERÁCIÍ A NÁKUPNÝCH PROGRAMOV

Vplyvom nákupných programov v roku 2016 výrazne stúpila likviditná pozícia európskeho bankového sektora na historicky najvyššie úrovne (2,3 bil. €). Kvôli dominancii nákupných programov ECB klesol podiel hlavnej refinančnej operácie, ktorá v období pred krízou tvorila viac ako 70 % refinančnej pozície bánk, na minoritný podiel 2 %. Naopak, viditeľne sa zvýšilo využitie cielených dlhodobějších operácií s eventuálnymi výhodnými úrokovými podmienkami, a to na 25 % z likviditnej pozície bánk, resp. 94 % z operácií na voľnom trhu vykonávaných ECB. V roku 2016 sa uskutočnili 3 zo 4 ohlásených TLTRO-II operácií, pričom zvýšený záujem bánk o dlhodobější zdroje súvisel aj so zavádzanými regulačnými požiadavkami.

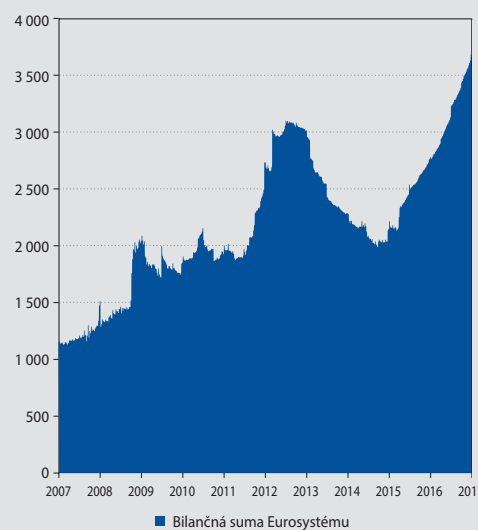
Značný prísun likvidity do bankového sektora bol vytvorený prostredníctvom rozsiahleho programu nákupu cenných papierov (APP) z marca 2015, ktorý zahŕňa nákupy širokého spektra cenných papierov verejného, ale aj súkromného sektora. Ide o štyri programy: program nákupu cenných papierov verejného sektora (PSPP), program nákupu cenných papierov krytých aktívami (ABSPP), tretí program nákupu krytých dlhopisov (CBPP 3) a program nákupu podnikových dlhopisov (CSPP). Flexibilita nákupov v rámci APP prispievala k splneniu stanovenej mesačnej sumy nákupov, t. j. 60 mld. € v období od marca 2015 do marca 2016 a 80 mld. € do konca marca 2017. Suma skutočne nakúpených cenných papierov v porovnaní s určenou sumou bola mierne nižšia v auguste a v decembri z dôvodov nižšej sezónnej trhovej likvidity, ktorá je charakteristická pre tieto mesiace. Najvyšší podiel na celkovom programe dosiahol PSPP. Do konca roka 2016 sa v jeho rámci nakúpili vládne cenné papiere za 1,1 bil. € z celkového objemu APP 1,5 bil. €.

Nadmerná likvidita, ktorou disponovali banky, mala vplyv na minimalizáciu aktivity na medzibankovom peňažnom trhu, keďže sa takmer výlučným sprostredkovateľom likvidity stala ECB. Časť prebytočných zdrojov obchodné banky umiestňovali do jednodňových sterilizačných operácií, ktorých využitie stúplo v roku 2016 na priemerných 326 mld. €, čo je značný nárast

⁴ Záporné úročenie pre refinančnú operáciu znamená, že ak si banka na rok požičia napr. 100 eur za úrokovú sadzbu -0,40 % p. a., v deň splatnosti operácie vráti menej, konkrétne 99,6 eur.

Graf 9 Vývoj likviditnej pozície Eurosystemu (mld. EUR)

Zdroj: ECB, Bloomberg, výpočty NBS.

Graf 10 Bilančná suma Eurosystemu (mld. EUR)

Zdroj: Bloomberg, výpočty NBS.

oproti napr. 171 mil. € v roku 2006. Taktiež sa významne zvýšila suma autonómnych faktorov, na ktorých sa najväčšou časťou podieľajú zostatky vládneho sektora na účtoch v centrálnych bankách.

VPLYV MENOVOPOLITICKÝCH OPERÁCIÍ NA BILANCIU EUROSYSTEMU

Od vzniku krízy v roku 2007 ECB pristúpila k aktívnemu zvyšovaniu bilančnej sumy Eurosystemu a bilanciu začala používať ako podporný nástroj pri implementácii menovej politiky. Do bilancie Eurosystemu bolo zahrnuté vyššie vy-

užívanie jednotlivých nástrojov slúžiacich ako menovopolitické intervencie a rozšírenie položiek najmä na strane aktív. Kým do roku 2007 dosahovala bilančná suma Eurosystemu 1 bil. €, v roku 2016 sa už táto suma kvôli neštandardným menovopolitickým operáciám zvýšila na historicky najvyššiu úroveň 3,7 bil. €. Na celkovom zložení aktív sa menovopolitické nástroje podieľajú 60 %, zatiaľ čo suma ostatných aktív zostala relatívne nezmenená. Na strane pasív významne stúpol podiel držby prebytočných rezerv, a to o 1 bil. € a rezervy tvorili 35 % z celkových pasív.

3 VÝVOJ NA FINANČNOM TRHU⁵

Ekonomika eurozóny sa prezentovala relatívne dobrou odolnosťou, keď v priebehu druhej polovice roka 2016 mierne zrýchlila tempo svojho štvrtročného rastu, a to aj napriek výzvam, akými sú Brexit, stres v bankovom sektore alebo geopolitické udalosti. Hlavným faktorom rastu bola naďalej súkromná spotreba domácností. Na finančných trhoch sa striedali epizódy výrazne zvýšenej volatility a nervozity s obdobiami relatívneho pokoja. Finančné trhy však zarna-

menali od jesene určitý návrat optimizmu na pozadí zlepšenia makroekonomických podmienok, obratu v trende klesajúcej inflácie a očakávania prorastových politík v USA. V roku 2016 sa zintenzívnilo vnímanie rizík vo vzťahu k bankovému sektoru. Ďalšími rizikami pre finančnú stabilitu v eurozóne sú naďalej prudký nárast rizikovej averzie na finančných trhoch, obavy ohľadom udržateľnosti verejných financií, ako aj zvyšujúca sa významnosť tieňového bankov-

⁵ V texte týkajúcom sa vývoja na finančnom trhu v roku 2016 boli použité predbežné údaje za finančný sektor k 31. 12. 2016, ak boli k dispozícii. V prípade poisťovní boli dostupné len staršie údaje, a to k 30. 9. 2016.

níctva. V závere roka vzrástla neistota ohľadom budúceho vývoja, najmä v dôsledku nástupu novej americkej administratívy a zvýšenia politického rizika.

Priaznivý vývoj na trhu práce spolu s nárastom reálnych miezd pozitívne vplýval na spotrebu domácností. Rastová fáza domácej ekonomiky vplývala v smere nárastu sentimentu domácností a podnikov, čo sa prejavilo na rastúcom dopyte po úveroch v týchto sektoroch.

Ziskovosť bankového sektora dosiahla ku koncu roka 2016 hodnotu 750 mil. €, čo zodpovedá medziročnému rastu na úrovni 20 %. Ziskovosť bánk bola vystavená viacerým negatívnym trendom, hoci výsledná hodnota vzrástla kvôli jednorazovým mimoriadnym vplyvom (predaj podielov spoločností VISA Europe). Najvýznamnejším negatívnym trendom bol ďalší pokles čistých úrokových príjmov, ktorý by mal pokračovať aj v nasledujúcom období. Udržateľnosť dostatočnej miery ziskovosti tak bude naďalej pod rastúcim tlakom prostredia nízkych úrokových sadzieb. Primeranosť vlastných zdrojov vzrástla na 18,0 %. Na druhej strane, ukazovateľ primeranosti najkvalitnejšieho kapitálu – základných

vlastných zdrojov Tier 1 – zaznamenal pokles zo 16,0 % na 15,7 %. V roku 2016 zaznamenal mierne pokles ukazovateľ finančnej páky na úroveň 8,1 %.

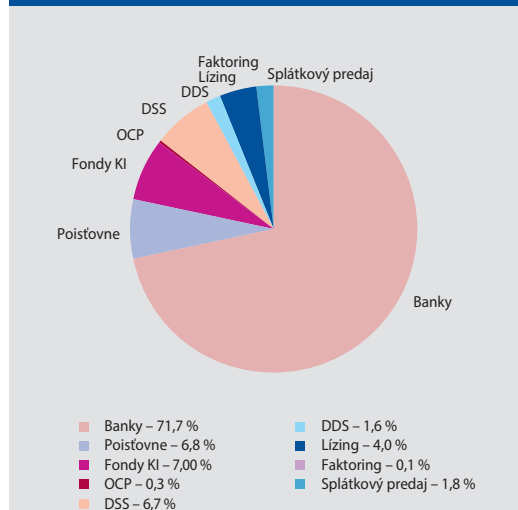
Z pohľadu úverovej aktivity naďalej pokračoval významný rast objemu úverov domácnostiam. Retailové úvery si udržiavali stabilný medziročný rast medzi 12 % a 13 %. V medzinárodnom porovnaní táto dynamika naďalej patrí medzi najrýchlejšie v rámci EÚ. Hlavnými faktormi rastúceho dopytu bola silná konkurencia bánk, ktorá bola ešte zvýraznená legislatívnou zmenou ustanovujúcou maximálny poplatok za predčasné splatenie úveru na bývanie. Klesajúce sadzby a marže na nových úveroch takisto výrazne prispeli k posilneniu dopytu po retailových úveroch. Na uvedený vývoj NBS reagovala vydaním opatrenia NBS č. 10/2016, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o posúdení schopnosti spotrebiteľa splácať úver na bývanie, s účinnosťou od 1. januára 2017. Opatrením sa implementovali princípy obsiahnuté v odporúčaní NBS č. 1/2014.

Objem úverov poskytnutých podnikom sa v priebehu roka 2016 vyvíjal pomerne stabilne s mierne klesajúcim trendom a rok 2016 zakončil na hodnote 5,3 %. Rast úverov podnikom v domácom bankovom sektore je výrazne nadpriemerný pri porovnaní s ostatnými krajinami EÚ. Dopyt po úveroch podporila dobrá makroekonomická situácia, vďaka ktorej výrazne rástli hlavne podniky v súkromnom vlastníctve. Zlepšenie situácie v podnikovom sektore dokumentuje takisto rast úverov malým a stredným podnikom alebo rast úverov so splatnosťou nad 5 rokov, ktoré sú prevažne investičného charakteru. Úverové podmienky alebo štandardy sa mierne uvoľňovali predovšetkým v prvej polovici roka 2016.

Dlhodobý rast úverov v sektore domácností aj podnikov bol dôvodom rozhodnutia o zvýšení miery proticyklického kapitálového vankúša na 0,5 %. O zvýšení rozhodla Banková rada NBS na svojom zasadnutí 26. júla 2016, s účinnosťou od 1. augusta 2017.

Objem investícií do cenných papierov pokračoval v klesajúcom trende aj v roku 2016. Domáci bankový sektor tak vykazoval už len štvrtý najvyšší podiel domácich štátnych dlhopisov na celkových aktívach v rámci EÚ. Na druhej strane

Graf 11 Podiel jednotlivých finančných sektorov na aktívach finančného sektora k 31. 12. 2016

Zdroj: NBS.

Poznámka: Fondy KI – fondy kolektívneho investovania, OCP – obchodníci s cennými papiermi, DSS – dôchodkové správcovské spoločnosti, DDS – doplnkové dôchodkové spoločnosti. Údaje za poisťovne sú dostupné k septembru 2016.

stúpol objem investícií do zahraničných štátnych dlhopisov a do dlhopisov emitovaných bankami. Stúpili aj investície do zahraničných štátnych dlhopisov, avšak tieto investície naďalej predstavujú len malú časť celkového portfólia cenných papierov.

Kreditné riziko je naďalej najvýznamnejším rizikom slovenského bankového sektora. V tomto kontexte možno vnímať pozitívne klesajúci podiel zlyhaných úverov. V prípade domácností medziročne mierne klesol podiel zlyhaných úverov z 3,9 % na 3,7 %. Zaznamenaný bol však rôzny vývoj pri úveroch na bývanie a spotrebiteľských úveroch. Kým podiel zlyhaných úverov v prípade úverov na bývanie klesal, tak v prípade spotrebiteľských úverov dochádzalo k rastu. Kreditná kvalita sa zlepšovala aj v prípade podnikových úverov. Podiel zlyhaných úverov naďalej klesal zo 7,3 % v decembri 2015 na 6,5 % ku koncu roka 2016, čo predstavuje úroveň výrazne pod priemerom za pokrízové obdobie.

Zisk poisťovní v roku 2016 vzrástol o 64 %. Na tomto náraste sa však veľkou mierou podieľali jednorazové vplyvy. Po očistení o jednorazové efekty sa nárast zisku znížil na 21 % medziročne. Aj tento nárast bol do veľkej miery spôsobený jednou inštitúciou. V skupine zostávajúcich poisťovní pritom zisk klesol o 10 %. Za nárastom stálo zlepšenie technického výsledku v prípade neživotného, ako aj životného poistenia. Poistný sektor zvládol prechod na novú reguláciu Solventnosť II, účinnú od začiatku roka 2016. Všetky poisťovne s dostatočnou rezervou spĺňali nové kapitálové požiadavky na solventnosť a aj minimálnu požiadavku na solventnosť. Medzi hlavné riziká poistného sektora patrili pretrvávajúce prostredie nízkych úrokových sadzieb a konkurencia v povinnom zmluvnom poistení.

V sektore dôchodkových správcovských spoločností došlo v roku 2016 k nárastu čistej hodnoty majetku, ako aj k nárastu počtu sporiteľov. Ku koncu roka tak NAV v dôchodkových fondoch dosiahla nové maximum na úrovni 6,94 mld. €. Z pohľadu štruktúry jednotlivých typov fondov došlo v prípade dlhopisových fondov k nárastu podielu cenných papierov na úkor vkladov v bankách. Zároveň pokračoval mierny nárast durácie cenných papierov v týchto fondoch. V akciových fondoch pokračovala rastová profilácia, čo znamená, že akciová zložka týchto

fondov naďalej rástla. Klesajúci podiel vkladov v domácich bankách bol hlavným faktorom ďalšieho poklesu zastúpenia aktív so slovenskou protistranou v dôchodkových fondoch. Priemerná medziročná nominálna výkonnosť bola k 31. decembru 2016 s 9 % najvyššia v skupine indexových fondov. Výnosy akciových a zmiešaných fondov dosiahli úroveň 7,5 %, resp. 5 %. Dlhopisové fondy si pripísali nominálne zhodnotenie vo výške 1,8 %.

Kumulácia prostriedkov v sektore doplnkového dôchodkového sporenia zaznamenala rekordné prírastky, keď čistá hodnota aktív vzrástla medziročne o 7 %. Štruktúra investícií dôchodkových fondov sa menila aj v roku 2016. Fondy rastového zamerania zvýšili podiel akciovej a dlhopisovej zložky na úkor prostriedkov uložených v bankách. Akciová zložka rástla aj v prípade fondov s vyváženou investičnou stratégiou. Naopak, v prípade konzervatívnych a výplatných fondov narástol podiel prostriedkov uložených na vkladoch v bankách. Celkové priemerné nominálne zhodnotenie aktív dosiahlo 4,7 % v rastovo zameraných fondoch. Vo vyvážených fondoch si účastníci pripísali 2,6 %. Priemerný výnos konzervatívnych príspevkových fondov a výplatných fondov bol na úrovniach 0,8 %, resp. 0,1 %.

V kolektívnom investovaní rástol objem spravovaných aktív, avšak pomalšie ako v minulých rokoch. V sektore pribudlo 341 mil. €, čo predstavuje medziročný rast vo výške 3 %. Nárast bol rozdelený medzi tuzemské a zahraničné podielové fondy v pomere 189 mil. € ku 152 mil. €. V prípade tuzemskej časti sektora išlo o jeden zo slabších rokov, kým pre zahraničné podielové fondy to bol naopak tretí najlepší výsledok od roku 2007. Na rozdiel od predchádzajúcich rokov predstavovalo nominálne zhodnotenie prostriedkov najdôležitejšiu časť nárastu NAV. Čisté predaje prispeli menej ako polovičným podielom, čo bolo v kontraste s minulými rokmi. Redemácie od inštitúcií finančného sektora negatívne ovplyvnili vývoj NAV na začiatku roka. V ďalšom období už dominoval prílev prostriedkov od domácností. Dvoma najpredávanejšími kategóriami tuzemských podielových fondov boli realitné a zmiešané fondy. V prípade zahraničných fondov to boli fondy akciové a dlhopisové. Priemerné medziročné nominálne zhodnotenie za všetky tuzemské aj zahraničné podielové fondy dosiahlo úroveň 2,7 %.

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA
EUROSYSTEM

Č A Š Ť B

AKTIVITY A ČINNOSTI NBS

B

1 IMPLEMENTÁCIA MENOVEJ POLITIKY A SPRÁVA INVESTIČNÝCH REZERV

1.1 POVINNÉ MINIMÁLNE REZERVY

Podľa pravidiel Eurosystemu sú všetky úverové inštitúcie pôsobiace v eurozóne povinné držať na účte v príslušnej národnej centrálnej banke (NCB) určenú výšku povinných minimálnych rezerv. Konkrétna hodnota pre jednotlivé subjekty v súčasnosti predstavuje 1 % zo základne na výpočet povinných minimálnych rezerv (PMR). Táto požiadavka sa vzťahuje na priemer za celé udržiavacie obdobie.

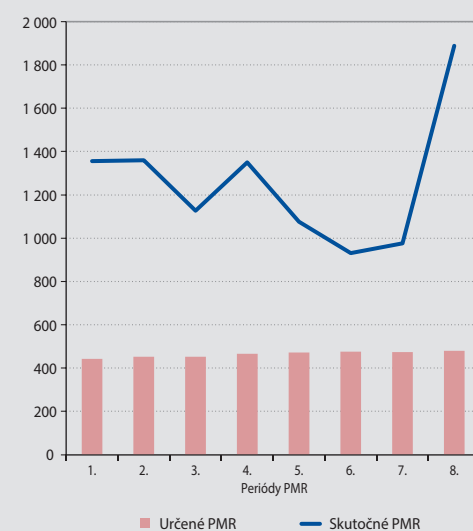
Začiatkom roka 2016 v Slovenskej republike podliehalo systému PMR 27 úverových inštitúcií, z toho 13 bánk so sídlom na území SR (vrátane troch stavebných sporiteľní) a 14 pobočiek zahraničných úverových inštitúcií. Od 1. júla 2016 začala na území Slovenskej republiky vykonávať činnosť BNP PARIBAS PERSONAL FINANCE SA, pobočka zahraničnej banky, čím sa počet pobočiek zvýšil na 15 a celkový počet úverových inštitúcií na 28. Tento stav zotrval do konca roka 2016, hoci v decembri 2016 zanikla BANCO COFIDIS, S. A., pobočka zahraničnej banky, ale zároveň začala vykonávať bankové činnosti COFIDIS SA, pobočka zahraničnej banky.

Úročenie nadbytočných rezerv zápornou sadzbou, ktoré sa začalo 11. júna 2014, pokračovalo aj v roku 2016. Od začiatku roka 2016 do 15. marca 2016 bola táto sadzba na úrovni -0,30 % a od 16. marca 2016 poklesla na -0,40 %.

Rozhodnutím Rady guvernérov ECB sa zasadania venované menovej politike od roku 2015 už nekonajú raz za mesiac, ale každých šesť týždňov. V dôsledku toho sa na približne šesť týždňov upravila aj dĺžka udržiavacích období PMR. Aj v kalendári na rok 2016 bol začiatok udržiavacích období zosúladený s možnou implementáciou menovopolitických rozhodnutí.

Od roku 2015 došlo k predĺženiu udržiavacích období PMR na 42, respektíve 49 dní, čím sa ich počet znížil na osem. Rovnaká situácia pretrvávala aj v roku 2016.

Graf 12 Vývoj povinných minimálnych rezerv v roku 2016 (mil. EUR)

Zdroj: NBS.

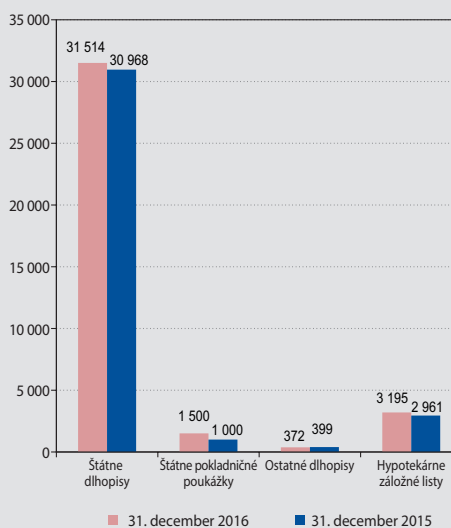
Priemerná výška určených PMR v roku 2016 bola 464,83 mil. €, čo predstavovalo oproti roku 2015 nárast približne o 10,6 %. V porovnaní s rokom 2015, kde skutočné rezervy boli v priemere o 92,0 % vyššie ako určené PMR, boli v roku 2016 v priemere vyššie o 170,7 %. Najvyššie plnenie bolo zaznamenané v ôsmom a druhom udržiavacom období PMR.

1.2 AKCEPTOVATEĽNÉ AKTÍVA

V roku 2016 došlo k viacerým zmenám podmienok akceptovateľnosti aktív, ktoré môžu byť použité ako zábezpeka v úverových operáciách Eurosystemu. Najdôležitejšou zmenou bolo zavedenie nového spôsobu uplatňovania oceňovacích zrážok pre kryté dlhopisy vo vlastnom použití, ktorý umožňuje uplatniť na jedno aktívum dve rozdielne hodnoty oceňovacích zrážok. Tiež sa spresnili kritériá akceptovateľnosti, miery kontroly rizika a pravidlá používania niektorých druhov aktív, v nadväznosti na aktuálny vývoj implementácie menovej politiky Eurosystemu.

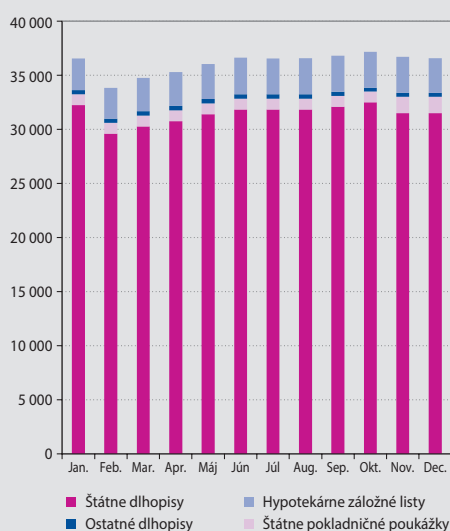
Hodnota slovenských obchodovateľných akceptovateľných aktív bola v roku 2016 v priemere vyššia o 5 % v porovnaní s rokom 2015. Celková nominálna hodnota akceptovateľných aktív na konci roka 2016 predstavovala 36 581 mil. €, čo bolo v porovnaní s rovnakým obdobím minulého roka viac o 1 253 mil. €. Najväčšiu časť akceptovateľných aktív tvorili štátom emitované dlhopisy, s podielom takmer 86,2 %, hypotekárne záložné listy mali podiel takmer 9 %. Štátne pokladničné poukážky boli na konci roka 2016 evidované v zozname akceptovateľných aktív v hodnote 1 500 mil. €, v porovnaní s 1 000 mil. € v roku 2015.

Hodnota použitých zábezpek na konci roka 2016 sa v porovnaní s koncom roka 2015 zvýšila o 14 %, v priebehu roka bola v priemere vyššia až o 19 %. Najvýznamnejším aktívom použitým ako zábezpeka v operáciách Eurosystemu boli dlhové cenné papiere emitované vládami s priemerným podielom 91 %, čo bolo na podobnej úrovni ako predchádzajúci rok. Najväčšie zmeny však boli zaznamenané vo využívaní úverových pohľadávok. Ku koncu roka 2016 vzrástol ich podiel na celkovej hodnote zábezpek až na takmer 7 %, v porovnaní s 2 % v decembri 2015. Podiel použitých kolaterálov emitovaných na domácom trhu bol na podob-

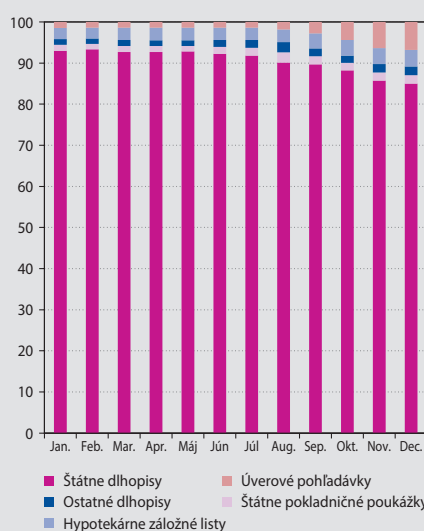
Graf 14 Porovnanie štruktúry slovenských akceptovateľných aktív (mil. EUR)

Zdroj: NBS.

nej úrovni ako v roku 2015 a predstavoval viac ako 93 % z ich celkovej hodnoty. Slovenské zmluvné strany riadili svoje akceptovateľné aktíva formou tzv. poolingového spôsobu združovania zábezpek.

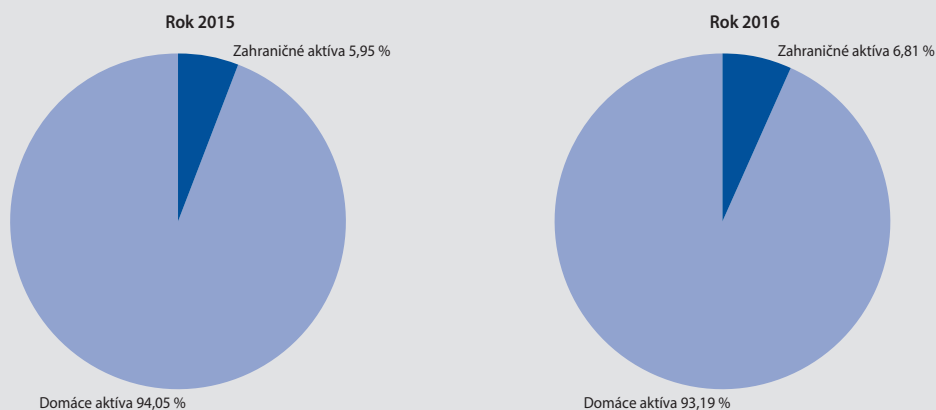
Graf 13 Štruktúra slovenských akceptovateľných aktív v roku 2016 (mil. EUR)

Zdroj: NBS.

Graf 15 Použitie akceptovateľných aktív v roku 2016 (%)

Zdroj: NBS.

Graf 16 Použitie domácich a zahraničných akceptovateľných aktív (%)

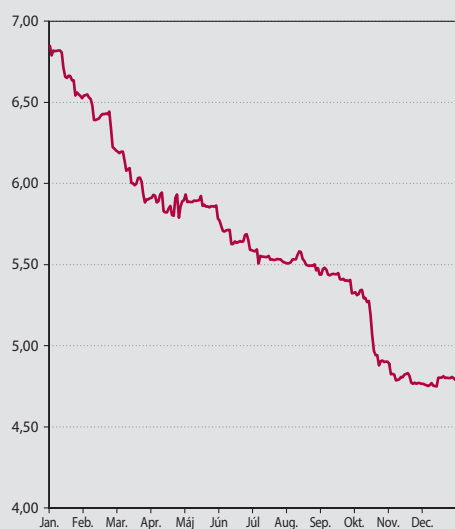
Zdroj: NBS.

1.3 SPRÁVA INVESTIČNÝCH REZERV

Národná banka Slovenska spravuje investičné rezervy s cieľom zabezpečiť pozitívny prínos do hospodárskeho výsledku banky. Celková hodnota investičných aktív v zodpovedajúcich výmenných kurzoch a nominálnych hodnotách

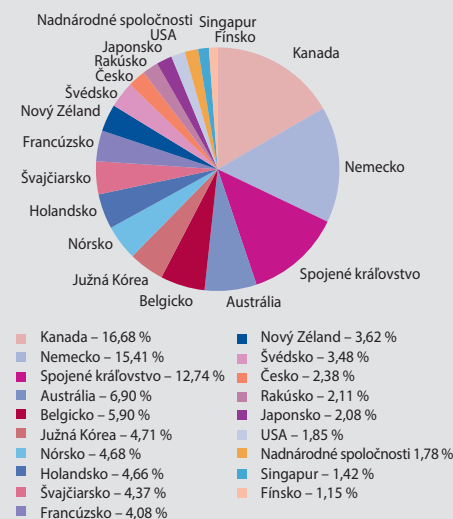
cenných papierov dosiahla ku koncu roka 2016 výšku 4,8 mld. €. Vývoj tejto hodnoty v roku 2016 zobrazuje graf 17, geografickú štruktúru investičných portfólií znázorňuje graf 18. Pri správe investičných rezerv sa uplatňujú princípy investičnej stratégie NBS schválene v roku 2008 a modifikované v roku 2014. V investičných

Graf 17 Investičné aktíva spravované NBS v roku 2016 (mld. EUR)

Zdroj: NBS.

Graf 18 Investičné portfóliá NBS k 30. 12. 2016, členenie investícií podľa krajiny emitenta

Zdroj: NBS.

portfóliách denominovaných v eurách a amerických dolároch sa vykonáva štandardné riadenie úrokového rizika pomocou úrokových swapov a kontraktov futures. Výnosnosť týchto portfólií po zohľadnení nákladov zabezpečovacích operá-

cií a nákladov, resp. výnosov z operácií na strane pasív portfólií za rok 2016 bola 0,45 % v prípade investičného portfólia denominovaného v eurách, resp. 0,74 % v prípade investičného portfólia denominovaného v amerických dolároch.

2 FINANČNÁ STABILITA A DOHĽAD NAD FINANČNÝM TRHOM⁶

2.1 FINANČNÁ STABILITA

V roku 2016 bolo vydaných 7 rozhodnutí NBS v oblasti politiky obozretnosti na makroúrovni, ktorých podstatou boli otázky finančnej stability z pohľadu cyklického a štrukturálneho systémového rizika. V štyroch prípadoch išlo o pravidelné štvrtročné rozhodnutia o určení miery proticyklického kapitálového vankúša. Významným z pohľadu finančnej stability bolo rozhodnutie NBS č. 20/2016, kde Banková rada NBS z dôvodu prítomnosti expanzívnej fázy finančného cyklu, ako aj pretrvávajúcich tlakov na úverovom trhu rozhodla o zvýšení miery proticyklického kapitálového vankúša na úroveň 0,5 % s účinnosťou od 1. augusta 2017.

Ďalšie dve rozhodnutia sa týkali problematiky lokálne systémovo významných bánk a jedno rozhodnutie sa týkalo uznania vankúša určeného iným členským štátom zo strany NBS (Národná centrálna banka Estónska odsúhlasila vankúš na krytie systémového rizika vo výške 1 % objemu rizikových expozícií na všetky domáce expozície). V roku 2016 došlo k pravidelnému ročnému prehodnoteniu lokálne systémovo významných bánk (O-SII), pričom zoznam takto určených bánk zostal rovnaký. Pre tieto banky bude od 1. januára 2017 do 1. januára 2018 postupne zvyšovaná minimálna požiadavka na vlastné zdroje prostredníctvom kapitálového vankúša pre O-SII a kapitálového vankúša na krytie systémového rizika vo výške definovanej príslušnými rozhodnutiami.

Z legislatívneho hľadiska bolo v roku 2016 z pohľadu politiky obozretnosti na makroúrovni dôležité schválenie zákona o úveroch na bývanie, novely zákona o spotrebiteľských

úveroch a opatrenia NBS č. 10/2016, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o posúdení schopnosti spotrebiteľa splácať úver na bývanie. Týmto zákonmi a opatrením sa dosiahla transformácia odporúčania NBS č. 1/2014 k rizikám spojeným s vývojom na trhu retailových úverov do legislatívy v oblasti úverov na bývanie, umožnila sa rekalibrácia niektorých parametrov a vytvoril sa právny rámec pre dohľad nad plnením pravidiel obozretného poskytovania retailových úverov na bývanie.

2.2 DOHĽAD NAD FINANČNÝM TRHOM

OBLASŤ BANKOVNÍCTVA

K 31. decembru 2016 pôsobilo na území SR 13 bánk a 15 pobočiek zahraničných bánk.

V rámci jednotného mechanizmu dohľadu (SSM) pozostávajúceho z ECB a príslušných vnútroštátnych orgánov zúčastnených členských štátov, sa banky a ich pobočky pôsobiace na území SR členia na:

- významné, nad ktorými sa vykonáva dohľad na úrovni ECB (Tatra banka, a. s., Všeobecná úverová banka, a. s., Slovenská sporiteľňa, a. s., Československá obchodná banka, a. s. a ČSOB stavebná sporiteľňa, a. s., patriace do skupiny KBC Group a UniCredit Bank Czech Republic and Slovakia, a. s., pobočka zahraničnej banky, z bankovej skupiny UniCredit Bank) v úzkej spolupráci s NBS a
- menej významné (ostatné banky so sídlom na území SR), nad ktorými je priamy dohľad naďalej vykonávaný NBS.

V rámci SSM má ECB výhradnú právomoc udeľovať a odberať povolenia úverovým inštitú-

⁶ Podrobná Správa o činnosti útvaru dohľadu nad finančným trhom NBS za rok 2016 je zverejnená na webovej stránke NBS <http://www.nbs.sk/sk/publikacie/publikacie-dohladu/sprava-o-cinnosti-udf>

ciám a posudzovať oznámenia o nadobudnutí a prevode kvalifikovanej účasti v úverových inštitúciách s výnimkou riešenia krízových situácií a článku 15 nariadenia EÚ č. 1024/2013. Povoľovacie konania týkajúce sa úverových inštitúcií so sídlom na území SR prebiehajú v spolupráci ECB a NBS. V oblasti posúdenia vhodnosti členov predstavenstva a dozorných rád bánk vykonáva ECB svoju právomoc iba vo vzťahu k významným bankám.

Každá žiadosť o udelenie povolenia na začatie činnosti alebo na posúdenie kvalifikovaných účastí sa predkladá NBS. V tomto prípade NBS posudzuje žiadosť v zmysle slovenského právneho poriadku a ECB posudzuje predmetnú žiadosť podľa práva EÚ. V sledovanom období bolo pred NBS začatých 22 konaní v pôsobnosti ECB, ktoré sa v prevažnej miere týkali posúdenia vhodnosti členov predstavenstva a dozorných rád významných bánk.

V povoľovacích konaniach v pôsobnosti NBS v oblasti bankovníctva bolo vydaných 73 rozhodnutí, pričom väčšina rozhodnutí sa týkala najmä udelení predchádzajúcich súhlasov na zvolenie členov predstavenstva, dozornej rady, vedúcich zamestnancov, prokuristov, vedúcich útvaru vnútornej kontroly a vnútorného auditu.

V oblasti bankovníctva bolo v roku 2016 začaté jedno sankčné konanie.

V roku 2016 začala na území SR vykonávať svoju činnosť BNP Paribas Personal Finance S. A., pobočka zahraničnej banky. Od 1. decembra 2016 v dôsledku cezhraničného zlúčenia francúzskej úverovej inštitúcie COFIDIS SA a portugalskej úverovej inštitúcie BANCO COFIDIS, SA zanikla zahraničná banka BANCO COFIDIS, SA, ktorá pôsobila na území SR prostredníctvom svojej organizačnej zložky BANCO COFIDIS, SA, pobočka zahraničnej banky (predchádzajúci názov: Banco Banif Mais, S.A., pobočka zahraničnej banky). Nástupnícka zahraničná úverová inštitúcia COFIDIS SA od 1. decembra 2016 vykonáva na území SR bankové činnosti prostredníctvom svojej organizačnej zložky – COFIDIS SA, pobočka zahraničnej banky.

NBS zaevidovala 21 zahraničných úverových inštitúcií, ktoré začali poskytovať bankové činnosti na území SR bez založenia pobočky. NBS zaslala

oznámenie zahraničnému orgánu dohľadu o zámere Poštovej banky, a. s., poskytovať bankové činnosti bez založenia pobočky na území Nemeckej spolkovej republiky.

V roku 2016 bolo v bankách a v pobočkách zahraničných bánk uskutočnených 11 tematicky zameraných dohľadov na mieste. Prioritami v zameraní dohľadov na mieste boli kvalita systému riadenia rizík, so zameraním najmä na kreditné riziko a úrokové riziko bankovej knihy, ďalej na systém riadenia operačného rizika, poskytovanie platobných služieb, hodnotenie interného systému správy a riadenia bánk a hodnotenie úrovne ochrany bánk pred legalizáciou príjmov z trestnej činnosti a financovaním terorizmu.

Na jednotlivých úlohách ECB pri výkone dohľadu participuje NBS ako vnútroštátny orgán dohľadu prostredníctvom priamej účasti zamestnancov na práci spoločných dohľadacích tímov, ako aj prípravou návrhov rozhodnutí v rámci rozhodovacích procesov ECB. Všetky dohľady na mieste vo významných bankách, ktoré podliehajú dohľadu ECB, vykonané v roku 2016, boli vykonané zamestnancami NBS na základe poverenia ECB.

Dohľad na diaľku v bankách a pobočkách zahraničných bánk zahŕňa okrem pravidelného spracovania výkazov a hlásení, monitorovania ukazovateľov obozretného podnikania, analytickej činnosti, komunikácie s dohľadanými subjektmi a domovskými dohľadmi týchto subjektov aj prácu na spoločných aktivitách v rámci priameho a nepriameho dohľadu ECB a prácu v kolégiách dohľadov pre jednotlivé banky.

V rámci bánk, ktoré podliehajú priamemu dohľadu ECB, pokračovala spolupráca v spoločných dohľadových tímoch, ktorých súčasťou sú zamestnanci NBS a ktorej výsledkom bolo vykonanie ročného hodnotenia bánk podľa procesov SSM. Formou dohľadu na diaľku boli preverované hodnotenia notifikácií ex-ante a ex-post v zmysle definície delegovaného nariadenia č. 529/2014. Ďalej boli preverované validačné správy interných modelov bánk a správ interných auditov bánk a vyhodnotené plnenia podmienok a odporúčaní z rozhodnutí o používaní interných modelov.

V rámci bánk, ktoré podliehajú priamemu dohľadu NBS, prebiehala komunikácia s ECB o postup-

nom harmonizovaní postupov dohľadu, o hodnotení týchto bánk a o výmene informácií medzi NBS a ECB.

OBLASŤ POSKYTOVANIA PLATOBNÝCH SLUŽIEB

A VYDÁVANIA ELEKTRONICKÝCH PEŇAZÍ

Na slovenskom finančnom trhu pôsobilo k 31. decembru 2016 11 platobných inštitúcií, z ktorých je na základe udeleného povolenia na poskytovanie platobných služieb 7 platobných inštitúcií oprávnených poskytovať platobné služby bez obmedzenia rozsahu a 4 platobné inštitúcie oprávnené poskytovať platobné služby v rozsahu obmedzenom.

V roku 2016 pôsobila na slovenskom finančnom trhu jedna inštitúcia elektronických peňazí.

V oblasti poskytovania platobných služieb bolo v roku 2016 vydaných 33 a právoplatnosť nadobudlo 32 rozhodnutí. Patrí k nim udelenie povolenia Pay Solutions, a. s. na poskytovanie platobných služieb bez obmedzenia rozsahu, udelenie povolenia SWAN Mobile, a. s. na poskytovanie platobných služieb v obmedzenom rozsahu a udelenie predchádzajúceho súhlasu CETELEM SLOVENSKO, a. s. na vrátenie povolenia na poskytovanie platobných služieb.

V oblasti vydávania elektronických peňazí bolo v roku 2016 vydaných 7 rozhodnutí o udelení predchádzajúcich súhlasov.

V roku 2016 evidovala NBS 37 zahraničných platobných inštitúcií na základe oznámenia svojho zámeru poskytovať platobné služby a 34 zahraničných inštitúcií elektronických peňazí na základe oznámenia svojho zámeru vydávať, ponúkať, späťne vymieňať elektronické peniaze, prípadne poskytovať platobné služby na území SR bez založenia pobočky.

Na základe oznámenia zahraničného orgánu dohľadu o zámere poskytovať platobné služby prostredníctvom pobočky na území SR evidovala NBS v roku 2016 pobočku zahraničnej platobnej inštitúcie Global Payments, s. r. o., organizačná zložka.

V roku 2016 bol ukončený komplexný dohľad na mieste v inštitúcii elektronických peňazí, začatý v roku 2015. Ďalej boli vykonané 3 komplexné dohľady na mieste v platobných inštitúciách

zamerané najmä na preverenie a hodnotenie systému poskytovania platobných služieb, dodržiavania podmienok na ich podnikanie, vnútorného kontrolného systému a vnútornej kontroly, vybraných rizík a systému riadenia rizík, systému ochrany pred legalizáciou príjmov z trestnej činnosti a ochrany pred financovaním terorizmu a plnenia povinností v tejto oblasti a preverenie dodržiavania všeobecne záväzných právnych predpisov.

DEVÍZOVÁ OBLASŤ

K 31. decembru 2016 bolo na území SR 1 155 devízových miest s udelenou devízovou licenciou. Počas roka 2016 bolo vydaných 15 rozhodnutí, z ktorých 11 rozhodnutí sa týkalo udelenia devízovej licencie.

V roku 2016 bolo v tejto oblasti vedených a právoplatne skončených 11 sankčných konaní o uložení pokuty, z ktorých 2 sankčné konania boli začaté v roku 2016 a 9 sankčných konaní začalo v roku 2015.

V roku 2016 bolo vykonaných 12 dohľadov na mieste. Výkon dohľadu bol zameraný na kontrolu dodržiavania devízového zákona.

OBLASŤ NEBANKOVÝCH VERITEĽOV

Na slovenskom finančnom trhu k 31. decembru 2016 pôsobilo 34 nebankových veriteľov, z ktorých je 31 oprávnených poskytovať spotrebiteľské úvery bez obmedzenia rozsahu, 1 oprávnený poskytovať spotrebiteľské úvery v obmedzenom rozsahu a 2 sú iní veritelia oprávnení poskytovať úvery a pôžičky spotrebiteľom, ktoré nie sú spotrebiteľským úverom.

V roku 2016 bolo v oblasti nebankových veriteľov vydaných 86 právoplatných rozhodnutí. Z uvedených rozhodnutí možno spomenúť 13 udelených povolení na poskytovanie spotrebiteľských úverov a iných úverov spotrebiteľom, 3 zamietnutia žiadosti o udelenie povolenia na poskytovanie spotrebiteľských úverov a 54 predchádzajúcich súhlasov na zvolenie alebo vymenovanie členov štatutárneho orgánu, dozornej rady a vedúcich útvaru vnútornej kontroly.

V roku 2016 boli vykonané 4 komplexné dohľady na mieste u nebankových veriteľov zamerané na preverenie a hodnotenie systému poskyto-

vania spotrebiteľských úverov v zmysle zákona o spotrebiteľských úveroch, dodržiavanie podmienok na podnikanie, preverenie informácií poskytnutých v konaní o udelenie povolenia na poskytovanie spotrebiteľských úverov, vnútorného kontrolného systému a útvaru vnútornej kontroly, vybraných rizík a systému riadenia rizík, systému ochrany pred legalizáciou príjmov z trestnej činnosti a ochrany pred financovaním terorizmu.

OBLASŤ POISŤOVNÍCTVA

V oblasti poisťovníctva pôsobilo k 31. decembru 2016 na slovenskom finančnom trhu 16 poisťovní so sídlom na území SR a 23 pobočiek poisťovní a zaistovní so sídlom v inom členskom štáte EÚ. V oblasti poisťovacej činnosti vykonávanej pobočkami poisťovní a zaistovní so sídlom v inom členskom štáte EÚ bolo v roku 2016 vydaných 45 oznámení.

Rozhodnutia útvaru dohľadu nad finančným trhom (UDF) vydané v roku 2016 sa týkali zmeny (rozšírenia) povolenia na vykonávanie poisťovacej činnosti a vykonávania finančného sprostredkovania pre finančné inštitúcie v súlade s osobitnými predpismi.

V oblasti poisťovníctva viedol UDF v roku 2016 jedno konanie o uložení sankcie. V tomto roku nadobudli právoplatnosť 3 prvostupňové rozhodnutia.

V súvislosti s novou reguláciou poisťovníctva, účinnou od 1. januára 2016 (Solventnosť II) sa NBS rozhodla v prvých dvoch rokoch po zavedení nových regulačných pravidiel položiť hlavný dôraz svojej činnosti v rámci dohľadu nad obozretným podnikaním subjektov poisťovníctva na výrazne zvýšený kontakt s poisťovňami, pri ktorom sa prednostne sústreďí na konzultačnú činnosť a usmerňovanie činností dohliadaných subjektov. NBS sústredila svoje kapacity na prípravu a realizáciu viacdňových pracovných stretnutí s najvyššími predstaviteľmi poisťovní, ako aj s osobami vykonávajúcimi kľúčové funkcie, a to priamo vo všetkých 15 poisťovniach, ktoré vykonávajú svoju činnosť v režime Solventnosť II.

Pri dohľade na diaľku boli preverované pravidelné výkazy a hlásenia poisťovní a Slovenskej kancelárie poisťovateľov za kalendárny rok 2015

(auditované) a za všetky štvrtroky roka 2016 (priebežné), ako aj hlásenia ad-hoc zasielané prostredníctvom informačného systému STATUS DFT a prostredníctvom Štatistického zberového portálu. V súvislosti s novou reguláciou Solventnosť II vykonal UDF v roku 2016 dohľady na diaľku, predmetom ktorých bola analýza informácií a dokumentov predložených poisťovňami o odbornej spôsobilosti a dôveryhodnosti osôb, ktoré riadia poisťovňu alebo sú zodpovedné za kľúčové funkcie a preverenie koncepcií o zverení výkonu činnosti.

Taktiež boli ukončené dva tematické dohľady na mieste, ktorých predmetom bolo preverenie pripravenosti poisťovne na používanie čiastočného vnútorného modelu na výpočet kapitálovej požiadavky na solventnosť podľa regulácie Solventnosť II.

OBLASŤ DŮCHODKOVÉHO SPORENIA

V oblasti dôchodkového sporenia pôsobilo v roku 2016 na slovenskom finančnom trhu 6 starobných dôchodkových spoločností, ktoré spolu spravovali 20 dôchodkových fondov a 4 doplnkové dôchodkové spoločnosti spravujúce spolu 17 doplnkových dôchodkových fondov. Činnosť depozitára v zmysle zákona o starobnom dôchodkovom sporení a zákona o doplnkovom dôchodkovom sporení vykonávalo 5 bankových subjektov.

V oblasti doplnkového dôchodkového sporenia UDF vydal v roku 2016 spolu 17 rozhodnutí.

V oblasti starobného dôchodkového sporenia (II. pilier) neboli UDF v roku 2016 začaté, ani vedené konania o uložení sankcie. V oblasti doplnkového dôchodkového sporenia (III. pilier) boli UDF v roku 2016 podľa zákona o doplnkovom dôchodkovom sporení začaté 2 konania o uložení sankcie.

V oblasti starobného dôchodkového sporenia bolo v roku 2016 predmetom dohľadu na diaľku 6 dôchodkových správcovských spoločností, ktoré spolu spravujú 20 dôchodkových fondov a 4 bankové subjekty vykonávajúce činnosť depozitára v zmysle zákona o starobnom dôchodkovom sporení. Činnosť dohľadu na diaľku bola zameraná najmä na kontrolu plnenia si informačných povinností dôchodkových správcovských spoločností, doplnkových dôchodkových

spoločností a depozitárov dôchodkových fondov voči NBS, na základe ktorých sa následne vyhodnocovala najmä rizikovosť uskutočnených transakcií a ich vplyv na rizikovosť portfólií dôchodkových fondov.

V oblasti starobného dôchodkového sporenia bolo ukončených šesť tematických dohľadov na mieste v dôchodkových správcovských spoločnostiach, ktoré boli zamerané na preverenie vypracovania a udržiavania účinného systému vnútornej kontroly v spoločnosti a ňou spravovaných dôchodkových fondov.

OBLASŤ FINANČNÉHO SPROSTREDKOVANIA A FINANČNÉHO PORADENSTVA

K 31. decembru 2016 bolo v REGFAP zaregistrovaných spolu 42 039 subjektov. Do REGFAP bolo v roku 2016 zapísaných 36 nových subjektov v rôznych sektoroch, pričom UDF udelil povolenie na vykonávanie činnosti samostatného finančného agenta 33 právnickým osobám a povolenie na vykonávanie činnosti finančného poradcu 3 právnickým osobám. V roku 2016 bolo zrušených 88 zápisov samostatného finančného agenta alebo finančného poradcu. V roku 2016 bolo do REGFAP zapísaných 259 finančných sprostredkovateľov z iného členského štátu v sektore poistenia a zaistenia, ktorí sú na území SR oprávnení vykonávať činnosť na základe práva na slobodné poskytovanie služieb bez zriadenia organizačnej zložky a 4 finanční sprostredkovatelia so zriadením organizačnej zložky. NBS v roku 2016 elektronicky prijala a spracovala 6 867 návrhov od navrhovateľov na zápis, zmeny a zrušenie zápisov ich podriadených subjektov v REGFAP.

V oblasti finančného sprostredkovania a finančného poradenstva UDF viedol v roku 2016 spolu 80 konaní, z toho v roku 2016 bolo začatých 63 konaní o uložení sankcie (60 v sektore finančné sprostredkovanie a 3 v sektore finančné poradenstvo). V roku 2016 v sektore finančného sprostredkovania a finančného poradenstva nadobudlo právoplatnosť 51 prvostupňových rozhodnutí.

Dohľadom na diaľku v roku 2016 v oblasti finančného sprostredkovania a finančného poradenstva bolo vyhodnotené plnenie NBS periodicky zasielaných informačných povinností dohliadanými subjektmi prostredníctvom internetovej

aplikácie alebo písomne a kontrola odbornej spôsobilosti u samostatných finančných agentov a finančných poradcov, a to najmä opätovné vykonanie odborných skúšok pre vyšší stupeň/stredný stupeň odbornej spôsobilosti ako i šetrenie prijatých podnetov a iných požiadaviek právnických a fyzických osôb.

Celkovo bolo vykonaných šesť tematických dohľadov na mieste u samostatných finančných agentov právnických osôb. Začiatkom roka 2016 bol formálne ukončený komplexný dohľad na mieste u jedného samostatného finančného agenta, začatý v roku 2015. Tematické dohľady boli zamerané najmä na dodržiavanie ustanovení zákona o finančnom sprostredkovaní a finančnom poradenstve vzťahujúcich sa na odbornú spôsobilosť a dôveryhodnosť, oznamovacie povinnosti voči NBS vyplývajúce zo zákona o finančnom sprostredkovaní a finančnom poradenstve a dodržiavanie podmienok a povinností vyplývajúcich z rozhodnutí vydaných NBS, najmä zmeny v skutočnostiach uvedených v žiadosti o udelenie povolenia na vykonávanie činnosti samostatného finančného agenta.

OBLASŤ TRHU CENNÝCH PAPIEROV

Ku koncu roka 2016 pôsobilo na slovenskom finančnom trhu 15 obchodníkov s cennými papiermi. V priebehu roka 2016 UDF schválil 43 prospektov cenného papiera a jeden registračný dokument, 8 dodatkov k prospektu cenného papiera a 3 dodatky k prospektu investičného certifikátu.

V oblasti obchodníkov s cennými papiermi UDF v roku 2016 vydal 18 rôznych rozhodnutí, ktoré sa týkali najmä udelenia povolenia na poskytovanie investičných služieb, zmien povolení na poskytovanie investičných služieb a predchádzajúcich súhlasov, napr. na voľbu osôb za členov predstavenstva a na zmenu sídla obchodníka s cennými papiermi.

Zo 43 schválených prospektov boli 4 prospekty vypracované ako základné prospekty za účelom prípadnej verejnej ponuky a/alebo prípadného prijatia na obchodovanie na regulovanom trhu (t. j. v maximálnom rozsahu variantov účelov) pre troch emitentov. Jeden zo schválených základných prospektov bol určený pre emisie investičných certifikátov, jeden pre emisie dlhopisov, jeden pre emisie hypotekárnych záložných listov

a jeden pre emisie dlhopisov aj hypotekárnych záložných listov. UDF schválil za účelom verejnej ponuky cenných papierov a ich následného prijatia na obchodovanie na regulovanom trhu 14 prospektov a 10 dodatkov k prospektu; výlučne za účelom prijatia príslušných cenných papierov na obchodovanie na regulovanom trhu (cenné papiere neboli vydané na základe verejnej ponuky), 16 prospektov a 1 dodatok k prospektu; 13 prospektov za účelom verejnej ponuky cenných papierov bez následného podania žiadosti o prijatie na obchodovanie na regulovanom trhu. V priebehu roka 2016 UDF prijal 71 oznámení o schválení prospektu cenného papiera, resp. dodatku k prospektu cenného papiera od orgánov dohľadu iných členských štátov EÚ a zaslal 4 oznámenia o schválení prospektu cenného papiera, resp. dodatku k prospektu cenného papiera inému orgánu dohľadu členského štátu EÚ.

V rámci povoľovacej činnosti týkajúcej sa centrálnych depozitárov cenných papierov vydal UDF 10 rozhodnutí.

V rámci povoľovacej činnosti týkajúcej sa Garančného fondu investícií nebolo v roku 2016 vedené žiadne konanie.

V rámci povoľovacej činnosti týkajúcej sa činnosti emitentov akcií, ktoré sa obchodujú na regulovanom trhu BCPB, a. s., UDF vydal jedno rozhodnutie, ktorým zastavil konanie o schválení povinnej ponuky na prevzatie. V rámci povoľovacej činnosti vo vzťahu k BCPB, a. s. vydal v roku 2016 UDF jedno rozhodnutie o schválení zmeny burzových pravidiel.

V oblasti trhu cenných papierov viedol UDF v roku 2016 14 konaní o uložení sankcie, z ktorých bolo v roku 2016 začatých 9. V roku 2016 nadobudlo právoplatnosť 8 prvostupňových rozhodnutí.

V oblasti trhu cenných papierov bolo v roku 2016 predmetom dohľadu na diaľku 15 tuzemských obchodníkov s cennými papiermi, 5 obchodníkov s cennými papiermi pôsobiacich v SR prostredníctvom svojej pobočky podľa smernice MiFID a 13 bánk s povolením na poskytovanie investičných služieb. Dohľad na diaľku bol zameraný najmä na monitorovanie dodržiavania pravidiel pre obozretné podnikanie, vyhodno-

covanie finančnej situácie a rizikového profilu dohliadaných subjektov. Predmetom dohľadu na diaľku bola aj BCPB, a. s., CDCP SR, a. s. a plnenie si informačných povinností voči NBS zo strany emitentov cenných papierov prijatých na obchodovanie na regulovanom trhu BCPB, a. s., prostredníctvom CERI, ktorú vedie NBS. Ich počet k 31. decembru 2016 je 71. Voči trom emitentom cenných papierov prijatých na obchodovanie na regulovanom trhu BCPB, a. s. sa začalo viesť konanie vo veci nepredloženia kompletných polročných finančných správ za 1. polrok 2015.

V oblasti trhu cenných papierov boli v roku 2016 ukončené dva komplexné dohľady na mieste. Jeden bol začatý v roku 2015 a druhý bol komplexný a zároveň dosledovací dohľad na mieste, ktorý bol zameraný na zhodnotenie plnenia opatrení na odstránenie a nápravu nedostatkov a odporúčaní zistených pri komplexnom dohľade na mieste v roku 2013. Ďalej bolo v roku 2016 ukončených šesť tematických dohľadov na mieste u šiestich obchodníkov s cennými papiermi, pričom jeden bol začatý v roku 2015 so zameraním na poskytovanie investičných služieb, investičných činností a vedľajších služieb klientom a zvyšných päť tematických dohľadov na mieste bolo zameraných na preverenie zabezpečenia a dodržiavania postupu spoločnosti a jej zamestnancov pri predchádzaní legalizácie príjmov z trestnej činnosti a pri predchádzaní financovania terorizmu.

V treťom štvrtroku 2016 bol začatý tematický dohľad na mieste v bankovom subjekte zameraný na poskytovanie investičných služieb, investičných činností a vedľajších služieb klientom podľa zákona o cenných papieroch a zároveň na preverenie činnosti depozitára v oblasti doplnkového dôchodkového sporenia a kolektívneho investovania.

OBLASŤ KOLEKTÍVNEHO INVESTOVANIA

V roku 2016 pôsobilo na slovenskom trhu 7 správcovských spoločností, pričom jednej z uvedených správcovských spoločností bolo udelené povolenie na vytváranie a spravovanie alternatívnych investičných fondov a zahraničných alternatívnych investičných fondov v 2. polroku 2016. Dvomi správcovskými spoločnosťami boli udelené povolenia na vytvorenie štandard-

ného podielového fondu a jednej správcovskej spoločnosti bolo udelené povolenie na vytvorenie verejného špeciálneho fondu. Nadobudnutie účinnosti delegovaného nariadenia Komisie (EÚ) 2016/438 sa odzrkadlilo v zmenách v zložení dozorných rád správcovských spoločností, ku ktorým bolo vydaných 7 predchádzajúcich súhlasov na voľbu člena dozornej rady.

V oblasti kolektívneho investovania neboli v roku 2016 UDF začaté, ani vedené žiadne konania o uložení sankcie.

V oblasti kolektívneho investovania bolo v roku 2016 predmetom dohľadu na diaľku 7 tuzemských správcovských spoločností, ktoré spolu spravujú 70 štandardných podielových fondov a 20 alternatívnych investičných fondov, a 5 bankových subjektov vykonávajúcich činnosť depozitára v zmysle zákona o kolektívnom investovaní. Činnosť dohľadu na diaľku bola zameraná predovšetkým na kontrolu plnenia si informačných povinností správcovských spoločností a depozitárov podielových fondov voči NBS. Na základe týchto informácií sa následne vyhodnotila najmä rizikovosť uskutočnených transakcií a ich vplyv na rizikovosť portfólií podielových fondov. Dôraz sa kládol najmä na nezávislé overovanie správnosti ocenenia finančných nástrojov nachádzajúcich sa v majetku podielových fondov a na súlad ich nadobúdania do majetku jednotlivých podielových fondov s ustanoveniami zákona o kolektívnom investovaní.

V oblasti kolektívneho investovania boli v roku 2016 začaté tri tematické dohľady na mieste, ktoré boli zamerané na preverenie systému uplatňovania zásad odmeňovania, dodržiavanie Usmernenia o správnych politikách odmeňovania podľa smernice o správcoch alternatívnych investičných fondov a na preverenie systému výkonu funkcie dodržiavania opatrení, stratégií a postupov na identifikáciu rizika a vnútorného auditu.

V druhom štvrtroku 2016 bol ukončený tematický dohľad na mieste v bankovom subjekte zameraný na výkon činnosti depozitára v oblasti kolektívneho investovania a dôchodkového sporenia podľa zákona o starobnom dôchodkovom sporení a zákona o kolektívnom investova-

ní, ktorý bol začatý v roku 2015. Ďalej bol v treťom štvrtroku 2016 začatý tematický dohľad na mieste v bankovom subjekte zameraný na preverenie činnosti depozitára v oblasti kolektívneho investovania a doplnkového dôchodkového sporenia a zároveň na poskytovanie investičných služieb, investičných činností a vedľajších služieb klientom podľa zákona o cenných papieroch.

2.3 REGULÁCIA FINANČNÉHO TRHU

OBLASŤ BANKOVNÍCTVA

Začiatkom roka 2016 bol v Zbierke zákonov SR vyhlásený zákon o úveroch na bývanie, na ktorého príprave spolupracovala NBS s MF SR. Zákonom sa implementovala smernica o úveroch na bývanie a vytvoril sa právny rámec na efektívnejšie fungovanie trhu úverov na bývanie v rámci harmonizovaného vnútorného trhu Spoločenstva.

V priebehu roka 2016 NBS spolupracovala s MF SR na príprave novely zákona o spotrebiteľských úveroch, ktorá bola vyhlásená v Zbierke zákonov SR v novembri 2016. Jej zámerom bolo určenie minimálneho okruhu regulátornych požiadaviek s cieľom obozretného poskytovania spotrebiteľských úverov veriteľmi a zohľadnenie vzniknutých nedostatkov vyplývajúcich z aplikačnej praxe. Cieľom ustanovení novely zákona o spotrebiteľských úveroch bolo predísť negatívnym trendom pri poskytovaní spotrebiteľských úverov, ktoré by mohli v budúcnosti viesť k zvýšeniu rizík tak pre veriteľov, ako aj spotrebiteľov a ekonomiku ako celok.

NBS taktiež v spolupráci s MF SR pripravila legislatívu v oblasti zmrazovania finančných zdrojov a aktív teroristov a iných osôb, a to konkrétne zákon o vykonávaní medzinárodných sankcií.

Taktiež pokračovala príprava ďalších právnych predpisov, najmä opatrení NBS, ktoré bolo nevyhnutné pripraviť, resp. prijať v súvislosti s aktuálnym vývojom v oblasti bankovníctva. Významnú úlohu v tomto smere mali predovšetkým opatrenie k zákonu o úveroch na bývanie, novela opatrenia o registri bankových úverov a záruk a opatrenie o náležitostiach žiadosti o registráciu zastúpenia zahraničnej banky.

Opatrenie k zákonu o úveroch na bývanie ustanovilo podrobnosti týkajúce sa obozretného poskytovania úverov na bývanie, najmä v oblasti posudzovania schopnosti spotrebiteľov splácať úver na bývanie, obozretného prístupu k zabezpečeniu úveru nehnuteľnosťou a limitov pre maximálnu splatnosť úveru na bývanie.

Novela opatrenia o registri bankových úverov a záruk mala za cieľ zohľadniť zmeny vyplývajúce zo zavedenia novej verzie informačného systému registra bankových úverov a záruk za účelom zabezpečenia rýchleho prístupu k aktuálnym a kvalitným údajom o úveroch a zárukách obsiahnutých v tomto registri.

Opatrenie o náležitostiach žiadosti o registráciu zastúpenia zahraničnej banky bolo zamerané na zosúladenie pojmov s aktuálnym právnym stavom a na zapracovanie požiadaviek odborných útvarov NBS vyplývajúcich z aplikačnej praxe.

OBLASŤ POSKYTOVANIA PLATOBŇNÝCH SLUŽIEB A VYDÁVANIA ELEKTRONICKÝCH PEŇAZÍ

V roku 2016 bola zverejnená predbežná informácia o príprave návrhu zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon o platobných službách, ktorého cieľom bude transpozícia smernice PSD 2. Táto smernica bola prijatá v súlade so stratégiou Európa 2020 a digitálnou agendou so zámerom prispieť k vytvoreniu harmonizovaného trhu elektronických platieb v rámci celej EÚ.

Hlavnými cieľmi smernice PSD 2 sú posilnenie transparentnosti a možnosti rýchlejšieho prijímania inovácií v oblasti platobných služieb, uľahčenie používania elektronických platieb, zmierňovanie rizík v oblasti bezpečnosti platieb, posilnenie práv spotrebiteľov a nárast ich informovanosti, zvýšenie ochrany spotrebiteľov, ako aj zabezpečenie nediskriminačných podmienok pre poskytovateľov platobných služieb, vrátane vytvorenia zdravého konkurenčného prostredia v tejto oblasti.

OBLASŤ NEBANKOVÝCH VERITEĽOV

Novela zákona o spotrebiteľských úveroch, ktorej zámerom bolo predovšetkým riešenie vzniknutých nedostatkov vyplývajúcich z aplikačnej praxe, sa týkala okrem bánk aj oblasti nebankových veriteľov.

Novelou sa okrem iného dosiahlo aj rozšírenie uplatňovania pravidiel vyplývajúcich z odporúčania k rizikám spojeným s vývojom na trhu retailových úverov pre všetkých poskytovateľov spotrebiteľských úverov, vrátane takých poskytovateľov spotrebiteľských úverov, ktorí nie sú bankami a ktorí tvoria nezanedbateľný podiel na trhu spotrebiteľských úverov.

Novela zákona o spotrebiteľských úveroch úzko súvisela aj so zákonom o úveroch na bývanie, ktorý stanovil viaceré obozretné zásady pre poskytovanie úverov na bývanie.

OBLASŤ POISŤOVNÍCTVA

V nadväznosti na implementáciu režimu Solventnosť II do zákona o poisťovníctve, ktorý s výnimkou niektorých ustanovení nadobudol účinnosť 1. januára 2016, NBS za účelom zosúladenia s novou reguláciou vydala vo februári 2016 opatrenie ustanovujúce štruktúru výkazov a hlásení predkladaných NBS poisťovňou, na ktorú sa neuplatňuje osobitný režim, alebo zaistovňou, ako i termíny a spôsob predkladania týchto výkazov a hlásení vrátane metodiky na ich vypracúvanie. Opatrenie ustanovuje aj spôsob predkladania informácií podľa článku 304 delegovaného nariadenia Komisie (EÚ) 2015/35 a dopĺňa harmonizované výkazníctvo v rámci Európskeho hospodárskeho priestoru o informácie vyžadované ECB.

V októbri 2016 nadobudlo účinnosť opatrenie, ktorým sa ustanovuje štruktúra, rozsah, obsah a forma vypracúvania správy o výsledkoch činnosti útvaru riadenia rizík poisťovne, na ktorú sa uplatňuje osobitný režim.

Okrem uvedených dvoch opatrení, ktoré doplnili 12 opatrení súvisiacich s režimom Solventnosť II vydaných v roku 2015, NBS pripravila 7 odporúčaní, ktorými sa preberajú usmernenia EIOPA pre režim Solventnosť II. Odporúčania sa vzťahujú na činnosť poisťovní, zaistovní, pobočiek zahraničných poisťovní a pobočiek zahraničných zaistovní a prispievajú ku konzistentnému výkladu sekundárnej európskej legislatívy, ako aj ku konvergencii pri výkone dohľadu. Zároveň je ich cieľom zaviesť konzistentné, efektívne a účinné postupy orgánov dohľadu a dohliadaných subjektov, a tým zabezpečiť bezproblémové fungovanie poisťového trhu.

OBLASŤ DŮCHODKOVÉHO SPORENIA

UDF v priebehu roka 2016 spolupracoval s MPSVaR SR pri príprave návrhu novely zákona o starobnom dôchodkovom sporení, upravujúcej oblasť výplaty dávok, kde sa menia podmienky výplaty formou programového výberu dostupnejšieho širšiemu počtu sporiteľov ako doteraz.

V rámci svojej legislatívnej kompetencie NBS pripravila tri všeobecne záväzné právne predpisy. Ich vydanie vyplynulo zo zmien primárnej legislatívy pre sektor dôchodkového sporenia. Nové opatrenia reflektovali novelizačné zmeny zákona o starobnom dôchodkovom sporení a zákona o doplnkovom dôchodkovom sporení. Rovnako súviseli s prechodom výkazníctva na nový informačný systém ŠZP a zohľadňovali požiadavky aplikačnej praxe.

Regulačná činnosť NBS spočívala taktiež v príprave a zverejnení metodického usmernenia UDF, ktorého účelom je objasniť dôchodkovým správcovským spoločnostiam postup, ktorý sa od nich očakáva v súvislosti s hodnotením kreditného rizika emitenta pri nadobúdaní a držaní niektorých vybraných finančných nástrojov do majetku dôchodkového fondu.

OBLASŤ FINANČNÉHO SPROSTREDKOVANIA A FINANČNÉHO PORADENSTVA

Dňa 1. januára 2016 nadobudla účinnosť novela zákona o finančnom sprostredkovaní a finančnom poradenstve, ktorej predmetom bola zmena pojmu vedúceho zamestnanca finančného agenta alebo finančného poradcu na pojem odborný garant.

Zároveň boli v roku 2016 vydané dve metodické usmernenia UDF, z ktorých prvé sa týkalo priemernej výšky nákladov na finančné sprostredkovanie v životnom poistení a druhé niektorých ustanovení zákona o finančnom sprostredkovaní a finančnom poradenstve.

OBLASŤ TRHU CENNÝCH PAPIEROV

V oblasti trhu cenných papierov NBS počas roka 2016 spolupracovala s MF SR na implementácii smernice o trhoch s finančnými nástrojmi do zákona o cenných papieroch a zákona o burze cenných papierov.

Zároveň NBS spolupracovala s MF SR pri príprave návrhu zákona č. 292/2016 Z. z., kto-

rým sa novelizovali viaceré osobitné zákony finančného trhu, medzi iným aj zákon o cenných papieroch a zákon o dohlade nad finančným trhom. Zákon o cenných papieroch bol novelizovaný v súvislosti s potrebou zmien v národnej právnej úprave so záujmom reflektovať skutočnosti vyplývajúce z priamo vykonateľného nariadenia o zlepšení vyrovnania transakcií s cennými papiermi v EÚ, ako aj v súvislosti s prípravou projektu Target 2 Securities. Zákon o dohlade nad finančným trhom bol novelizovaný v súvislosti s implementáciou vykonávacej smernice 2015/2392, pokiaľ ide o nahlasovanie skutočných alebo možných porušení nariadenia MAR príslušným orgánom dohľadu nad finančným trhom (tzv. whistleblowing⁷). Zmeny v zákone o dohlade nad finančným trhom sa však nevzťahujú len na nahlasovanie skutočných alebo možných porušení nariadenia MAR, ale upravujú predmetnú problematiku nad rámec vykonávacej smernice 2015/2392 komplexne pre celú oblasť finančného trhu. Ide o nahlasovanie porušení všetkých zákonov, ktoré podľa zákona o dohlade nad finančným trhom NBS dohliada, a to vrátane oblastí, kde požiadavky na whistleblowing neupravuje právo EÚ.

V nadväznosti na nariadenie MAR, ktorého cieľom je zabrániť zneužívaniu trhu vo forme obchodovania s využitím dôverných informácií, neoprávneného zverejnenia dôverných informácií a manipulácie s trhom, EK v roku 2016 zverejnila regulačné technické predpisy a vykonávacie technické predpisy, ktoré bližšie špecifikujú podmienky, kritériá a postupy uplatnenia niektorých oblastí nariadenia MAR.

UDF zverejnil na webovej stránke NBS⁸ usmernenie k uplatňovaniu výnimiek zo zúčtovacej povinnosti pre OTC derivátové transakcie v rámci skupiny podľa nariadenia EMIR. Účelom tohto usmernenia je zabezpečenie jednotného postupu a uľahčenie uplatňovania týchto výnimiek prostredníctvom vyplnenia vzorových formulárov a ich odoslania NBS.

OBLASŤ KOLEKTÍVNEHO INVESTOVANIA

V oblasti legislatívnej činnosti NBS v roku 2016 spolupracovala na príprave novely zákona o kolektívnom investovaní, ktorá nadobudla účinnosť 1. decembra 2016. V rámci novely boli v danom zákone upravené chyby, ktoré boli zistené

⁷ Whistleblingom je najmä poskytovanie informácií o podozrení na porušenie všeobecne záväzných právnych predpisov, ktoré sú nahlasujúcej osobe známe zvnútra prostredia nahlasovateľného dohliadaného subjektu, t. j. napríklad zamestnanec subjektu, alebo osoba inak spolupracujúca s dohliadaným subjektom.

⁸ http://www.nbs.sk/_img/Documents/_Dohlad/ORM/RegulaciaTrhov/Usmernenie_k_uplatnovaniu_vynimiek_zo_zuctovacej_povinnosti_IGT.pdf

počas aplikačnej praxe. Koncom roka 2016 NBS začala spolupracovať na ďalšej novele zákona o kolektívnom investovaní, v ktorej NBS v spolupráci so SASS navrhuje úpravy pre zefektívnenie činnosti kolektívneho investovania na základe podnetov od subjektov z lokálneho kapitálového trhu.

Začiatkom roka 2016 vydala NBS aktualizované stanovisko k prechodným ustanoveniam novely zákona o kolektívnom investovaní, v ktorom na základe podnetov objasnila postup pri predkladaní žiadosti o udelenie povolenia podľa § 28a zákona o kolektívnom investovaní na vytváranie a spravovanie alternatívnych investičných fondov.

V máji 2016 NBS vydala odporúčanie pre správovské spoločnosti k zásadám odmeňovania týkajúce sa postupu pri vypracovaní a uplatňovaní zásad odmeňovania podľa harmonizovaných usmernení pripravených ESMA.

V júni 2016 bolo vydané metodické usmernenie UDF k posudzovaniu splnenia niektorých podmienok na vydanie povolenia na distribúciu cenných papierov alebo majetkových účastí zahraničných alternatívnych investičných fondov verejnou ponukou neprofesionálnym investorom na území SR, na ktorom NBS úzko spolupracovala so SASS.

V decembri 2016 NBS vydala novelu opatrenia o predkladaní informácií správcami alternatívnych investičných fondov na účely dohľadu a monitorovanie systémového rizika, ktorou ustanovila spôsob predkladania požadovaných informácií prostredníctvom informačného systému ŠZP.

2.4 RIEŠENIE KRÍZOVÝCH SITUÁCIÍ

V apríli 2016 sa uskutočnilo 4. zasadnutie Rady pre riešenie krízových situácií. Rada sa zaoberala príspevkami do Jednotného fondu na riešenie krízových situácií v roku 2016, zmenou štatútu a rokovacieho poriadku Rady a voľbou výkonného člena Rady. Za výkonného člena Rady bola zvolená riaditeľka odboru regulácie, Mgr. Júlia Čillíková, členka Rady. V novembri 2016 sa uskutočnilo 5. zasadnutie Rady, na

ktorom bol schválený návrh implementácie ustanovení o proporcionalite pri riešení krízových situácií a predbežné zjednodušené plány riešenia krízových situácií pre menšie banky. Zároveň boli schválené Východiská metodiky na určenie MREL pre vybrané inštitúcie v pôsobnosti Rady s preferovanou rezolučnou stratégiou konkurzu.

V roku 2016 bol vypracovaný návrh novely zákona o riešení krízových situácií na finančnom trhu. Jej cieľom bolo spresnenie rámca prevencie a riešenia možných krízových situácií na finančnom trhu v súlade s ustanoveniami smernice BRRD a zabezpečenie vykonateľnosti ustanovení uvedeného zákona v praxi. Novela zákona nadobudla účinnosť 15. novembra 2016.

V súlade s čl. 88 smernice BRRD sa na podporu spolupráce a zabránenie rozdielnym vnútroštátnym reakciám vytvárajú kolégiá pre riešenie krízových situácií, v rámci ktorých sú orgány pre riešenie krízových situácií povinné vzájomne spolupracovať pri riešení krízových situácií subjektov skupiny. V roku 2016 sa pracovníci oddelenia riešenia krízových situácií (OKS) zúčastňovali na kolégiu zriadenom maďarským rezolučným orgánom.

OKS v roku 2016 pokračovalo v sledovaní problematiky riešenia krízových situácií iných finančných spoločností než úverových inštitúcií a investičných spoločností. Priebežne mapuje vývoj v tejto oblasti tak na globálnej, ako aj na európskej úrovni.

2.5 OCHRANA FINANČNÉHO SPOTREBITEĽA

UDF považuje metodickú činnosť v oblasti ochrany finančných spotrebiteľov za dôležitý nástroj prevencie porušovania práv spotrebiteľa a zároveň za cestu, akým spôsobom je možné dosahovať pri svojej činnosti vysoký stupeň predvídateľnosti, transparentnosti a posilňovania právnej istoty u dohliadaných subjektov a spotrebiteľskej verejnosti. Hoci v priebehu roka 2016 nebolo vydané metodické usmernenie pre oblasť ochrany finančných spotrebiteľov, UDF sa metodickej činnosti venoval a pripravoval viace-

ro návrhov, ktoré predložil odbornej verejnosti a účastníkom finančného trhu na vyjadrenie a pripomienky. Boli začaté viaceré iniciatívy, najmä v oblasti spotrebiteľských úverov, osobitne v témach práva na predčasné splatenie, ročnej percentuálnej miery nákladov a predčasného zosplatenia úveru.

V roku 2016 nadobudli právoplatnosť dve predběžné opatrenia a bolo začatých 6 sankčných konaní. Za porušenie povinností v oblasti ochrany spotrebiteľa na finančnom trhu je možné uložiť peňažnú sankciu, zákaz používania nekalej obchodnej praxe alebo neprijateľnej zmluvnej podmienky v neprospech finančného spotrebiteľa, zákaz poskytovania finančnej služby, ktorá je v rozpore s pravidlami ochrany finančných spotrebiteľov a môže sa odobrať povolenie alebo iné udelené oprávnenie.

V minulom roku došlo k výraznému zvýšeniu počtu vykonaných plošných analýz, dohľadov na diaľku a dohľadov na mieste. Celkovo bolo vykonaných 25 dohľadov na diaľku a plošných zisťovaní a analýz. V minulom roku prebiehalo 21 dohľadov na mieste. NBS naďalej využívala možnosť začatia dohľadu na mieste aj vykonaním kontrolných zaobstaraní finančných služieb pod utajenou identitou. Celkovo bol inštitút tzv. mystery shoppingu⁹ využitý 95-krát.

V oblasti poskytovania spotrebiteľských úverov sa dohľady zameriavali najmä na poskytovanie predzmluvných informácií, používanie neprijateľných zmluvných podmienok, náležitosti zmlúv a používanie nekalých obchodných praktík. V súvislosti s nadobudnutím účinnosti zákona č. 438/2015 Z. z., ktorý novelizoval zákon o spotrebiteľských úveroch, sa prešetrovali najmä prekračovanie stropu ročnej percentuálnej miery nákladov a ponuka dobrovoľných služieb k úverom. V oblasti úverov na bývanie sa dohľady venovali najmä spôsobu určovania výšky poplatku za predčasné splatenie úveru a ďalším nákladom, ktoré majú finanční spotrebiteľia uhradiť pri predčasnom splatení úveru. Dohľady na diaľku preverovali aj formu a obsah poskytovaných informácií v reprezentatívnom príklade pri ponuke úverov na bývanie. V minulom roku bola pozornosť sústredená aj na nepovolenú činnosť subjektov, ktorým nebolo poskytnuté povolenie na poskytovanie spotrebiteľských úverov NBS.

V roku 2016 bolo NBS doručených 2 376 podaní finančných spotrebiteľov a iných klientov, tzn. o 702 podaní viac ako v roku 2015, čo predstavuje doteraz najväčší, až 40 % medziročný nárast počtu podaní. Až pri 60 % opodstatnených podaní došlo v rámci vybavovania podania spotrebiteľa k náprave a odstráneniu zistených nedostatkov zo strany dohliadaného subjektu bez toho, aby to bolo potrebné uložiť rozhodnutím ako povinnosť, kým v roku 2015 k tomu došlo v 45 % prípadov. Na vynútenie zmeny správania a nápravu nedostatkov preto nebolo v týchto prípadoch potrebné začať konanie zo strany NBS.

Prevzatie dohľadu nad spotrebiteľskými úvermi poskytovanými veriteľmi nebankovým spôsobom sa výrazne odrazilo aj na počte prijatých podaní. Kým v roku 2015 dostala NBS 209 takýchto podaní, v roku 2016 to bolo až 430 podaní. Tým sa spotrebiteľský úver zaradil na prvé miesto najviac namietaných produktov, čím prevyšil produkt povinného zmluvného poistenia automobilu, ktorý bol dlhodobo na prvom mieste v počte podaní doručených NBS. Námietky finančných spotrebiteľov v oblasti bankovníctva sa týkali poplatkov pri hypotekárnych úveroch, úveroch na bývanie, ale aj spotrebiteľských úverov poskytovaných bankami. V sektore poisťovníctva sa, rovnako ako v predchádzajúcich rokoch, najviac podaní týkalo povinného zmluvného poistenia (takmer 11 %). Počet podaní týkajúcich sa finančného sprostredkovania sa počas rokov 2010 až 2016 výrazne nemenil, ale stále sú predmetom týchto podaní spôsob, rozsah a kvalita poskytovania informácií finančnému spotrebiteľovi pred poskytnutím finančnej služby.

NBS pokračovala aj v roku 2016 v rozvoji finančnej gramotnosti rôznymi aktivitami, pričom hlavnou cieľovou skupinou bola mládež – žiaci základných a stredných škôl. Interaktívne prednášky absolvovalo spolu viac ako 2 400 žiakov z rôznych častí Slovenska, a to v budove NBS, ako aj v školách po celom Slovensku (počas European Money Week). UDF sa zúčastňoval na práci v Medzirezortnej expertnej skupine pre finančnú gramotnosť pri MŠVVaŠ SR, v rámci ktorej došlo k úprave Národného štandardu finančnej gramotnosti, pričom boli reflektované zmeny na finančnom trhu, ale aj skúsenosti s dovedy platnou verziou štandardu.

⁹ Kontrolné zaobstarávanie finančných služieb pod utajenou identitou.

3 EMISNÁ ČINNOSŤ A PEŇAŽNÝ OBEH

3.1 VÝVOJ KUMULOVANEJ ČISTEJ EMISIE V OBEHU

Celková hodnota kumulovanej čistej emisie¹⁰ (ďalej len emisia) k 31. decembru 2016 dosiahla 11,02 mld. €, z čoho emisia eurobankoviek predstavovala 10,9 mld. €. V medziročnom porovnaní vzrástla emisia eurovej hotovosti o 7,9 % (o 807,2 mil. €), čo predstavuje mierne zrýchlenie medziročného tempa jej rastu oproti predchádzajúcemu roku. Hodnota položky „obeživo“, zodpovedajúca podielu NBS na eurobankovkách vydaných Eurosystemom, predstavovala k 31. decembru 2016 približne 11,4 mld. €. ¹¹ Rozdiel medzi hodnotou emisie eurobankoviek v SR a hodnotou „obeživa“ predstavoval 515 mil. €.

Vývoj dennej emisie v roku 2016 bol v porovnaní s predchádzajúcimi rokmi rovnaký, s ročným posunom hodnoty približne o 0,7 až 1,0 mld. €. Maximálna hodnota emisie v roku 2016 bola už tradične dosiahnutá v predvianočnom období 22. decembra (11,2 mld. €).

Kým pri hodnote emisie takmer celú emisiu predstavovali eurobankovky (98,5 %), pri množ-

stve emitovaných eurových peňazí bol pomer opačný. Eurobankovky predstavovali iba 19 % z celkového počtu a zvyšok (81 %) tvorili euromince (vrátane zberateľských euromincí).

Kumulovanú čistú emisiu k 31. decembru 2016 tvorilo 157,2 mil. kusov eurobankoviek a približne 654 mil. kusov euromincí vrátane zberateľských euromincí. Najviac emitovanou bankovkou bola po prvýkrát, na rozdiel od predchádzajúcich rokov, 100 € bankovka, ktorej podiel predstavoval 24 % z celkového množstva emitovaných eurobankoviek. Podiel 50 € bankovky, ktorá bola najviac emitovanou bankovkou v SR od zavedenia eura v SR, sa v posledných rokoch znižoval a v roku 2016 dosiahol 23 %.

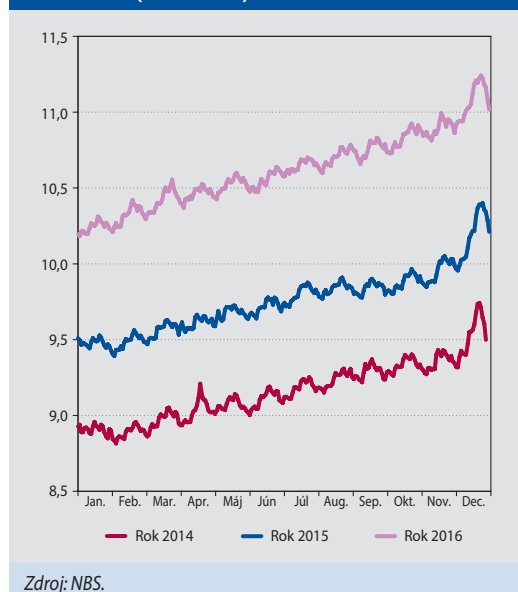
Najviac emitovanými euromincami boli tradične euromince dvoch najnižších nominálnych hodnôt. Ich spoločný podiel na celkovom množstve emitovaných euromincí tvoril viac ako polovicu emitovaných euromincí (59,8 %) a tento podiel sa každý rok zvyšuje (pred rokom bol ich podiel 58,7 %). Z hľadiska hodnoty ich podiel nie je až taký podstatný (3,6 %).

V roku 2016 pripadlo v priemere na obyvateľa SR¹² 28 eurobankoviek v hodnote približne 1 926 € a takmer 115 euromincí (vrátane zberateľských euromincí) v hodnote 29 €. Priemerná hodnota kumulovanej čistej emisie eurovej hotovosti na obyvateľa bola 1 955 €.

Najpočetnejšími eurobankovkami boli 50 € bankovka a 100 € bankovka v počte približne 7 kusov na obyvateľa. Z euromincí boli najviac zastúpené v obehu euromince dvoch najnižších nominálnych hodnôt. Na jedného obyvateľa ich pripadlo v priemere 29 kusov 2-centových, resp. 39 kusov 1-centových mincí.

V roku 2016 nebola emitovaná žiadna eurobankovka druhej série. Pri bankovke 5 € už nové bankovky druhej série ku koncu roka 2016 úplne nahradili bankovky prvej série. Podiel novej 10 € na obehu 10 € bankovky dosiahol 97 % a podiel novej 20 € na obehu 20 € bankovky bol 56 %.¹³

Graf 19 Denný vývoj emisie eurovej hotovosti (mld. EUR)

Zdroj: NBS.

¹⁰ Po vstupe do eurozóny sa v obehu v SR vyskytujú aj eurobankovky a euromince emitované inými členskými krajinami eurozóny, preto NBS nemá evidenciu o realnej hodnote a množstve peňazí v obehu. NBS eviduje len eurobankovky a euromince, ktoré sama vydala a prijala z obehu. Rozdiel medzi hodnotou (množstvom) vydaných eurobankoviek a euromincí do obehu a prijatých z obehu od 1. 1. 2009 predstavuje kumulovanú čistú emisiu.

¹¹ Hodnota obeživa v celej eurozóne k 31. 12. 2016 bola 1 126 mld. €. Náš podiel na tejto hodnote bol (podľa kľúča 1,0095 %) približne 11,4 mld. €.

¹² Počet obyvateľov SR k 30. 9. 2016 bol 5 434 292, zdroj ŠÚ SR. Pri výpočte sa použilo priemerné množstvo a priemerná hodnota eurobankoviek a euromincí v emisii v SR v roku 2016. Priemerná hodnota emisie bola 10,6 mld. €.

¹³ Podiely nových eurobankoviek (ES2) na celkovom obehu príslušnej nominálnej hodnoty eurobankoviek (ES1 + ES2) sú vypočítané z emisie v SR.

Tabuľka 5 Štruktúra kumulovanej čistej emisie eurobankoviek a euromincí

Nominálna hodnota	Kumulovaná čistá emisia				Štruktúra v %	
	Stav k 31. 12. 2016		Rozdiel oproti 31. 12. 2015		Stav k 31. 12. 2016	
	kusy	€	kusy	€	kusy	€
500 €	8 340 589	4 170 294 500,00	8 930	4 465 000,00	1,03	37,85
200 €	427 505	85 501 000,00	89 950	17 990 000,00	0,05	0,78
100 €	37 655 387	3 765 538 700,00	7 474 980	747 498 000,00	4,64	34,18
50 €	36 229 840	1 811 492 000,00	562 989	28 149 450,00	4,46	16,44
20 € ¹⁾	31 924 210	638 484 200,00	-602 626	-12 052 520,00	3,93	5,80
10 € ¹⁾	33 817 270	338 172 700,00	1 217 785	12 177 850,00	4,17	3,07
5 € ¹⁾	8 836 350	44 181 750,00	-507 681	-2 538 405,00	1,09	0,40
Bankovky spolu	157 231 151	10 853 664 850,00	8 244 327	795 689 375,00	19,37	98,52
2 €	49 944 036	99 888 072,00	4 508 295	9 016 590,00	6,16	0,91
1 €	21 024 872	21 024 872,00	49 573	49 573,00	2,59	0,19
50 centov	26 978 638	13 489 319,00	736 945	368 472,50	3,32	0,12
20 centov	33 330 546	6 666 109,20	116 113	23 222,60	4,11	0,06
10 centov	56 637 978	5 663 797,80	3 311 598	331 159,80	6,98	0,05
5 centov	74 907 360	3 745 368,00	5 081 742	254 087,10	9,23	0,03
2 centy	165 169 912	3 303 398,24	13 175 619	263 512,38	20,35	0,03
1 cent	225 932 013	2 259 320,13	23 617 552	236 175,52	27,84	0,02
Mince spolu	653 925 355	156 040 256,37	50 597 437	10 542 792,90	80,58	1,41
Zberateľské mince	382 331	7 823 390,00	46 381	943 000,00	0,05	0,07
Peniaze spolu	811 538 837	11 017 528 496,37	58 888 145	807 175 167,90	100,00	100,00

Zdroj: NBS.

1) Údaje za obidve série spolu (ES1+ES2).

SLOVENSKE KORUNY

K 31. decembru 2016 zostalo v obehu 18,88 mil. kusov slovenských bankoviek (z toho najviac 20 Sk bankoviek v počte 10,07 mil. kusov) a viac ako 933 tis. ks slovenských pamätných mincí. Hodnota zatiaľ nevrátených slovenských bankoviek a slovenských pamätných mincí je približne 2,92 mld. Sk (97 mil. €). V obehu zostalo už iba približne 1,46 % z hodnoty slovenských bankoviek, ktoré boli v obehu k 31. decembru 2007.

Z nevrátených slovenských korún pripadli na jedného obyvateľa necelé 4 kusy bankoviek v hodnote 409 Sk a slovenské pamätne mince v hodnote 129 Sk. Celková hodnota zostávajúcich slovenských bankoviek a slovenských pamätných mincí na obyvateľa predstavovala 538 Sk.

3.2 VÝROBA EUROBANKOVIEK A EUROMINCÍ

NBS zabezpečila v roku 2016 pre Eurosystem výrobu a dodanie 58,50 mil. kusov 50 € bankoviek druhej série. Ich výroba bola realizovaná v holandskej ceninovej tlačiarňi Joh Enschedé en Zonen. Tlač bankoviek bola ukončená v októbri 2016.

V zmysle revidovaného harmonogramu ECB bola z alokácie pre NBS z roku 2015 presunutá na prvý polrok 2016 tlač 23,48 mil. kusov 50 € bankoviek druhej série. Tlač týchto bankoviek bola zrealizovaná vo francúzskej ceninovej tlačiarňi Oberthur Technologies a ukončená v druhom štvrtroku 2016.

Okrem eurobankoviek NBS zabezpečila výrobu a dodanie 28,873 mil. kusov euromincí v nomi-

nálnej hodnote 1 cent, 17,0 mil. kusov euromincí v nominálnej hodnote 2 centy a 2 mil. kusov euromincí v nominálnej hodnote 2 €. V roku 2016 bola zabezpečená tiež výroba a dodanie dvoch pamätných euromincí v nominálnej hodnote 2 €. Prvou bola pamätná dvojeurová minca s motívom prvého predsedníctva Slovenskej republiky v Rade Európskej únie, ktorá bola emitovaná 7. marca 2016 v počte 1 milión kusov. Koncom roka 2016 bola realizovaná aj dodávka rovnakého množstva pamätných euromincí v nominálnej hodnote 2 € s motívom 550. výročia začatia činnosti Univerzity Istropolitany, ktorých emisia bola 4. januára 2017.

Všetky euromince razila Mincovňa Kremnica, š. p., ktorá zabezpečila aj výrobu a adjustáciu 26 tisíc kusov euromincí z každej nominálnej hodnoty s letopočtom razby 2016, určených do piatich ročníkových súborov slovenských euromincí.

V súlade s emisným plánom pamätných a zberateľských euromincí na rok 2016 vydala NBS šesť rôznych zberateľských euromincí z drahých kovov, z ktorých päť bolo vyrazených zo striebra a jedna zo zlata. Okrem emitovaných euromincí dodala Mincovňa Kremnica, š. p. v rámci predstihových dodávok do zásob NBS v novembri 2016 tiež 8 800 kusov strieborných zberateľských euromincí v nominálnej hodnote 10 € s tematikou Svetové prírodné dedičstvo – Jaskyne slovenského krasu, ktorých emisia bola 13. februára 2017. Predaj numizmatického materiálu realizovala NBS prostredníctvom domácich a zahraničných zmluvných partnerov.

3.3 SPRACOVANIE EUROBAKOVIEK A EUROMINCÍ

V roku 2016 NBS vydala do obehu 354,5 mil. kusov eurobankoviek a z obehu prijala 346,2 mil. kusov eurobankoviek.

Počas roka NBS spracovala 349,5 mil. kusov eurobankoviek (347,2 mil. kusov v roku 2015) v zmysle jednotných postupov stanovených ECB pre všetky národné centrálné banky eurozóny. Prijaté množstvo eurobankoviek bolo približne 2,3-krát vyššie v porovnaní s priemerným množstvom emitovaných eurobankoviek. V praxi to znamená, že v priemere každých 5 mesiacov sa skontrolujú všetky eurobankovky emitované NBS, čím sa zabezpečuje primeraná čistota peňazí v obehu, a tým aj integrita eura a dôvera verejnosti v eurobankovky. Spokojnosť s kvalitou eurobankoviek potvrdil aj prieskum verejnej mienky, ktorý sa vykonáva v krajinách eurozóny. Z celkového počtu zaslaných odpovedí približne deväť z desiatich opýtaných vyjadrilo spokojnosť s kvalitou obiehajúcich eurobankoviek.

Najčastejšie spracovávanou bola eurobankovka v nominálnej hodnote 50 €, ktorá patrí k najviac používaným eurobankovkám v obehu a je to tiež bankovka, ktorou sa najviac plnia bankomaty.

Pri spracovaní eurobankoviek sa vytriedilo a zničilo 48,1 mil. kusov neupotrebitelných eurobankoviek. V porovnaní s rokom 2015 sa počet zničených neupotrebitelných eurobankoviek zvýšil

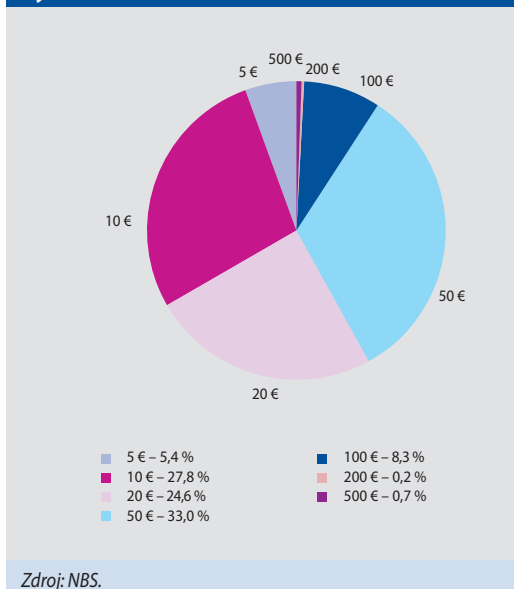
Tabuľka 6 Zberateľské euromince emitované NBS v roku 2016

Nominálna hodnota	Udalosť, ktorú eurominca pripomína	Počet (ks)		Oznámenie NBS o vydaní euromincí
		spolu	z toho PROOF	
10 € ¹⁾	Ladislav Nádaši-Jégé – 150. výročie narodenia	8 800	5 600	č. 40/2016 Z. z.
20 € ¹⁾	Pamiatková rezervácia Banská Bystrica	8 300	5 400	č. 95/2016 Z. z.
100 € ²⁾	Bratislavské korunovácie – 275. výročie korunovácie Márie Terézie	4 300	4 300	č. 150/2016 Z. z.
10 € ¹⁾	Prvé predsedníctvo Slovenskej republiky v Rade Európskej únie	8 200	5 600	č. 184/2016 Z. z.
10 € ¹⁾	Juraj Turzo – 400. výročie úmrtia	8 500	5 400	č. 250/2016 Z. z.
10 € ¹⁾	Ján Jessenius – 450. výročie narodenia	8 500	5 450	č. 279/2016. Z. z.

Zdroj: NBS.

1) Strieborná zberateľská eurominca.

2) Zlatá zberateľská eurominca.

Graf 20 Štruktúra eurobankoviek spracovaných v NBS v roku 2016

približne o 9,9 %. Väčšie množstvo vytriedených neupotrebitelných eurobankoviek sa premietlo i v miernom náraste miery vytriedenia eurobankoviek, ktorá medziročne vzrástla v priemere o 1,2 percentuálneho bodu na 13,8 % (pred rokom 12,6 %). V porovnaní so štátmi eurozóny patríme ku krajinám s nižšou mierou vytriedovania.

V roku 2016 bolo vydaných do obehu viac ako 328 mil. kusov euromincí a z obehu bolo prijatých viac ako 277 mil. kusov euromincí. Prijaté euromince boli spracované na automatických mincových linkách, pričom sa skontrolovala ich pravosť a upotrebitelnosť. Vzhľadom na vyššiu životnosť euromincí sa pri spracovaní 279,1 mil. kusov euromincí vytriedilo ako neupotrebitelných približne 406 tis. ks euromincí. Z hľadiska štruktúry spracovávaných euromincí neboli medzi euromincami jednotlivých nominálnych hodnôt výrazné rozdiely.

Okrem NBS spracovávajú a opätovne vydávajú do obehu eurobankovky a euromince aj banky, resp. ďalší spracovatelia eurovej hotovosti, ktorým NBS udelila súhlas na ich spracovanie. Činnosť týchto spracovateľov eurovej hotovosti podlieha pravidelnej kontrole NBS.

3.4 FALZIFIKÁTY BANKOVIEK A MINCÍ ZADRŽANÉ NA ÚZEMÍ SR

V roku 2016 bolo na území Slovenskej republiky zadržaných spolu 13 565 falzifikátov bankoviek a mincí, čo je približne o dve tretiny viac, ako v predchádzajúcom roku.

Dôvodom výrazného nárastu počtu falzifikátov v roku 2016 v porovnaní s predošlými dvoma rokmi je zadržanie väčšieho množstva falzifikátov pred ich uvedením do peňažného obehu. K najväčšiemu počtu zadržaných falzifikátov pred ich uvedením do peňažného obehu došlo v apríli 2016. V tomto jednom prípade polícia odhalila v Prešovskom kraji spolu 8 964 ks falzifikátov euromincí nominálnej hodnoty 2 €.

Z celkového počtu zadržaných falzifikátov bolo 3 302 bankoviek a 10 261 mincí. Len 25,3 % falzifikátov bolo zadržaných v obehu bankami, pobočkami zahraničných bánk, nebankovými subjektmi a bezpečnostnými službami (v predošlom roku to bolo 82,6 %).

Najviac falzifikátov bolo zadržaných v Prešovskom kraji (69 %) a najmenej v Trenčianskom kraji.

Polícia zadržala v roku 2016 tri štvrtiny všetkých falzifikátov. V predošlom roku to bolo 18,3 %. Banky pôsobiace na slovenskom trhu zadržali spolu 13,6 %, bezpečnostné služby 4,6 %, NBS 5,3 % a zvyšok (1,8 %) nebankové subjekty.

Tabuľka 7 Vývoj počtu zadržaných falzifikátov v SR (kusy)

Rok	EUR	SKK ¹⁾	Ostatné	SPOLU
2014	6 190	21	214	6 425
2015	4 749	11	94	4 854
2016	13 465	11	89	13 565

Zdroj: NBS.

1) Slovenské koruny.

Tabuľka 8 Počet falzifikátov eur zadržaných v SR (kusy)

Rok	Nominálna hodnota falzifikátov eurobankoviek a euromincí										Spolu
	0,50 €	1 €	2 €	5 €	10 €	20 €	50 €	100 €	200 €	500 €	
2014	463	224	2 037	22	39	405	1 037	604	73	1 286	6 190
2015	411	189	1 225	31	83	553	1 771	362	99	25	4 749
2016	320	121	9 820	24	54	526	1 748	472	145	235	13 465

Zdroj: NBS.

V roku 2016 mierne stúpla kvalita vyhotovenia zadržaných falzifikátov, najmä falzifikátov eurobankoviek a euromincí. Počet zadržaných falzifikátov v obehu, ako aj technická úroveň ich vyhotovenia však nepredstavovali vážnejšie riziko pre bezpečnosť a plynulosť hotovostného peňažného obehu v Slovenskej republike.

FALZIFIKÁTY EUR

V roku 2016 bolo zadržaných spolu 13 465 kusov falzifikátov eurových platidiel v celkovej hodnote 312 201 €.

Vývoj počtu zadržaných falzifikátov eurobankoviek je dlhodobou stabilný. Štatistiku ovplyvňujú väčšinou samostatné prípady (1 – 2-krát do roka), v rámci ktorých polícia zadrží pred uvedením do obehu väčšie množstvo falzifikátov. Počet zadržaných falzifikátov eurobankoviek v obe-

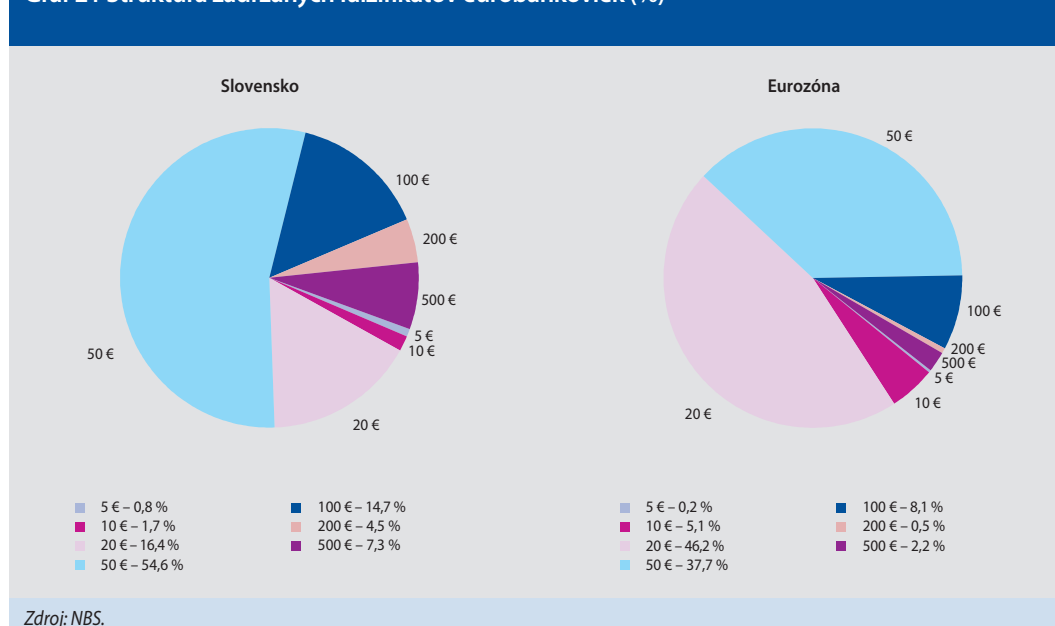
hu je približne rovnaký a pohybuje sa na úrovni 150 – 200 ks mesačne.

Počet zadržaných falzifikátov euromincí v obehu posledné roky postupne mierne klesá. V roku 2016 sa pohyboval na úrovni približne 100 ks za mesiac.

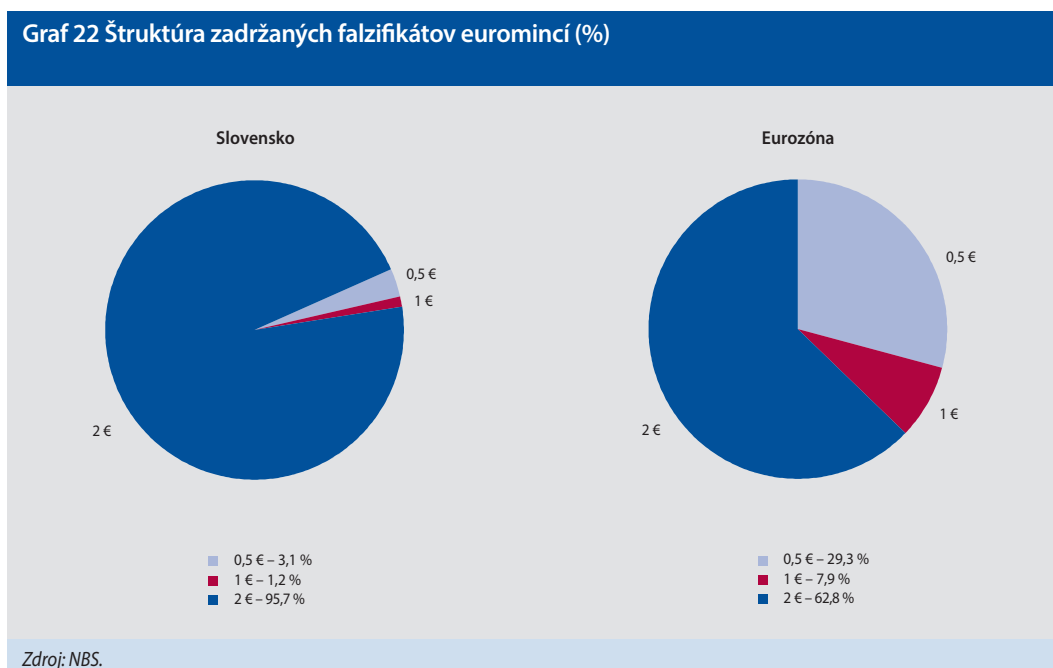
Z celkového počtu zadržaných falzifikátov v SR bolo 3 204 falzifikátov eurobankoviek. V porovnaní s predošlým rokom to predstavuje nárast približne o 10 %. Kvalita zadržaných falzifikátov je prevažne dobrá. Napriek uvedenej skutočnosti je možné falzifikáty odhaliť aj bez použitia technických pomôcok, ak sa prijímaniu peňazí venuje dostatočná pozornosť.

Štruktúra falzifikátov v SR a v eurozóne je za posledné roky podobná. Minulý rok zadržali v SR

Graf 21 Štruktúra zadržaných falzifikátov eurobankoviek (%)

Zdroj: NBS.

Graf 22 Štruktúra zadržaných falzifikátov euromincí (%)

najviac falzifikátov nominálnych hodnôt 50 € (54,6 %) a 20 € (16,4 %). V eurozóne je poradie opačné. Najviac falšovanou eurobankovkou bola 20 € (46,2 %) tesne pred 50 € bankovkou (37,7 %).

Tri stredné nominálne hodnoty 20 €, 50 € a 100 € tvorili spolu 85,7 % zo všetkých zadržaných falzifikátov eurobankoviek (podiel týchto nominálnych hodnôt na celkovej emisii eurobankoviek v SR bol 67 %). V roku 2015 bol podiel falzifikátov uvedených nominálnych hodnôt 91,9 %. V celej eurozóne sa podiel troch stredných nominálnych hodnôt dlhodobo pohybuje nad 90 % z celkového počtu zadržaných falzifikátov eurobankoviek.

V hodnotenom roku bolo zadržaných spolu 10 261 falzifikátov euromincí. Len jedna desatina z nich bola zadržaná v obehu. Z hľadiska kvality falzifikátov euromincí ide v prevažnej miere o falzifikáty s veľmi dobrou technickou úrovňou vyhotovenia. Viac ako 95 % zo všetkých zadržaných falzifikátov euromincí tvorili falzifikáty nominálnej hodnoty 2 €. Falzifikáty 50-centových mincí sa v posledných rokoch vyskytujú vo väčšom

množstve ako falzifikáty 1 € mincí. V eurozóne sa podiel zadržaných falzifikátov mincí nominálnej hodnoty 2 € dlhodobo pohybuje v rozpätí medzi 60 % – 65 %.

FALZIFIKÁTY SLOVENSKÝCH KORÚN

Zavedením eura do hotovostného peňažného obehu sa výrazne znížil výskyt falzifikátov slovenských korún. V roku 2016 bolo zadržaných len 11 kusov falzifikátov (rovnako ako pred rokom). Aj keď je možnosť výmeny slovenských bankoviek za eurovú hotovosť časovo neobmedzená, možno očakávať, že výskyt falzifikátov slovenských korún bude naďalej len ojedinelý.

FALZIFIKÁTY CUDZÍCH MIEN

V roku 2016 bol v porovnaní s predchádzajúcim rokom zaznamenaný mierny pokles počtu zadržaných falzifikátov cudzích mien. Z nich bolo najviac amerických dolárov (73 kusov). Podobne ako v predošlých rokoch bola najviac falšovaná 100 USD bankovka, ktorá tvorila približne dve tretiny zo všetkých zadržaných falzifikátov amerických dolárov. Na území Slovenskej republiky boli ešte zadržané falzifikáty GBP (6 ks), HUF (5 ks), CZK (3 ks) a PLN (2 ks).

4 PLATOBNÉ SLUŽBY A PLATOBNÉ SYSTÉMY

4.1 PLATOBNÉ SLUŽBY

Oblasť platobných služieb a platobných systémov upravuje predovšetkým zákon č. 492/2009 Z. z. o platobných službách a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o platobných službách“), ktorým bola transponovaná smernica Európskeho parlamentu a Rady 2007/64/ES o platobných službách. V roku 2016 začal proces transpozície novej smernice o platobných službách (smernica Európskeho parlamentu a Rady 2015/2366), ktorý bude ukončený prijatím novej zákona o platobných službách, ktorá nadobudne účinnosť začiatkom roka 2018. V roku 2016 sa začali uplatňovať niektoré spotrebiteľské ustanovenia zákona o platobných službách (napríklad presun platobného účtu) podľa smernice Európskeho parlamentu a Rady 2014/92/EÚ o porovnateľnosti poplatkov za platobné účty, o presune platobných účtov a o prístupe k platobným účtom so základnými funkciami.

Súčasťou slovenského právneho poriadku v oblasti platobných služieb sú nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES):

- nariadenie č. 924/2009 o cezhraničných platbách v Spoločenstve, ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 2560/2001,
- nariadenie č. 260/2012, ktorým sa ustanovujú technické a obchodné požiadavky na úhrady a inkasá v eurách a ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (ES) č. 924/2009,
- nariadenie 2015/847 o údajoch sprevádzajúcich prevody finančných prostriedkov, ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 1781/2006 a
- nariadenie 2015/751 o výmenných poplatkoch za platobné transakcie viazané na kartu,

ako aj opatrenie NBS č. 8/2009, ktorým sa ustanovuje štruktúra bankového spojenia, štruktúra medzinárodného bankového čísla účtu a podrobnosti o vydávaní prevodníka identifikačných kódov a opatrenie NBS č. 6/2013 o identifikátore príjemcu inkasa a registri identifikátorov príjemcov inkás.

V roku 2016 v súlade so zákonom o platobných službách NBS schválila návrh Slovenskej bankovej

asociácie neplatiť v roku 2016 príspevok bánk na činnosť Stáleho rozhodcovského súdu Slovenskej bankovej asociácie zriadeného podľa zákona o platobných službách na mimosúdne riešenie sporov, a to vzhľadom na výsledky hospodárenia tohto súdu a dostatok finančných prostriedkov na činnosť Komory pre rozhodovanie spotrebiteľských sporov z poskytovania platobných služieb.

4.2 PLATOBNÉ SYSTÉMY SLOVENSKEJ REPUBLIKY

4.2.1 PLATOBNÝ SYSTÉM TARGET2 A TARGET2-SK

NBS prevádzkuje od vstupu do eurozóny komponent systému TARGET2 ako platobný systém TARGET2-SK. Rok 2016 možno z pohľadu prevádzky platobného systému TARGET2-SK hodnotiť ako úspešný a bezproblémový. Počas roku 2016 neboli v systéme TARGET2 zaznamenané výrazné incidenty, ktoré by zásadne ohrozili systém a jeho účastníkov. V tomto období nedošlo ani k problémom, ktoré by ohrozili plynulé spracovanie platieb alebo narušili samotnú prevádzku systému TARGET2 v NBS.

Okrem dennej prevádzky systému, konzultačnej podpory a pomoci účastníkom, ako aj pravidelného testovania procedúr pre obnovu činnosti, sa NBS podieľala na koordinácii vývoja, zmien, testovania a nasadzovania nových verzií programového vybavenia platformy SSP, na ktorej sa systém TARGET2 prevádzkuje. Novými verziami programového vybavenia sa do platformy SSP implementujú nové funkčnosti a zmeny, ktoré Eurosystem schváli na základe požiadaviek užívateľov systému, a tiež sa nimi odstraňujú identifikované chyby v predchádzajúcej verzii.

V roku 2016 NBS zorganizovala jedno pracovné stretnutie so zástupcami účastníkov TARGET2-SK, ktoré sa týkalo projektu T2S a ktoré bolo určené najmä pre tie inštitúcie, ktoré si plánovali otvoriť tzv. účelový peňažný účet v štvrtej migračnej vlne.

V roku 2016 Európska centrálna banka prijala usmernenie ECB (EÚ) 2016/579 zo 16. mar-

ca 2016, ktorým sa zmenilo usmernenie ECB/2012/27 o Transeurópskom automatizovanom expresnom systéme hrubého vyrovnania platieb v reálnom čase (TARGET2) (ECB/2016/6). Na základe tohto usmernenia NBS prijala:

- rozhodnutie NBS č. 9/2016 z 5. apríla 2016, ktorým došlo k novele rozhodnutia NBS č. 7/2015 o podmienkach otvorenia a vedenia PM účtu v TARGET2-SK,
- rozhodnutie NBS č. 10/2016 z 5. apríla 2016, ktorým sa mení a dopĺňa rozhodnutie NBS č. 8/2015 o podmienkach otvorenia a vedenia účelového peňažného účtu v TARGET2-SK,
- rozhodnutie NBS č. 11/2016 z 5. apríla 2016, ktorým sa novelizovalo rozhodnutie NBS č. 4/2010 o postupoch vyrovnania pre pridružené systémy TARGET2-SK v znení neskorších predpisov,
- rozhodnutie NBS č. 12/2016 z 5. apríla 2016 o všeobecných podmienkach poskytovania vnútrodenného úveru Národnou bankou Slovenska,
- rozhodnutie NBS č. 13/2016, ktorým sa zmenilo a doplnilo rozhodnutie NBS č. 10/2015 o všeobecných podmienkach poskytovania autokolateralizácie Národnou bankou Slovenska.

4.2.2 PLATBY REALIZOVANÉ PROSTREDNÍCTVOM TARGET2-SK

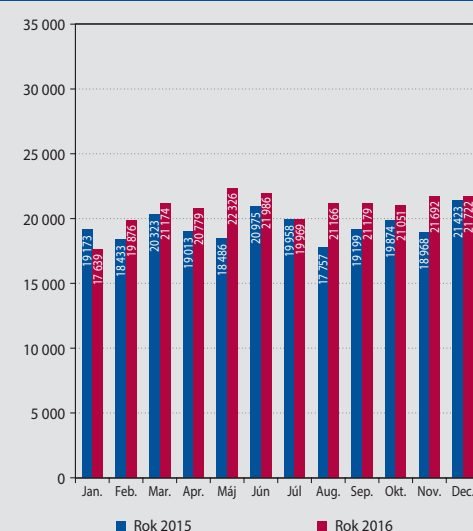
V roku 2016 bolo do platobného systému TARGET2-SK zapojených 34 účastníkov, z toho bolo 30 priamych účastníkov a 4 pridružené systémy (SIPS; Centrálny depozitár cenných papierov SR, a. s.; First Data Slovakia, s. r. o.; Národný centrálny depozitár cenných papierov, a. s.). V porovnaní s rokom 2015 došlo k zvýšeniu počtu účastníkov o jedného, keďže do platobného systému TARGET2-SK vstúpil ďalší pridružený systém, a to Národný centrálny depozitár cenných papierov, a. s. Zároveň v roku 2016 jeden priamy účastník vstúpil do systému TARGET2-SK (BPN PARIBAS PERSONAL FINANCE SA, pobočka zahraničnej banky) a jeden priamy účastník bol v roku 2016 zo systému TARGET2-SK vylúčený (ERB bank, a. s.).

V roku 2016 sa prostredníctvom platobného systému TARGET2-SK uskutočnilo vyše 250 tis. transakcií v celkovej hodnote vyše 539 mld. €. Oproti roku 2015 došlo k rastu počtu uskutočnených transakcií o 7 % (takmer 17 tis. transakcií) a k poklesu hodnoty spracovaných transakcií

oproti predchádzajúcemu roku o takmer 8 % (47 mld. €).

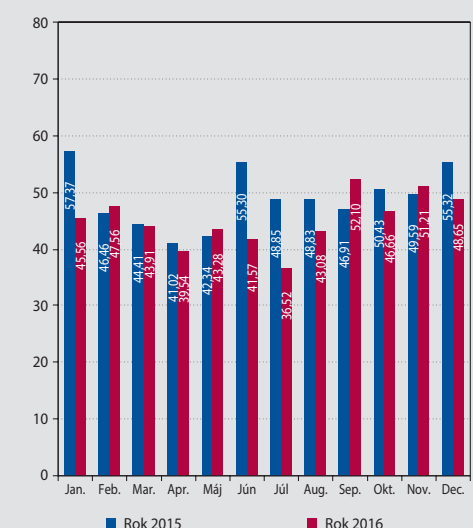
V roku 2016 mal TARGET2-SK 257 prevádzkových dní. Denne sa v systéme spracovalo v priemere 975 platobných transakcií v celkovej hodnote takmer 2 099 mil. €.

Graf 23 Porovnanie počtu platieb spracovaných v TARGET2-SK v rokoch 2015 a 2016

Zdroj: NBS.

Graf 24 Porovnanie hodnoty platieb spracovaných v TARGET2-SK v rokoch 2015 a 2016 (mld. EUR)

Zdroj: NBS.

Podiel počtu klientských a medzibankových platieb spracovaných v roku 2016 bol v pomere 74:26, v prospech klientských platieb. Z hľadiska hodnoty spracovaných platieb bol podiel klientských a medzibankových platieb v pomere 7:93, teda výrazne v prospech medzibankových platieb.

V roku 2016 bolo do systému TARGET2 zapojených 25 krajín Európskej únie, pričom došlo k zvýšeniu počtu oproti roku 2015 o jednu krajinu (Chorvátsko). Z hľadiska štruktúry smerovania platieb zaslaných účastníkmi TARGET2-SK v roku 2016 bolo 45,14 % všetkých platieb domácich, 49,27 % smerovalo príjemcom do eurozóny a 5,59 % smerovalo mimo eurozónu. Ukazovateľ hodnoty zaslaných platieb v pomere 60:40 vzniká v prospech platieb do eurozóny.

4.2.3 PLATOBNÝ SYSTÉM SIPS

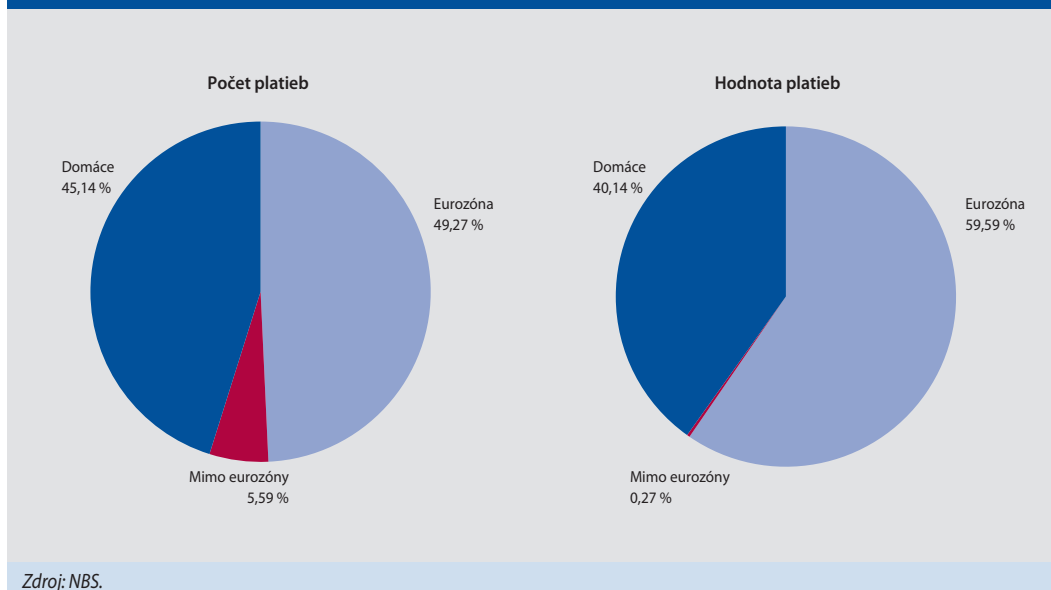
Retailový platobný systém SIPS v priebehu roka 2016 kontinuálne zabezpečoval spracovanie a klíring klientských platieb v eurách. Išlo predovšetkým o domáce, ako aj cezhraničné SEPA úhrady a SEPA inkasá v medzinárodnom formáte XML. Spracovanie cezhraničných SEPA úhrad a SEPA inkas bolo zabezpečené prostredníctvom cezhraničného paneurópskeho klíringového domu – systému STEP2, ktorého je NBS priamym účastníkom.

Spracovanie a klíring platieb v platobnom systéme SIPS prebiehal v roku 2016 rovnakým spôsobom ako v predchádzajúcich rokoch, každý prevádzkový deň v niekoľkých klíringových cykloch. Záväzky a pohľadávky účastníkov SIPS z výsledkov jednotlivých klíringových cyklov boli finančne vyrovnávané v platobnom systéme TARGET2-SK, ktorého je platobný systém SIPS pridruženým systémom. Počas roka 2016 neboli v prevádzke zaznamenané závažné incidenty, ktoré by významným spôsobom ohrozili spracovanie a klíring platieb alebo narušili prevádzku platobného systému SIPS.

Na základe požiadavky bankového sektora a v súlade s rozhodnutím Bankovej rady NBS bola od januára 2016 účastníkom platobného systému SIPS sprístupnená nová služba – spracovanie cezhraničných SEPA inkas typu B2B (z anglického business to business). V rámci SEPA platobných nástrojov ide o špeciálny typ inkasa určený na vzájomné inkasovanie medzi podnikmi.

NBS v roku 2016 pokračovala v spravovaní registra identifikátorov príjemcov inkas (tzv. register CID-ov), ktorý prevzala od Slovenskej bankovej asociácie v roku 2013. CID slúži na jednoznačnú identifikáciu príjemcu SEPA inkasa, ktorým môže byť fyzická alebo právnická osoba. Ku koncu

Graf 25 Štruktúra smerovania platieb zaslaných účastníkmi TARGET2-SK v roku 2016

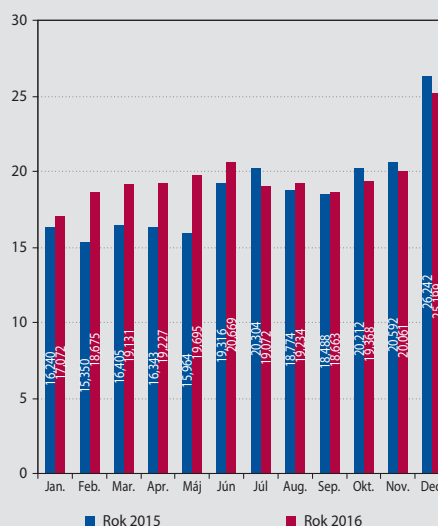

Graf 26 Porovnanie počtu transakcií uskutočnených v SIPS v rokoch 2015 a 2016 (mil.)

Zdroj: NBS.

Graf 27 Porovnanie hodnoty transakcií uskutočnených v SIPS v rokoch 2015 a 2016 (mld. EUR)

Zdroj: NBS.

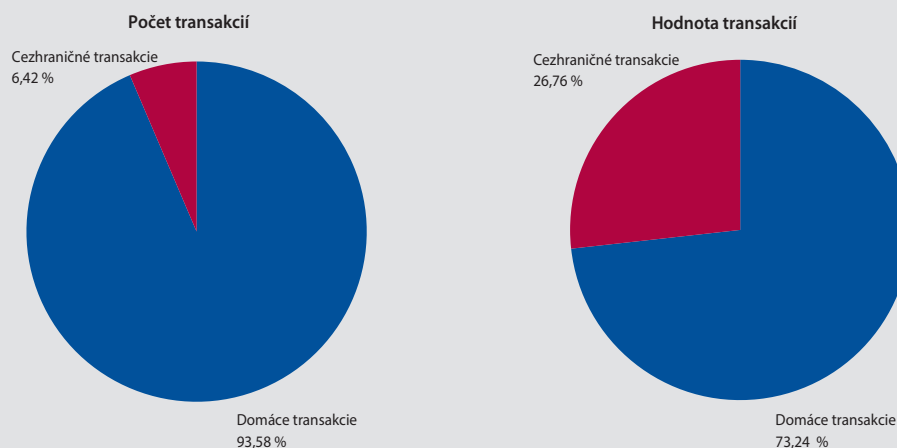
roka 2016 NBS evidovala takmer 420 aktívnych príjemcov inkás.

4.2.4 PLATBY REALIZOVANÉ PROSTREDNÍCTVOM SIPS

V roku 2016 bolo do platobného systému SIPS zapojených 26 priamych účastníkov, čo znamenalo, že sa ich počet oproti predchádzajúcemu roku zvýšil o jedného účastníka.

V roku 2016 bolo prostredníctvom platobného systému SIPS uskutočnených takmer 217 mil. transakcií. Oproti predchádzajúcemu roku išlo o nárast o 5,45 %. V rámci platobného systému bolo počas roka prevedených takmer 236 mld. €, čo v hodnote spracovaných prostriedkov zodpovedá minuloročnému trendu nárastu, tentoraz o 5,28 %.

Graf 28 Podiel domácich a cezhraničných transakcií v SIPS v roku 2016 (%)

Zdroj: NBS.

Počty a hodnoty spracovaných transakcií zahŕňajú okrem domácich transakcií aj transakcie uskutočňované cezhranične prostredníctvom paneurópskeho systému STEP2. Podiel cezhranične uskutočnených transakcií je vo vzťahu k domácim transakciám výrazne nižší. Z celkového počtu transakcií tvorili cezhraničné transakcie 6,42 %, v hodnotovom vyjadrení bol ich podiel 26,76 %.

4.2.5 PLATOBNÉ KARTY

Ku koncu roka 2016 bolo na Slovensku vydaných 5 495 791 bankových platobných kariet, čo predstavovalo oproti predchádzajúcemu roku celkový nárast o 3,61 %. Nárast bol zaznamenaný aj čo sa týka vydávania platobných kariet celkovo. Prostredníctvom platobných kariet bolo na Slovensku v danom roku uskutočnených vyše 419 mil. transakcií v celkovej hodnote takmer 22 mld. €. V počte transakcií oproti predchádzajúcemu roku bol nárast o 14,2 %, v hodnote transakcií išlo o nárast o necelých 7 %. Tento trend zodpovedá krivkám rastu z predchádzajúceho roka.

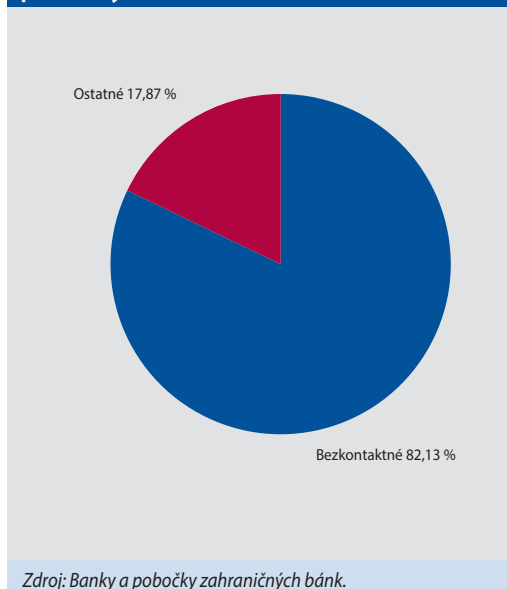
Počet bankomatov sa v roku 2016 zvýšil o 27, čím sa celkový počet zvýšil na 2 765. Pri platobných termináloch došlo v roku 2016 k zvýšeniu počtu terminálov, a to na 53 071 terminálov, čo bolo oproti predchádzajúcemu roku o 3 467 viac.

BEZKONTAKTNÉ BANKOVÉ PLATOBNÉ KARTY

V roku 2016 vzrástol počet bankových platobných kariet umožňujúcich bezkontaktný prevod o 14 %, čím dosiahol 82 % z celkového počtu bankových platobných kariet. Počet transakcií uskutočnených bezkontaktné sa v roku 2016 oproti predchádzajúcemu roku zvýšil zo 100,74 mil. na 157,4 mil. transakcií, čo je nárast o viac ako 56 % (na porovnanie v roku 2015 išlo o takmer stopercentný nárast). V hodnote transakcií išlo o 58 %-ný nárast prevedených prostriedkov oproti viac ako stopercentnému nárastu zaznamenanom v predchádzajúcom roku (z 1 338,8 mil. € v roku 2015 na 2 116,24 mil. € v roku 2016).

Pokiaľ ide o bezkontaktné bankové platobné karty, Slovensko patrí ku krajinám s ich najrozšírenejším používaním. Svedčí o tom aj ich nárast vo všetkých kategóriách, t. j. v ich celkovom počte, počte a hodnote transakcií týmito kartami.

Graf 29 Podiel bezkontaktných bankových platobných kariet v roku 2016

4.3 SPOLUPRÁCA S MEDZINÁRODNÝMI FINANČNÝMI INŠTITÚCIAMI V OBLASTI PLATOBNEHO STYKU

HODNOTENIE SSS A ICH LINIEK

V septembri 2013 Eurosystem publikoval nový rámec (User Assessment Framework – UAF) na hodnotenie systémov zúčtovania a vyrovnania obchodov s finančnými nástrojmi (Securities Settlement Systems – SSS) a ich liniek, na základe ktorého sa SSS a linky hodnotia a prehlasujú za vyhovujúce podľa štandardov na ich použitie v úverových operáciách Európskeho systému centrálnych bánk.

Na základe tohto rámca bolo v roku 2016 spustené hodnotenie nového depozitára – Národného centrálného depozitára cenných papierov, a. s. (NCDPCP) podľa Princípov pre infraštruktúry finančného trhu CPSS-IOSCO – Principles for financial market infrastructures (PFMI) a podľa štandardov User Addendum. Hodnotiaci proces bude ukončený v priebehu roku 2017.

V roku 2016 bol hodnotený aj Centrálny depozitár cenných papierov, a. s. (CDCP) a posudzované boli zmeny, ktoré sú vyvolané na strane depozitárov z dôvodu ich migrácie do TARGET2 Securities. Závety z tohto hodnotenia budú známe a odkonzultované s CDCP v roku 2017.

EUROSYSTEM, TARGET2 SECURITIES

V roku 2016 pokračovala migrácia ďalších centrálnych depozitárov cenných papierov do TARGET2 Securities (T2S) v zmysle upraveného Programového plánu. Využívať služby T2S začali subjekty druhej a tretej migračnej vlny. V roku 2016 tak úspešne prebehla migrácia ďalších siedmich depozitárov – v marci: Interbolsa (Portugal), National Bank of Belgium Securities Settlement System (NBB-SSS), v septembri: Euroclear France, Euroclear Netherlands, Euroclear Belgium, VP Lux a VP Securities. Počnúc migráciou tretej vlny v septembri 2016 dosiahol objem spracovávaných transakcií v T2S 45 % z celkového očakávaného objemu, ktorý sa má dosiahnuť po migrácii finálnej vlny v septembri 2017. Subjekty štvrtej a finálnej migračnej vlny pokračovali v testovaní migrácie. Subjekty štvrtej migračnej vlny, ktorej súčasťou je aj CDCP, a. s. začínajú využívať služby T2S od 6. februára 2017.

Prevádzka T2S bola aj v roku 2016 stabilná, a prevádzkové chyby, ktoré sa objavili, sa dарило úspešne riešiť. Eurosystem pokračuje v dialógu s trhom aj prostredníctvom špecializovaných stretnutí „focus session“. Cieľom dialógu je zabezpečiť optimálne využívanie platformy T2S.

Pokračovala harmonizácia poskytovania služieb a národných postupov, ktorá bude naďalej jednou z prioritných tém dialógu. Eurosystem uvažuje aj o podpore ďalšieho rozvoja trhových infraštruktúr a pripravuje nové témy rozvoja: okamžité platby, konsolidácia T2 a T2S a európsky systém riadenia kolaterálu.

Eurosystem prijal na obdobie najbližších rokov stratégiu ďalšieho rozvoja trhových infraštruktúr, pričom sa zameril na prípravu riešení pre okamžité platby, konsolidáciu T2 a T2S a Európsky systém riadenia kolaterálu (ECMS). Uvedená stratégia bola nazvaná „Vision 2020 for market infrastructure and payments“. Cieľom je harmonizácia, prehĺbenie integrácie európskeho trhu, dosiahnutie úspor nákladov prostredníctvom technickej konsolidácie, a tiež predstaviť nové služby pre finančné trhy Európy. Vision 2020 nadväzuje na pripravovanú Úniu kapitálových trhov (CPU – Capital Market Union) – iniciatívu Európskej komisie.

Cieľom projektu okamžitých platieb je zabezpečiť existenciu aspoň jedného celoeurópskeho riešenia, ktoré bude ponúkať okamžité platby (24/7/365) v eurách. Eurosystem analyzuje aj možnosť poskytovať vyrovnanie platieb nepretržite.

Projekt konsolidácie T2 a T2S rieši možnosti synergie T2 a T2S, pričom očakáva technickú a funkčnú konsolidáciu oboch infraštruktúr, konsolidované harmonizované riešenia pripojenia k obojstranným štruktúram a tiež možnosti poskytovania nových služieb RTGS.

Cieľom projektu ECMS je vytvoriť spoločný európsky systém riadenia kolaterálu pre efektívnejšiu mobilizáciu kolaterálu pre menové operácie Eurosystemu. ECMS má poskytovať iba také služby, ktoré sú harmonizované na úrovni Eurosystemu. Ostatné budú musieť byť naďalej poskytované lokálnymi CMS systémami.

5 ŠTATISTIKA

Národná banka Slovenska metodicky pripravuje, zbiera, zostavuje a zverejňuje širokú škálu štatistík, ktoré slúžia na zabezpečenie výkonu jednotnej menovej politiky eurozóny, stability finančného systému Slovenskej republiky, iných činností Európskeho systému centrálnych bánk (ESCB), Európskeho výboru pre systémové riziká (ESRB), Eurostatu, Banky pre medziná-

rodné zúčtovanie (BIS) a iných medzinárodných inštitúcií. Údajová základňa je tvorená údajmi finančných aj nefinančných subjektov. Tieto štatistiky využívajú okrem interných používateľov NBS aj účastníci finančných trhov, subjekty verejnej správy, médiá a v neposlednom rade aj široká verejnosť.

5.1 VÝVOJ V OBLASTI ŠTATISTIKY

V menovej a finančnej štatistike sa pokračovalo v rámci operatívnych činností ECB/ESCB vo vykazovaní individuálnych údajov bilančnej a úrokovvej štatistiky vybraných bánk. Príprava zo strany Európskej centrálnej banky (ECB) na vykazovanie granulárnych údajov o úveroch mala dopad aj na metodické dotazníky. Pokračoval reporting pre ECB v rámci programu cielených dlhodobých repo operácií financovania bánk. Činnosti pracovných skupín ECB/ESCB boli orientované na skvalitnenie údajov o cenných papieroch, štatistiku za poisťovne a začalo sa s prípravou legislatívy pre vykazovanie za penzijné fondy. Príprava na analytický register s podrobnými informáciami o jednotlivých bankových úveroch naštartovala aj harmonizáciu štruktúry údajov požadovaných od bankového sektora v rámci projektu usporiadania databáz, jednotného štatistického slovníka a európskeho rámca pre vykazovanie.

Publikovalo sa tiež nové opatrenie NBS č. 9/2016, ktorým sa mení a dopĺňa opatrenie NBS č. 17/2014 o predkladaní výkazov bankami a pobočkami zahraničných bánk na štatistické účely v znení opatrenia č. 21/2015.

V oblasti štatistiky cenných papierov sa pokračovalo vo zvyšovaní kvality údajov v databázach cenných papierov Európskej centrálnej banky. Centralizovaná databáza vydaných cenných papierov (CSDB) prešla v roku 2016 dvomi významnými aktualizáciami, ktoré vychádzali z požiadaviek užívateľov. V kontexte zvyšovania kvality údajov sa ECB prostredníctvom bilaterálnych projektov s jednotlivými členskými krajinami zamerala na dopĺňanie a opravu údajov o podielových listoch investičných fondov. Metodicky sa harmonizovala klasifikácia niektorých hraničných prípadov finančných nástrojov, ktoré sa vyskytujú v rámci národných legislatív jednotlivých krajín eurozóny. V databáze držaných cenných papierov (SHSDB) sa zdokonalil rámec pre riadenie kvality údajov vykazovaných za jednotlivé sektory a bol spustený transakčný systém pre kalkuláciu tokových údajov za krajiny, ktoré transakcie priamo nezasielajú.

V štatistike štvrťročných finančných účtov sa čiastočne revidovali údaje v súvislosti s ich zosúladovaním s platobnou bilanciou a medziná-

rodnou investičnou pozíciou. Rovnako sa začalo pracovať na kompilácii spätných časových radov za obdobie rokov 2004 – 2012.

V septembri 2016 bola podpísaná Zmluva na dodávanie údajov o spoločnostiach so sídlom na území Slovenskej republiky a ich finančných a nefinančných ukazovateľov, pričom spolu s ďalšími zdrojmi tvoria údajovú základňu pre vytvorenie databázy nefinančných spoločností. Rovnako pokračovali práce na prepojení mikro a makro štatistik za sektor domácností, a to použitím údajov zo zisťovania finančnej situácie a spotreby domácností.

V štatistike vládnych financií sa diskutovala zmena parametrov kvality údajov (napr. parametre týkajúce sa analýzy revízií, celkovej stability a zmeny v úprave dlhu a deficitu) vplývajúca na štruktúru *Správy o kvalite* s cieľom väčšej prehladnosti a zrozumiteľnosti pre užívateľov.

Aj v tomto roku pokračovala spolupráca NBS so Štatistickým úradom SR (ŠÚSR) a Ministerstvom financií SR v metodickej oblasti, pričom sa uskutočnili rokovania v súvislosti s harmonizáciou vykazovania dlhových cenných papierov za vládny sektor.

V máji 2016 bol podpísaný Dodatok k Rámcovej zmluve o vzájomnej spolupráci pri poskytovaní štatistických údajov a štatistických informácií medzi NBS a ŠÚSR. Uskutočnili sa tiež konzultácie ohľadom sektorového začlenenia rezolučného fondu Rady pre riešenie krízových situácií a Fondu na ochranu vkladov.

Pre oblasť poisťného trhu bol rok 2016 rokom radikálnych zmien. Výkazníctvo platné do roku 2015 bolo zrušené v plnom rozsahu a nahradené pre potreby dohľadu súborom nových výkazov podľa Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2009/138/ES¹⁴ a súborom výkazov podľa opatrení NBS¹⁵. Pre potreby štatistiky vstúpilo začiatkom roka do platnosti Opatrenie NBS č. 20/2015¹⁶. Kompletné nároky na informačné povinnosti subjektov poisťného trhu sú doplnené Opatrením MF SR č. MF/14725/2015-74¹⁷.

Pozornosť sa sústredila predovšetkým na odstránenie technických problémov, na zlepšovanie kvality údajov a na definovanie zásad, zodpovedností a časového manažmentu sprá-

14 Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/138/ES o začatí a vykonávaní poisťovania a zaistenia (Solventnosť II).

15 Opatrenie NBS č. 1/2016 o predkladaní výkazov, hlásení, prehľadov a iných správ poisťovní, na ktorú sa neuplatňuje osobitný režim, alebo zaistovníou a Opatrenie NBS č. 36/2015 o predkladaní výkazov a hlásení poisťovní, na ktorú sa uplatňuje osobitný režim.

16 Opatrenie NBS č. 20/2015 o predkladaní výkazov poisťovní, zaistovníou, pobočkou zahraničnej poisťovne, pobočkou zahraničnej zaistovne, poisťovníou z iného členského štátu, zaistovníou z iného členského štátu, dôchodkovou správcovskou spoločnosťou alebo doplnkovou dôchodkovou spoločnosťou.

17 Opatrenie MF SR č. MF/14725/2015-74, ktorým sa mení a dopĺňa Opatrenie MF SR č. MF/25918/2011-74, ktorým sa ustanovuje rozsah spôsob, miesta a termíny ukladania výkazu vybraných údajov z individuálnej účtovnej závierky.

covania výkazov v spolupráci so všetkými dotknutými útvarmi NBS. V porovnaní s minulými referenčnými obdobiami sa výrazne rozšírila vykazovacia povinnosť pre pobočky poisťovní z iných členských štátov EÚ. Zjednotilo sa ich vykazovanie s poisťovňami so sídlom na území SR, čím sa dosiahlo jednotné pokrytie vykazujúcich subjektov pre informačné povinnosti nad rámec Solventnosti II na báze tzv. „host princípu“, a to pre potreby platobnej bilancie a potreby splnenia požiadaviek v zmysle Nariadenia ECB č. 1374/2014 o požiadavkách na štatistické vykazovanie pre poisťovacie korporácie.

V decembri 2016 bolo schválené nové Opatrenie NBS č. 8/2016¹⁸, v ktorom sa doladili čiastkové zmeny vo výkazoch platobnej bilancie a pre účely zberu individuálnych údajov sa zaviedol nový výkaz o cenných papieroch pre poisťovne a zaisťovne.

V oblasti kapitálového trhu prebehlo testovanie zberu údajov, funkčnosti kontrolných väzieb a automatizovaného zasielania údajov Európskemu orgánu pre cenné papiere a trhy v zmysle Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2011/61/EÚ o správcov alternatívnych investičných fondov.

Za oblasť trhu dôchodkového sporenia sa rozbehol proces prípravy Nariadenia ECB o štatistickom vykazovaní pre penzijné fondy, ktoré by malo pokrývať požiadavky ESCB, Európskeho výboru pre systémové riziká a Európskej komisie. Prebehli procedúry zisťovania pokrytia požiadaviek a nákladovej náročnosti ich vykazovania, na ktorých okrem NBS participovali subjekty dôchodkového sporenia.

V roku 2016 boli revidované a zverejnené spätné časové rady platobnej bilancie a medzinárodnej investičnej pozície, ako aj zahraničného dlhu za roky 2013 až 2015 s cieľom skvalitnenia vykazovaných údajov s pozitívnym vplyvom na položku chyby a omyly. V rámci projektu ECB začala postupná harmonizácia údajov štatistiky platobnej bilancie s údajmi štatistiky finančných účtov vrátane prijatia časového harmonogramu na najbližšie dvojročné obdobie.

Rok 2016 bol pre štatistiku nebankových subjektov rokom významných zmien. Všetky predkla-

dané hlásenia za všetky vykazujúce subjekty sa začali zbierať prostredníctvom nového informačného systému, čím bol definitívne nahradený zber v papierovej podobe. Okrem formy sa zmenila aj štruktúra jednotlivých hlásení, zároveň sa zmenila aj filozofia zberu (z kumulatívneho zberu údajov sa prešlo na zber za tzv. čisté obdobie). K výkazu o štvrťročnom hlásení za prijaté/poskytnuté služby z/do zahraničia (zbieranom v novom systéme už v roku 2015) sa pridal aj zber mesačného hlásenia o majetkových účasťach, zber mesačného hlásenia o zahraničných aktívach a pasívach a zber hlásenia o počiatočných stavoch, resp. štvrťročných údajoch voči zahraničiu. Zároveň bola k jednotlivým hláseniam vypracovaná podrobná metodika.

Povinnosť predkladania hlásení pre štatistiku nebankových subjektov zostáva aj naďalej upravená v ustanoveniach § 8 zákona NR SR č. 202/1995 Z. z. Devízový zákon a zákon, ktorým sa mení a dopĺňa zákon Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov, v znení zákona č. 602/2003 Z. z. Štruktúra, rozsah, obsah, členenie, termíny, forma, spôsob, postup a miesto predkladania je ustanovená Opatrením Národnej banky Slovenska č. 264/2015 Z. z. z 5. októbra 2015 o predkladaní hlásení podľa Devízového zákona.

5.2 INFORMAČNÉ SYSTÉMY

Od januára 2016 začala NBS zbierať a spracovávať všetky štatistické výkazy prostredníctvom informačného systému štatistický zberový portál (IS ŽZP). Počas roka boli postupne doprojektované požadované výstupy a optimalizované následné spracovania. V IS ŽZP sa rozširovala funkcionálnosť o vykazovanie aj vo formáte XBRL, prostredníctvom ktorého sa údaje pre potreby dohľadu zasielajú ECB, Európskemu orgánu pre bankovníctvo (EBA) a Európskemu orgánu pre poisťovníctvo a dôchodkové poistenie zamestnancov (EIOPA). Vykonali sa aj práce na príprave zasielania údajov Európskemu orgánu pre cenné papiere a trhy (ESMA) vo formáte ISO 20022 pre správcov alternatívnych investičných fondov.

Ku koncu roka bolo v IS ŽZP zaevidovaných približne 3 100 vykazujúcich subjektov, z toho

¹⁸ Opatrenie NBS č. 8/2016 o predkladaní výkazov poisťovní, zaisťovní, pobočkou zahraničnej poisťovne, pobočkou zahraničnej zaisťovne, poisťovníou z iného členského štátu, zaisťovníou z iného členského štátu, dôchodkovou správcovskou spoločnosťou alebo doplnkovou dôchodkovou spoločnosťou (nahradilo dovtedy platné Opatrenie NBS č. 20/2015).

29 subjektov bankového sektora, 34 subjektov ostatného finančného sprostredkovania, 37 subjektov poisťného trhu, 131 subjektov kapitálového trhu (obchodníci s cennými papiermi, podielové fondy, správcovské spoločnosti, burza a centrálny depozitár), 46 subjektov trhu dôchodkového sporenia a približne 2 820 subjektov vykazujúcich podľa Opatrenia NBS o predkladaní hlásení podľa Devízového zákona.

Súčasne bolo naprojektovaných 161 výkazov, prostredníctvom ktorých sa údaje zbierajú na základe národnej legislatívy, 200 výkazov zbieraných na základe legislatívy EBA, 103 výkazov pre

EIOPA a 2 výkazy podľa Smernice Európskeho parlamentu a Rady o správcoch alternatívnych investičných fondov (AIFMD).

Scielom zabezpečiť prístup k historickým údajom boli začaté práce na transformácii a migrácii historických údajov do systému IS ŠZP, ktoré budú pokračovať aj v budúcom období.

Pre zabezpečenie kvality údajov a zvýšenie úrovne spracovania boli v roku 2016 ďalej rozpracované jednotlivé moduly pomocou nástroja business intelligence (BI) v oblasti analýzy cenných papierov, úrokovej štatistiky a niektorých súvahových položiek.

6 EKONOMICKÝ VÝSKUM

Ekonomický výskum sa venuje prevažne praktickým otázkam finančného, ekonomického alebo menového zamerania. Prináša však aj teoretické, modelové a technicky náročné riešenia pre podporu plnenia hlavných úloh NBS. Výstupy výskumnej činnosti sú výsledkom širšej spolupráce medzi odbornými útvarmi v rámci banky, ale aj spolupráce s odborníkmi z iných domácich i zahraničných organizácií.

Obsah realizovaných výskumných úloh odráža aktuálne potreby NBS a strednodobé tematické zameranie výskumu schválené Bankovou radou NBS. Na aktuálnosť a kvalitu výskumu dohliada nezávislý výskumný výbor, ktorý schvaľuje výskumné projekty a formuluje odporúčania pre efektívnejšie fungovanie výskumu.

Hlavnými výstupmi výskumnej činnosti NBS sú recenzované výskumné štúdiá, diskusné štúdiá a odborné analýzy NBS. V roku 2016 bolo zverejnených spolu deväť štúdií, analýz a analytických komentárov.¹⁹ Zaoberali sa problémami trhu práce a reálnej ekonomiky, ekonomického modelovania, menovej politiky a inflácie, ale aj fiškálnej politiky.

Analýza približovania sa slovenskej ekonomiky k priemeru EÚ ukázala, že ani vyšší hospodársky rast podporený potrebou dočerpania eurofondov nebol v prostredí klesajúcich relatívnych

cien dostatočný pre oživenie dobiehania priemeru EÚ vo výkonnosti a produktivite. Nedochovalo k potrebným štrukturálnym reformám, ktoré by mohli zabezpečiť podmienky pre ďalšie dobiehanie. Slovensko naďalej vykazuje vysoké regionálne rozdiely v hlavných ukazovateľoch reálnej ekonomiky.

Výskum, ktorý vychádzal z nových podrobných údajov o európskych podnikoch potvrdil, že podniky, ktoré vyvážajú svoju produkciu, sú produktívnejšie. Produktivita podnikov rastie s ich skúsenosťami a väčšinu vývozu realizuje malý počet vysoko výkonných podnikov, ktoré si udržali svoj rast aj počas krízy. Výsledky výskumu na užšej vzorke nových členských krajín EÚ potvrdili, že vývozná otvorenosť zvyšuje volatilitu podnikových výstupov. V kontraste so zisteniami platnými pre veľké a rozvinuté ekonomiky však nové výsledky podali dôkaz o tom, že vývoz viacerých odlišných produktov alebo vývoz na viacero trhov nemusí nevyhnutne viesť k vyššej stabilite tržieb vyvážajúcich podnikov.

Výsledky výskumu v oblasti ekonomického modelovania sa týkali predovšetkým nových prístupov k testovaniu platnosti základných predpokladov modelov časových radov. Jedna zo štúdií predložila empirické dôkazy o nelinearitách a odchýlkach od normálneho rozdelenia vo veľkej väčšine makroekonomických ukazovate-

¹⁹ V plnom znení dostupné na <http://www.nbs.sk/sk/publikacie/publikacie-vyskumu> a <http://www.nbs.sk/sk/menova-politika/analyticke-komentare>

lov, pričom ich normálne rozdelenie a linearita býva často automatickým predpokladom pri ich modelovaní. Iná štúdia z tejto oblasti navrhla vylepšenia doteraz používaného testu linearity a potvrdzuje jeho úspešnosť na veľkom počte časových radov výnosov akcií. Nový DSGE model malej otvorenej ekonomiky Slovenska rozšírený o podrobnejší fiškálny sektor zase umožňuje zhodnotiť dopady rôznych konsolidačných nástrojov na ekonomickú aktivitu v krátkodobom aj dlhodobom horizonte.

Výskum v oblasti menovej politiky a inflácie sa zaoberal jednou z kľúčových otázok menovej politiky, t. j. do akej miery je dynamika cien ovplyvňovaná očakávaniami budúceho vývoja cien. Z výsledkov vyplýva, že dynamika cien na Slovensku je viac ovplyvňovaná zotrvačnosťou ako inflačnými očakávaniami. Vývoj inflácie na Slovensku je určený najmä jednotkovými nákladmi práce a dovoznými cenami.

Najdôležitejšie závery výskumu NBS sa zverejňujú v domácich a zahraničných odborných časopisoch. Medziročne sa výrazne zvýšila úspešnosť publikovania článkov v zahraničných recenzovaných časopisoch. Najkvalitnejšie odborné príspevky zamestnancov NBS boli zverejnené v prestížnych časopisoch ako *The Journal of Finance*, *Journal of Monetary Economics*, *Econometric Reviews*, *Econometrics and Statistics* alebo *International Journal of Central Banking*. Lokálne významné výsledky sa objavili v slovenských a v českých recenzovaných časopisoch ako *Finance a úver*, *Ekonomický časopis* a *Politická ekonomie*.

Niektoré výsledky spoločných medzinárodných projektov, na ktorých spolupracovali výskumní pracovníci NBS, boli v roku 2016 publikované ako výskumné alebo príležitostné štúdie zahraničných inštitúcií. Išlo o štyri štúdie ECB, ale aj štúdie BIS, FinMap, Nottingham GEP a OeNB.²⁰

Medzinárodná spolupráca v oblasti výskumu prebieha hlavne v tematicky zameraných pracovných skupinách, resp. sieťach výskumného charakteru, ktoré pracujú pod záštitou ECB. V roku 2016 pokračovala NBS na spoločnom výskume v troch sieťach.

Činnosť výskumnej siete HFCN (Household Finance and Consumption Network) sa v roku 2016 zamerala na prípravu publikácií, ktoré pre-

zentujú výsledky druhej vlny prieskumu v eurozóne a participujúcich krajinách. Základné štylizované fakty týkajúce sa finančnej situácie a výdavkov domácností v krajinách eurozóny a informácie o metodológii zisťovania boli publikované v dvoch štúdiách ECB. Vývoju čistého bohatstva slovenských domácností bol venovaný samostatný analytický komentár NBS. Anonymizované údaje zo zisťovania na Slovensku boli zároveň počas roka poskytnuté na výskumné účely ďalším externým výskumníkom. Zároveň prebiehala príprava ďalšej, v poradí už tretej vlny zisťovania.

Členovia WDN (Wage Dynamics Network) – siete zameranej na skúmanie dynamiky miezd a schopnosti ich prispôsobovania sa externým šokom, sa venovali spracovaniu a harmonizácii údajov z ostatného celoeurópskeho prieskumu medzi podnikmi. Výsledky prieskumu priniesli viaceré zaujímavé zistenia. Jedným z publikovaných výstupov bola štúdia o vzťahu medzi pružnosťou miezd a zamestnanosťou, na ktorej sa aktívne spolupodieľal aj výskum NBS.

V rámci CompNetu (Competitiveness Research Network) – siete zameranej na konkurencieschopnosť, sa mapoval aktuálny vývoj vo výskume v oblasti vývozných výkonnosti, prerozdelenia zdrojov a globálnych hodnotových reťazcov. Spolupráca v rámci CompNetu vyústila v roku 2016 do viacerých spoločných výstupov, vrátane jednej štúdie ECB a dvoch štúdií NBS.

Medzinárodná výskumná spolupráca prebiehala aj formou účasti na workshopoch, konferenciách a seminároch nad rámec podujatí organizovaných formálnymi výskumnými sieťami. Výskumní pracovníci NBS prezentovali výsledky svojej práce na viacerých domácich a zahraničných vedeckých konferenciách.

V novembri 2016 NBS zorganizovala medzinárodnú výskumnú konferenciu na tému *Výzvy menovej politiky z pohľadu malej otvorenej ekonomiky*. Hlavné príspevky na konferencii mali Randall Kroszner, profesor ekonómie na Chicago Booth School of Business a bývalý člen Rady guvernérov Federálneho rezervného systému a Andrew Filardo, riaditeľ odboru menovej politiky Banky pre medzinárodné zúčtovanie (BIS) a bývalý člen zboru ekonomických poradcov prezidenta USA. Medzi témami, o ktorých sa diskutovalo, boli

²⁰ ECB Occasional Paper 167: *Savings and investment behaviour in the euro area*, ECB Working Paper 1902: *Export Characteristics and Output Volatility: Comparative Firm-Level Evidence for CEE Countries*, ECB Statistics Paper 17: *The Household Finance and Consumption Survey: methodological report for the second wave*, ECB Statistics Paper 18: *The Household Finance and Consumption Survey: results from the second wave*, BIS Working Paper 566: *Monetary facts revisited*, FinMap Working Paper 56: *Fiscal policy and the term structure of interest rates in a DSGE model*, Nottingham GEP Research Paper 19/2016: *Wage Adjustment and Employment in Europe*.

odhady vplyvov jednotlivých netradičných menových politík na infláciu, rast ekonomiky a nezamestnanosť, otázka správneho načasovania a poradia implementácie netradičných menových politík, príčiny a dôsledky súčasnej nízkej inflácie, dôležitosť komunikácie centrálnej banky ako jedného z nástrojov menovej politiky a otázky transmisie menovej politiky v malých otvorených ekonomikách. Účastníkmi konferencie boli zástupcovia centrálnych bánk, ako aj popredných európskych akademických inštitúcií.

S cieľom osloviť domácu odbornú verejnosť zorganizovala alebo spoluorganizovala NBS viac

ako 30 odborných seminárov. Niektoré z nich mali diskusný charakter a venovali sa aktuálnym ekonomickým otázkam. Väčšina mala výskumný charakter a domáci i zahraniční odborníci na nich prezentovali čiastkové alebo konečné výsledky svojich výskumov.

S cieľom podporiť ekonomický výskum na Slovensku zriadila NBS v roku 2016 program podpory doktorandského štúdia a výskumu a program hostujúceho výskumníka. Oba programy zároveň rozšírili možnosti výskumnej spolupráce NBS s vonkajším prostredím.

7 EURÓPSKE ZÁLEŽITOSTI A MEDZINÁRODNÁ SPOLUPRÁCA

7.1 EURÓPSKE ZÁLEŽITOSTI

EURÓPSKA ÚNIA

Hlavným podujatím v prvom polroku 2016 v agende EÚ bolo z pohľadu NBS aprílové neformálne zasadnutie Rady ECOFIN v Amsterdame zamerané na posilnenie bankovej únie, „panamské“ dokumenty a udržateľné financie.

Slovenská republika sa 1. júla 2016 stala po prvýkrát v histórii predsedajúcou krajinou v Rade EÚ. Ako predsedníčka krajina Slovensko pol roka viedlo a koordinovalo zasadnutia na všetkých úrovniach – od expertnej až po ministerskú. Slovenské predsedníctvo znamenalo veľkú výzvu aj pre NBS, ktorá v rámci svojich kompetencií spolupracovala s Ministerstvom financií SR predovšetkým v agende dobudovania bankovej únie a Únie kapitálových trhov (CMU). V rámci projektu CMU sa počas predsedníctva úspešne ukončili rokovania k revízii právneho režimu, tzv. projektovej smernice. Experti NBS sa spolupodieľali aj na agende spojenej s Nariadením o fondoch peňažného trhu. V oblasti boja proti medzinárodnému terorizmu bol prijatý návrh smernice, ktorou sa mení smernica o predchádzaní využívania finančného systému na účely prania špinavých peňazí alebo financovania terorizmu.

Vrcholnou udalosťou slovenského predsedníctva bolo pre NBS septembrové neformálne zasadnutie Rady ECOFIN v Bratislave za účasti ministrov financií a guvernérov centrálnych bánk členských krajín EÚ, ako aj prezidenta ECB Maria Draghiho. Hlavnou témou rokovaní bola spoločná fiškálna kapacita eurozóny a s tým súvisiace alternatívy fiškálneho mechanizmu. Rokovaniu ECOFIN predchádzalo stretnutie guvernérov centrálnych bánk členských krajín EÚ a prezidenta ECB, počas ktorého si vymenili svoje názory na témy ECOFIN a na efektívnosť Európskeho fondu pre strategické investície v podpore hospodárskeho rastu v EÚ.

7.2 SPOLUPRÁCA NBS S MEDZINÁRODNÝMI INŠTITÚCIAMI

MEDZINÁRODNÝ MENOVÝ FOND (MMF) A SVETOVÁ BANKA (SB)

Hlavnými udalosťami brettonwoodských inštitúcií boli aj v roku 2016 tradičné jarné a výročné zasadnutia MMF a SB vo Washingtone s účasťou zástupcov NBS. Počas jarných zasadnutí v apríli boli prezentované aktuálne vydania publikácií multilaterálneho dohľadu MMF – Svetový ekonomický výhľad (WEO) a Správa o globálnej finančnej

stabilite (GFSR). Delegáti rokovali aj o aktuálnych otázkach posilnenia medzinárodného menového systému a o dôsledkoch vysokej volatility kapitálových tokov. Počas výročných zasadnutí MMF a SB v októbri Rada guvernérov MMF za účasti zástupcov NBS prerokovala okrem jesenného vydania WEO a GFSR aj výročnú správu MMF a finančné výkazy MMF. Významným milníkom pre MMF v roku 2016 bolo ukončenie procesu navýšenia členských kvót MMF v rámci 14. revízie kvót z pôvodných 238,5 mld. SDR na 477 mld. SDR a zaradenie čínskeho renminbi do menového koša SDR.

Začiatkom júna 2016 sa uskutočnili neformálne konzultácie Slovenska s MMF v rámci tzv. staff visit MMF, počas ktorého si delegácia MMF vymenila názory aj so zástupcami NBS na makroekonomický vývoj a jeho výhľad v SR, na stav finančného sektora v SR a na vývoj v oblasti platobnej bilancie SR.

V roku 2016 sa angažovanosť SR voči MMF zmenila nasledovne: k 31. decembru 2016 bola celková rezervná pozícia SR voči MMF 153,3 mil. SDR (15,3 % kvóty). MMF splatil zostatok prostriedkov požičaných v rámci bilaterálnej pôžičkovej dohody medzi SR a MMF z roku 2010 vo výške 5 mil. SDR.

ORGANIZÁCIA PRE HOSPODÁRSKU SPOLUPRÁCU A ROZVOJ (OECD)

V marci 2016 sa v rámci príprav ekonomického prehľadu OECD o Slovensku *Economic Survey 2017* uskutočnili stretnutia zástupcov OECD so zástupcami NBS k makroekonomickému vývoju a k vývoju bankového sektora na Slovensku. V roku 2016 sa zástupcovia NBS pravidelne zúčastňovali na zasadnutiach výborov a pracovných skupín OECD, ako aj zasadnutí Koordinačného výboru pre pôsobenie SR v OECD na MZVaEZ SR.

EURÓPSKA BANKA PRE OBNOVU A ROZVOJ (EBOR)

V máji 2016 sa v Londýne uskutočnilo jubilejné 25. výročné zasadnutie Rady guvernérov Európskej banky pre obnovu a rozvoj s ústrednou témou: *Ovplyvňovanie zmien – nasledujúcich 25 rokov*. Súčasný prezident EBOR bol na zasadnutí opätovne zvolený na ďalšie štvorročné obdobie.

BANKA PRE MEDZINÁRODNÉ ZÚČTOVANIE (BIS)

Guvernér reprezentuje NBS na pravidelných zasadnutiach guvernérov BIS. V roku 2016 sa konalo šesť zasadnutí guvernérov BIS, počas ktorých sa diskutovalo o aktuálnych témach najmä v oblasti finančnej podpory likvidity, kybernetických rizík v centrálnom bankovníctve, intervencií na zahraničných finančných trhoch a ekonomickej odolnosti.

Hlavnými bodmi programu výročného valného zhromaždenia BIS v júni 2016 bolo schválenie výsledkov hospodárenia a rozdelenie zisku, ako aj určenie výšky dividend. V novembri 2016 sa guvernér NBS zúčastnil na mimoriadnom valnom zhromaždení BIS, ktorého predmetom bola zmena Stanov BIS v oblasti zloženia a fungovania Rady riaditeľov BIS.

7.3 MEDZINÁRODNÁ ČINNOSŤ NBS V OBLASTI DOHĽADU

EURÓPSKY VÝBOR PRE SYSTÉMOVÉ RIZIKÁ (ESRB)

Počas roka 2016 sa uskutočnilo celkovo päť stretnutí Generálnej rady ESRB, ktorej členmi za NBS sú guvernér NBS a výkonný riaditeľ UDF. Okrem pravidelných diskusií o vývoji faktorov a intenzity systémových rizík boli rokovania zamerané na viaceré ďalšie oblasti.

Prvou oblasťou bolo najmä hodnotenie rizika vyplývajúceho z vývoja na trhu rezidenčných nehnuteľností v jednotlivých členských štátoch. Identifikované riziká viedli k vydaniu varovania ESRB pre 8 členských štátov²¹. Slovensko bolo jednou z krajín, v ktorej ESRB identifikoval zvýšené riziko na trhu financovania rezidenčných nehnuteľností, avšak vzhľadom na prijaté a plánované opatrenia zo strany NBS mu nebolo vydané varovanie ESRB. ESRB zverejnil varovania a hodnotiacu správu v novembri 2016. Druhou oblasťou bolo hodnotenie rizík vyplývajúcich z pretrvávajúceho obdobia nízkych úrokových sadzieb, pričom záverečná správa vrátane možných opatrení bola zverejnená ESRB v novembri 2016. Treťou oblasťou bolo hodnotenie rizík vyplývajúcich z aktivít tieňového bankového sektora. Prvé výsledky analýz boli publikované vo viacerých článkoch a v prvom vydaní pravidelnej správy EÚ Shadow Banking Monitor. ESRB zverejnil tiež návrhy na revíziu európskeho do-

²¹ Varovania ESRB/2016/5 až ESRB/2016/12 o strednodobých rizikách v sektore rezidenčných nehnuteľností v Rakúsku, Belgicku, Dánsku, Fínsku, Luxembursku, Holandsku, Švédsku a Spojenom kráľovstve.

hľadu na makroúrovni, ktorý EK plánuje pripraviť v roku 2017, pripravil návrhy nepriaznivých scenárov pre stresové testovanie EBA a EIOPA, vydal odporúčanie k zberu údajov za sektor rezidenčných a komerčných nehnuteľností a zaoberal sa možným zavedením dohľadu na makroúrovni v sektoroch poisťovníctva a kapitálového trhu.

EURÓPSKY ORGÁN PRE BANKOVNÍCTVO (EBA)

V roku 2016 NBS pokračovala v spolupráci s EBA najmä pri tvorbe technických a regulačných predpisov vyplývajúcich z ustanovení prijatej európskej legislatívy – nariadenia CRR a smernice CRD IV. NBS spolupracovala s EBA na všetkých kompetenčných úrovniach od pracovných skupín až po najvyššie schvaľovacie stupne. Pri tvorbe technických a regulačných predpisov išlo o nové požiadavky kladené na zdokonalenú sústavu dohľadu nad bankami a investičnými spoločnosťami, ako aj implementáciu niektorých špecifických článkov nariadenia CRR.

EURÓPSKY ORGÁN PRE POISŤOVNÍCTVO A DÔCHODKOVÉ POISTENIE ZAMESTNANCOV (EIOPA)

V súvislosti s novou, už rok účinnou reguláciou vychádzajúcou z režimu Solventnosť II EIOPA prešiel významnými zmenami. Jednou z nich je zmena organizačnej štruktúry, ale aj filozofická zmena smerom od regulácie k výkonu dohľadu. Zároveň sa EIOPA viac zameriava na výkon kontroly a konzistencie dohľadu v jednotlivých členských štátoch, a tým sa usiluje o zabezpečenie konvergencie dohľadu v maximálnej miere.

Zmena organizačnej štruktúry spočívala predovšetkým v oddelení rozhodovacej a technickej úrovne. Na základe uvedeného sa kreovali riadiace výbory, v ktorých sú zastúpení členovia najvyššieho rozhodovacieho orgánu (BoS – Rady orgánov dohľadu). Ich úlohou je riadiť pracovné skupiny, ktoré pod nich spadajú a vytvárať pre nich podmienky na prácu. Zároveň sa v EIOPA vytvorila aj stála skupina expertov (Expert Network), z ktorých sa vyberajú jednotliví pracovníci pre konkrétne úlohy vykonávané v rámci pracovných skupín.

Slovenské poisťovne sa zúčastnili v roku 2016 záťažového testovania, ktorého cieľom bolo

otestovať odolnosť voči nepriaznivým trhovým podmienkam, a to najmä dlhodobou pretrvávajúcim nízkym výnosom na finančných trhoch a tiež neštandardnej trhovej situácii, pri ktorej sa predpokladajú dlhodobou nízke výnosy a prepady cien niektorých vybraných aktív, a to primárne na akciovom a dlhopisovom trhu a rozšírenie tejto situácie aj na ďalšie aktíva. Za SR sa štúdie zúčastnilo 6 poisťovní, ktoré pokryli 84,3 % trhu (podielu technických rezerv v životnom poistení) a tieto obstáli v oboch testovaných scenároch. Aj po aplikovaní nepriaznivých scenárov zostal slovenský trh solventný. V oblasti dôchodkového sporenia sa UDF v roku 2016 aktívne zúčastňoval na príprave výslednej správy o výsledkoch záťažových testov dôchodkového poistenia zamestnancov v EÚ, ktoré EIOPA zrealizoval ešte v priebehu roka 2015. Odolnosť slovenských dôchodkových spoločností bola prezentovaná v pozitívnom svetle.

EURÓPSKY ORGÁN PRE CENNÉ PAPIERE A TRHY (ESMA)

Rok 2016 znamenal pre ESMA významný posun v činnosti. Po pokrízových rokoch a práci na tvorbe jednotných pravidiel (tzv. *single rule-book*) pre celý európsky kapitálový trh sa ESMA začal intenzívne zaoberať aj konvergenciou dohľadov v jednotlivých členských štátoch pri uplatňovaní týchto pravidiel. Signálom tohto dôležitého posunu je dokument *ESMA Strategic Orientation 2016-2020*, v ktorom ESMA okrem iného deklaruje ambíciu dokončiť jednotné pravidlá v oblasti kapitálového trhu a postupne sa zameriavať práve na zblížovanie dohľadových praktík národných orgánov dohľadu.

V roku 2016 bola spustená prvá fáza delegovaného ESMA IT projektu s názvom TRACE, ktorým sa pre zúčastnené národné orgány dohľadu, a teda aj pre NBS, vytvoril jednotný centrálny prístup k údajom archívov obchodných údajov predložených subjektmi trhu v súlade s nariadením EMIR. Okrem toho sa pokračovalo na dokončení druhej fázy tohto projektu a zároveň na príprave druhého delegovaného projektu s názvom FIRDS, ktorého cieľom je zber, úschova, spracovanie a zverejnenie referenčných údajov o finančných nástrojoch vrátane vykonávania príslušných výpočtov v súlade s nariadením MiFIR.

7.4 ZAHRANIČNÁ TECHNICKÁ POMOC

Tradičnými prijímateľmi bilaterálnej technickej pomoci NBS boli v roku 2016 centrálné banky Bieloruska a Ukrajiny. Pre zástupcov Národnej banky Bieloruska (NBB) zorganizovali experti NBS dva semináre k problematike platobných

systémov a riadenia devízových rezerv. Na seminári NBB k riadeniu operačného rizika sa zúčastnila aj zástupkyňa NBS. Pre zástupcov Národnej banky Ukrajiny zorganizovala NBS dva semináre k modelu riadenia peňažného obehu a k problematike štatistického zberového portálu a súvisiacich IT riešení v štatistike.

8 KOMUNIKÁCIA

NBS považuje poskytovanie informácií a komunikáciu s odbornou i ostatnou verejnosťou za základný pilier efektívneho napĺňania cieľov centrálny banky. Usiluje sa čo najadresnejšie osloviť konkrétne cieľové skupiny a takto, s dôrazom na otvorenosť a transparentnosť, udržiavať vysokú dôveryhodnosť v očiach slovenskej verejnosti. Správy a analýzy zverejňované centrálnou bankou sú dôležitým zdrojom informácií pre ekonomov, výskumné a vzdelávacie inštitúcie a médiá.

Významnou súčasťou komunikácie NBS je podieľanie sa na spoločných komunikačných postupoch v rámci Eurosystemu. Ide predovšetkým o pravidelné a včasné poskytovanie informácií o menovopolitických rozhodnutiach a európskom bankovom dohľade, o aktuálnom vývoji slovenskej a európskej ekonomiky, o stave bankovníctva a ostatných sektorov finančného trhu a ich vplyve na finančnú stabilitu Slovenska.

Komunikovanými témami roka 2016 boli najmä dôležité zmeny v oblasti SEPA, budúca emisia novej bankovky 50 € zo série Európa, zrušenie 500 € bankovky, zákon o úveroch na bývanie a novela zákona o spotrebiteľských úveroch a s tým súvisiace opatrenia NBS, ceny nehnuteľností, ochrana spotrebiteľa a dohľad nad veriteľmi.

Verejnosť na komunikáciu s NBS aj v roku 2016 využívala predovšetkým priamu elektronickú komunikáciu. V roku 2016 bolo NBS doručených spolu 3 553 otázok, podnetov, sťažností na postup bánk či poisťovní a iných žiadostí o informácie. Z toho 3 075 otázok bolo prijatých na adresy, ktoré sú určené na komunikáciu s verejnosťou (info@nbs.sk, webmaster@nbs.sk) a 52 žiadostí bolo označených a riešených ako žiadosti v zmysle zákona 211/2000 Z. z. o slobodnom prí-

stupe k informáciám (infozakon@nbs.sk). Počet žiadostí o vypracovanie stanoviska pre médiá dosiahol počet 426 (press@nbs.sk).

PUBLIKÁCIE NBS

Pravidelným zdrojom informácií pre odbornú i širokú verejnosť sú informácie a analýzy z oblasti hlavných činností NBS v odborných publikáciách: Výročná správa, Správa o finančnej stabilite, Analýza slovenského finančného sektora. V roku 2016 vyšlo aj 12 vydaní Mesačného bulletinu NBS, 4 vydania Správy o medzinárodnej ekonomike, 4 vydania Správy o ekonomike SR, 4 vydania Strednodobej predikcie a 4 vydania Štatistického bulletinu.²²

NBS pokračovala vo zverejňovaní Analytických komentárov na vybrané témy a Rýchlych komentárov zameraných na vybrané makroekonomické ukazovatele, ktorých prínosom je predovšetkým ich aktuálnosť. Spolu bolo v roku 2016 publikovaných 10 Analytických komentárov²³ a 140 Rýchlych komentárov²⁴. Zároveň sa skvalitňovala makroekonomická databáza, ktorá ponúka verejnosti rozsiahle množstvo ekonomických údajov, prehľadne štrukturovaných vo forme časových radov. K diskutovaným ekonomickým otázkam odborníci z NBS zverejňujú aj ďalšie analýzy a výskumné štúdie.²⁵ NBS, tak ako aj ostatné národné centrálné banky Európskeho systému centrálnych bánk, sa podieľala na príprave slovenských mutácií oficiálnych publikácií ECB, čím napĺňa zásady multilingválnej komunikácie v rámci Eurosystemu/ ESCB.²⁶

Už niekoľko rokov vydáva NBS oficiálne publikácie len v elektronickej forme. V záujme sprístupniť svoje informácie čo najširšiemu okruhu užívateľov, NBS zverejňuje kľúčové publikácie

22 <http://www.nbs.sk/sk/publikacie/publikacie-nbs>

23 <http://www.nbs.sk/sk/menova-politika/analyticke-komentare>

24 <http://www.nbs.sk/sk/menova-politika/rychle-komentare>

25 <http://www.nbs.sk/sk/publikacie/publikacie-vyskumu>

26 <http://www.nbs.sk/sk/publikacie/publikacie-ecb>

aj vo formáte ePub a na viacerých informačných materiáloch používa QR kódy.

Počas roka 2016 NBS vydala viaceré informačné a propagačné materiály pre širokú verejnosť, v ktorých jednoduchým spôsobom vysvetľuje jednak úlohy NBS a Eurosystemu v oblasti ochrany eura, ale aj zásady a princípy jednotného bankového dohľadu a ochrany finančného spotrebiteľa.

Dôležitým komunikačným nástrojom NBS je odborný bankový časopis BIATEC. Prináša aktuálne analytické, teoretické i hodnotiace príspevky z oblasti menovej politiky, bankovníctva, makroekonomického vývoja, finančnictva a dohľadu nad finančným trhom. Autorským a čitateľským zázemím prepája Národnú banku Slovenska s bankovým a finančným sektorom, akademickou a vzdelávacou sférou. V roku 2016 vyšlo v súlade s rozhodnutím redakčnej rady časopisu BIATEC šesť čísel v slovenskom jazyku s anglickým zhrnutím. Časopis naďalej vychádza tlačou a súčasne je v plnom znení zverejňovaný na webovej stránke NBS.²⁷

WEB

Na webových stránkach NBS pokračovali v roku 2016 ďalšie úpravy a zlepšenia. Sprístupnená bola nová mikrostránka venovaná tematike ochrany finančného spotrebiteľa. Mikrostránka obsahuje informácie týkajúce sa vzdelávania finančných spotrebiteľov, užitočné rady a manuály. Zmenou prešla aj Makroekonomická databáza, do ktorej bol implementovaný nový vyhľadávací mechanizmus založený na automatickom dopĺňaní hľadaných výrazov. Návštevnosť webového sídla NBS mala aj v roku 2016 stúpajúcu tendenciu s nárastom o takmer 8 % oproti predošlému roku.

PREDNÁŠKY, VÝSTAVY A SÚŤAŽE

NBS počas roka 2016 zorganizovala prednášky a workshopy pre základné, stredné a vysoké školy (zo SR i zo zahraničia). Nosnou témou prednášok boli úlohy centrálnej banky v Eurosysteme a workshopy boli zamerané na zvýšenie finančnej gramotnosti. NBS v roku 2016 navštívilo viac ako 3 200 študentov. Dlhodobú tradíciu má organizovanie výskumných seminárov, na ktorých domáci i zahraniční autori prezentujú výsledky svojho výskumu.

V dňoch 12. až 14. októbra 2016 NBS zorganizovala prvýkrát Dni finančného spotrebiteľa, počas

ktorých do priestorov budovy NBS prišli návštevníci laickej aj odbornej verejnosti. Pre čo najširšie pokrytie záujmu verejnosti boli k dispozícii aj pobočky NBS v Banskej Bystrici a Košiciach. Prednášky interných aj externých odborníkov navštívilo viac ako 300 účastníkov.

Prednáškovú činnosť dopĺňa výstava *Od slovenskej koruny k euru*, ktorá je inštalovaná v ústredí NBS a je určená pre cieľovú skupinu žiakov a študentov stredných a základných škôl. Výstava ponúka informácie o integrácii Slovenska do eurozóny, o výrobe bankoviek a mincí a ich ochranných prvkoch. V roku 2016 výstavu navštívilo viac ako 2 000 žiakov a študentov.

V roku 2016 sa konal 5. ročník vzdelávacej súťaže Eurosystemu pre študentov stredných škôl eurozóny – *Generácia Euro*. Súťaž prebiehala súčasne v Nemecku, Španielsku, Fínsku, Holandsku, Luxembursku, Portugalsku, Rakúsku, Írsku, Taliansku, Belgicku, Slovinsku, v ECB a na Slovensku. V prvom kole súťaže sa na Slovensku zúčastnilo 93 tímov, čím sa Slovensko umiestnilo na treťom mieste po Španielsku a Portugalsku. Do druhého kola postúpilo 41 tímov a 25 tímov poslalo esej o menovej politike. Slovenské finále sa uskutočnilo 21. marca 2016. Víťazný tím z Gymnázia Juraja Hronca v Bratislave sa zúčastnil na odovzdávaní cien národným víťazom v sídle ECB vo Frankfurte nad Mohanom. V septembri 2016 sa začal už 6. ročník tejto súťaže.²⁸

V roku 2016 bola po štvrtýkrát vyhlásená súťaž o cenu guvernéra NBS. Cena sa udeľuje za najlepšiu dizertačnú, prípadne aj diplomovú prácu z oblasti ekonómie za daný školský rok. Do súťaže o cenu guvernéra sa mohli zapojiť študenti vysokých škôl na Slovensku alebo aj slovenskí občania študujúci v zahraničí, a to najmä s dizertačnými

²⁷ <http://www.nbs.sk/sk/publikacie/biatec-odborny-bankovy-casopis>
²⁸ www.generaciaeuro.sk

prácami z oblasti menovej ekonomie, makroekonomie, finančnej ekonomie a finančnej stability, ktoré majú výnimočnú kvalitu a sú originálnym prínosom k vedeckému poznaniu. Cena guvernéra NBS sa etablovala ako rešpektovaná súťaž s každoročne rastúcou účasťou, pričom v roku 2016 sa počet prihlásených prác takmer zdvojnásobil.²⁹

ARCHÍV

Archív NBS ako špecializovaný verejný archív zabezpečuje postupné spracovávanie a sprístupňovanie archívnych dokumentov NBS a jej právnych predchodcov, vyhľadávanie údajov a informácií pre potreby zamestnancov NBS a pre fyzické a právnické osoby na Slovensku a v zahraničí. V roku 2016 vybavil 98 tuzemských a zahraničných žiadostí a v Knihe bádateľov zaznamenal 31 návštev. Najväčší záujem prejavujú žiadatelia o historické informácie o nehnuteľnostiach, pracovníkoch peňažných ústavov a o právne nástupníctvo bankových inštitúcií.

NBS spolupracuje s obdobnými odbornými pracoviskami na Slovensku, pričom sa zameriava na riešenie otázok, ktoré súvisia s uplatňovaním novej legislatívy, ktorá si vyžaduje elektronickú evidenciu a spracovávanie registratúrnych záznamov a archívnych dokumentov. Zahraničná spolupráca sa sústreďuje na Information Management Services Division Európskej centrálnej banky a zastúpenie NBS v Európskej asociácii pre bankovú a finančnú históriu (EABH). Archívne dokumenty sú verejnosti sprístupňované aj formou výstav a ich publikovaním. V roku 2016 boli výtvarné návrhy slovenských bankoviek z rokov 1940 – 1945 zapožičané na výstavu do Slovenskej národnej galérie a kópie nákresov a plánov budov niekdajších tatranských kúpeľov z fondu Spišskej úvernej banky v Levoči boli poskytnuté ako ilustrácie do rôznych domácich i zahraničných publikácií.

V roku 2016 bol pripravený nový informačný systém evidencie a spracovania registratúrnych záznamov NBS, informačné systémy na správu archívu NBS a špeciálnych fondov, ako aj bádateľský portál, ktorý skvalitní elektronickú komunikáciu a poskytovanie služieb bádateľskej verejnosti.

DOKUMENTAČNÉ STREDISKO

Dokumentačné stredisko v roku 2016 zabezpečovalo knižničné, rešeršné a výpožičné služby za-

mestnancom NBS najmä sprístupnením nového online katalógu IPAC.

Informačné služby poskytovala NBS aj odbornej verejnosti a študentom ekonomických, právnických a iných univerzít doma i v zahraničí, najčastejšie formou spracovania rešerší k bankovým a ekonomickým témam.³⁰

MÚZEUM MINCÍ A MEDAILÍ

Múzeum mincí a medailí v Kremnici je jedinečné numizmatické múzeum, ktoré bolo založené v roku 1890 a od roku 1994 je súčasťou NBS.³¹ Spravuje bohatý a rôznorodý zbierkový fond, ktorý obsahuje takmer 100 tisíc zbierkových predmetov. Najzaujímavejšie z nich múzeum predstavuje verejnosti v rámci svojich stálych expozícií. Numizmaticko-historická expozícia *Líce a rub peňazí – Peniaze a medailérstvo v dejinách Slovenska* dokumentuje dejiny peňazí a medailérskeho umenia na území Slovenska od predmincových platidiel až po dnešné bankovky a mince. Zároveň prezentuje exponáty z oblasti dejín mesta Kremnica, jeho baníctva a mincovníctva. Druhou stálou expozíciou je *Mestský hrad* v Kremnici. Dominantou hradného areálu je Kostol sv. Kataríny. Vzácnu časť zbierkového fondu múzea tvorí unikátna zbierka kremnickej kameniny, ktorá je v súčasnosti prezentovaná v rámci dlhodobej výstavy *Pôvab kameninových záhrad – Kremnická kameninová továreň 1815 – 1956* v Meštianskom dome.

Múzeum sa v roku 2016 spolupodieľalo na organizácii dvoch odborných podujatí. V septembri sa uskutočnila medzinárodná konferencia *Baníctvo na Slovensku a v Rumunsku v 15. – 18. storočí*, organizovaná v spolupráci s Komisiou historikov Slovenska a Rumunska a Múzeom Slovenského národného povstania. V októbri sa v priestoroch múzea konal medzinárodný workshop pre postgraduálnych študentov a mladých vedcov pod názvom *Spaces and Practices of Peregrinating Knowledge – Circulation of Knowledge and Shaping of Expertise in 17th and 18th Century*. Podujatie organizačne zabezpečovali Historický ústav SAV a Filozofická fakulta Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici v spolupráci so Slovenskou historickou spoločnosťou pri SAV a Múzeom mincí a medailí Kremnica.

V roku 2016 múzeum vydalo 1. ročník odborného múzejného zborníka pod názvom *MUSEION*.

²⁹ http://www.nbs.sk/sk/informacie-pre-media/tlacove-spravy/spravy-vseobecne/detail-tlacovej-spravy_vyhlasenie-vysledkov-sutaze-o-cenu-guvernera-nbs2
³⁰ www.nbs.sk/sk/publikacie/kniznica-narodnej-banky-slovenska
³¹ www.muzeumkremnica.sk

Zborník kremnického múzea. V zborníku boli uverejnené príspevky z oblasti numizmatiky, histórie a muzeológie venované 125. výročiu založenia kremnického múzea.

Múzeum každoročne pripravuje niekoľko príležitostných výstav. V galerijných priestoroch sa v roku 2016 uskutočnilo 5 výstav výtvarného umenia:

- *Od Dunaja, Vltavy a Visly. Medailéri a ich diela. XIII.* – na 13. ročníku cyklu medzinárodných výstav súčasného medailérskeho umenia sa predstavili šiesti autori zo Slovenska, Maďarska a Poľska; 10. 3. – 29. 4. 2016;
- *Marian Drugda – Variability* – prierez z rozsiahlej tvorby významného predstaviteľa geometrického umenia na Slovensku; 12. 5. – 29. 7. 2016;
- *Kremnické gagy 2016 – Karikaturisti* – pravidelné sprievodné podujatie európskeho festivalu humoru a satiry Kremnické gagy prezentuje tvorbu domácich a zahraničných karikaturistov; 8. 8. – 16. 9. 2016;
- *Slovenská medaila 2010 – 2015* – prehliadka domáceho medailérskeho umenia pri príležitosti 25. výročia Združenia medailérov Slovenska; na prehliadke sa predstavilo 41 autorov; 28. 9. – 18. 11. 2016;
- *Stretnutie v rokoch po rokoch* – výstava pri príležitosti 50. výročia vzniku kremnickej strednej umelecko-priemyselnej školy (dnes Súkromná škola úžitkového výtvarníctva), na ktorej sa prezentovali prví absolventi a pedagógovia školy; 24. 11. 2016 – 27. 1. 2017;

V expozícii *Líce a rub peňazí* sa uskutočnili 3 výstavy:

- *Peter Mišík – Reštaurovanie zlatníckych diel a vlastná tvorba* – prierez tvorbou autora, ktorý sa zlatníctvu a reštaurovaniu venuje viac ako 50 rokov; 7. 4. – 30. 6. 2016;
- *22. Medzinárodné sympóziu umeleckého šperku Kremnica 2016* – na výstave mohli návštevníci vidieť šperkárске diela vytvorené v rámci sympózia; 14. 7. – 31. 8. 2016
- *Štyri kúty adventu* – výstava zameraná na tematiku tradičných vianočných zvykov s prvami interaktivity, pripravená špeciálne pre školy; 8. 12. – 23. 12. 2016;

Súčasťou väčšiny výstavných podujatí boli vzdelávacie programy a tvorivé dielne pre rôzne cieľové skupiny. Múzeum v jednotlivých expozíciách počas celého roka ponúkalo vzdelávacie programy pre školské skupiny z oblasti dejín peňazí, baníctva a mincovníctva na Slovensku, regionálnej a kultúrnej výchovy. Spolu sa na vzdelávacích programoch a tvorivých aktivitách v roku 2016 zúčastnilo 8 979 návštevníkov – od detí, cez študentov a pedagógov až po seniorov.

Múzeum aj v roku 2016 pripravilo niekoľko podujatí pre širokú verejnosť. Opäť sa zapojilo do medzinárodného projektu *Noc múzeí a galérií* (21. 5. 2016). Program bol venovaný 20. výročiu sprístupnenia expozícií Mestského hradu. V letných mesiacoch múzeum pripravilo sériu rodinných podujatí *Čaro keramiky*, *Piknik na hrade*, *Príbehy v múzeu* a *Letná noc múz*. Pri príležitosti Mesiaca úcty k starším múzeom pripravilo ďalší ročník špecializovaného programu pre seniorov *Jeseň v múzeu*. Záver roka patril vianočným podujatiam – na Mestskom hrade sa spolu s *Adventným koncertom* uskutočnili *Vianočné mini trhy* so živým betlehemom. Ďalším podujatím boli dramatizované prehliadky Mestského hradu *Duch Vianoc na kremnickom hrade*. Ponuku podujatí múzea počas roka doplnilo päť koncertov v Kostole sv. Kataríny.

Stále expozície, príležitostné výstavy a podujatia Múzea mincí a medailí v Kremnici v roku 2016 navštívilo viac ako 49 000 návštevníkov zo Slovenska a zahraničia.

9 LEGISLATÍVA

V roku 2016 pokračovala NBS vo vykonávaní svojich legislatívnych a aproximačných kompetencií, ktoré pri príprave a vydávaní zákonov vyplývajú NBS z § 30 zákona NRSR č. 566/1992 Zb. o Národnej banke Slovenska v znení neskorších predpisov. Podľa § 30 ods. 1 tohto zákona NBS predkladá vláde SR návrhy zákonov týkajúcich sa peňažného obehu. Podľa § 30 ods. 2 tohto zákona NBS spolu s Ministerstvom financií SR predkladá vláde SR návrhy zákonov v oblasti platobných systémov a poskytovania platobných služieb a v oblasti finančného trhu, vrátane bankovníctva a pôsobnosti Národnej banky Slovenska. Ďalšia legislatívna činnosť NBS spočíva v príprave a vydávaní všeobecne záväzných právnych predpisov, ako sú vyhlášky a opatrenia Národnej banky Slovenska. Táto kompetencia vyplýva NBS z čl. 56 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, podľa ktorého môže NBS vydávať všeobecne záväzné právne predpisy, ak je na to splnomocnená zákonom.

LEGISLATÍVNE ZMENY ZÁKONOV V OBLASTI PÔSOBNOSTI NBS PRIPRAVENÉ A VYKONANÉ V ROKU 2016

Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 566/1992 Zb. o Národnej banke Slovenska v znení neskorších predpisov bol v roku 2016 novelizovaný zákonom č. 91/2016 Z. z. a zákonom č. 125/2016 Z. z.

Zákon č. 483/2001 Z. z. o bankách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov bol v roku 2016 novelizovaný zákonom č. 90/2016 Z. z., zákonom č. 91/2016 Z. z., zákonom č. 125/2016 Z. z., zákonom č. 292/2016 Z. z., zákonom č. 298/2016 Z. z., zákonom č. 299/2016 Z. z., zákonom č. 315/2016 Z. z. a zákonom č. 386/2016 Z. z.

Zákon č. 371/2014 Z. z. o riešení krízových situácií na finančnom trhu a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov bol v roku 2016 novelizovaný zákonom č. 291/2016 Z. z.

Zákon č. 566/2001 Z. z. o cenných papieroch a investičných službách a o zmene a doplnení nie-

ktorých zákonov (zákon o cenných papieroch) v znení neskorších predpisov bol v roku 2016 novelizovaný zákonom č. 91/2016 Z. z., zákonom č. 125/2016 Z. z., zákonom č. 289/2016 Z. z. a zákonom č. 292/2016 Z. z.

Zákon č. 492/2009 Z. z. o platobných službách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov bol v roku 2016 novelizovaný zákonom č. 91/2016 Z. z., zákonom č. 125/2016 Z. z. a zákonom č. 386/2016 Z. z.

Zákon č. 747/2004 Z. z. o dohľade nad finančným trhom a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov bol v roku 2016 novelizovaný zákonom č. 90/2016 Z. z. a zákonom č. 292/2016 Z. z.

Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 202/1995 Z. z. Devízový zákon a zákon, ktorým sa mení a dopĺňa zákon Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov, v znení neskorších predpisov bol v roku 2016 novelizovaný zákonom č. 90/2016 Z. z. a zákonom č. 125/2016 Z. z.

Zákon č. 203/2011 Z. z. o kolektívnom investovaní v znení neskorších predpisov bol v roku 2016 novelizovaný zákonom č. 91/2016 Z. z., zákonom č. 125/2016 Z. z. a zákonom č. 292/2016 Z. z.

Zákon č. 43/2004 Z. z. o starobnom dôchodkovom sporení a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov bol v roku 2016 novelizovaný zákonom č. 91/2016 Z. z., zákonom č. 125/2016 Z. z. a zákonom č. 292/2016 Z. z.

Zákon č. 650/2004 Z. z. o doplnkovom dôchodkovom sporení a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov bol v roku 2016 novelizovaný zákonom č. 91/2016 Z. z., zákonom č. 125/2016 Z. z. a zákonom č. 292/2016 Z. z.

Zákon č. 186/2009 Z. z. o finančnom sprostredkovaní a finančnom poradenstve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov bol v roku 2016 novelizovaný zákonom č. 91/2016 Z. z. a zákonom č. 125/2016 Z. z.

Zákonom Slovenskej národnej rady č. 310/1992 Zb. o stavebnom sporení v znení neskorších predpisov bol v roku 2016 novelizovaný zákonom č. 90/2016 Z. z.

Zákon č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov bol v roku 2016 novelizovaný zákonom č. 91/2016 Z. z. a zákonom č. 299/2016 Z. z.

Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 118/1996 Z. z. o ochrane vkladov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov bol v roku 2016 novelizovaný zákonom č. 125/2016 Z. z. a zákonom č. 291/2016 Z. z.

Zákon č. 530/1990 Zb. o dlhopisoch v znení neskorších predpisov bol v roku 2016 novelizovaný zákonom č. 125/2016 Z. z.

Zákon č. 429/2002 Z. z. o burze cenných papierov v znení neskorších predpisov bol v roku 2016 novelizovaný zákonom č. 91/2016 Z. z., zákonom č. 125/2016 Z. z. a zákonom č. 292/2016 Z. z.

VYKONÁVACIE VŠEOBECNE ZÁVÄZNÉ PRÁVNE PREDPISY VYDANÉ V ROKU 2016 NBS V RÁMCI JEJ LEGISLATÍVNYCH KOMPETENCIÍ

OPATRENIE NBS VYHLÁSENÉ V ZBIERKE ZÁKONOV SR UVEREJNENÍM ÚPLNÉHO ZNENIA

Opatrenie Národnej banky Slovenska z 26. júla 2016 č. 229/2016 Z. z. o ročných správach a polročných správach predkladaných dôchodkovou správcovskou spoločnosťou.

OPATRENIA NBS VYHLÁSENÉ V ZBIERKE ZÁKONOV SR UVEREJNENÍM OZNÁMENIA O ICH VYDANÍ

Opatrenie Národnej banky Slovenska z 26. januára 2016 č. 1/2016 o predkladaní výkazov, hlásení, prehľadov a iných správ poisťovňou, na ktorú sa neuplatňuje osobitný režim, alebo zaistovňou.

Opatrenie Národnej banky Slovenska zo 16. februára 2016 č. 2/2016 o vlastných zdrojoch doplnkovej dôchodkovej spoločnosti.

Opatrenie Národnej banky Slovenska z 26. júla 2016 č. 3/2016 o ročných správach a polročných správach predkladaných doplnkovou dôchodkovou spoločnosťou.

Opatrenie Národnej banky Slovenska z 27. septembra č. 4/2016 o obsahu správy o výsledkoch činnosti útvaru riadenia rizík poisťovne, na ktorú sa uplatňuje osobitný režim.

Opatrenie Národnej banky Slovenska z 27. septembra č. 5/2016, ktorým sa ustanovujú náležitosti žiadosti o registráciu zastúpenia zahraničnej banky alebo obdobnej zahraničnej finančnej inštitúcie, ktorá vykonáva bankové činnosti.

Opatrenie Národnej banky Slovenska z 8. novembra 2016 č. 6/2016, ktorým sa mení a dopĺňa opatrenie Národnej banky Slovenska č. 5/2014 o registri bankových úverov a záruk.

Opatrenie Národnej banky Slovenska z 22. novembra 2016 č. 7/2016, ktorým sa mení opatrenie Národnej banky Slovenska č. 1/2015 o predkladaní informácií správcami alternatívnych investičných fondov na účely dohľadu a monitorovanie systémového rizika.

Opatrenie Národnej banky Slovenska z 13. decembra 2016 č. 8/2016 o predkladaní výkazov poisťovňou, zaistovňou, pobočkou zahraničnej poisťovne, pobočkou zahraničnej zaistovne, poisťovňou z iného členského štátu, zaistovňou z iného členského štátu, dôchodkovou správcovskou spoločnosťou alebo doplnkovou dôchodkovou spoločnosťou.

Opatrenie Národnej banky Slovenska z 13. decembra 2016 č. 9/2016, ktorým sa mení a dopĺňa opatrenie Národnej banky Slovenska č. 17/2014 o predkladaní výkazov bankami, pobočkami zahraničných bánk, obchodníkmi s cennými papiermi alebo pobočkami zahraničných obchodníkov s cennými papiermi na štatistické účely v znení opatrenia č. 21/2015.

Opatrenie Národnej banky Slovenska z 13. decembra 2016 č. 10/2016, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o posúdení schopnosti spotrebiteľa splácať úver na bývanie.

10 INŠTITUCIONÁLNY ROZVOJ

10.1 INŠTITUCIONÁLNY RÁMEC

Národná banka Slovenska vznikla 1. januára 1993 na základe zákona NR SR č. 566/1992 Zb. o Národnej banke Slovenska ako nezávislá centrálna banka SR.

Od 1. januára 2009 – dňa zavedenia eura v SR, je NBS súčasťou Eurosystemu, ktorý zoskupuje centrálny banky krajín EÚ, ktoré prijali euro ako svoju menu a Európsku centrálnu banku. Guvernér NBS je členom Rady guvernérov ECB, ktorá je najvyšším rozhodovacím orgánom Eurosystemu. Na plnení spoločných cieľov Eurosystemu sa tak NBS podieľa spolu s ostatnými národnými centrálnymi bankami eurozóny a ECB.

NBS prispieva k činnosti Eurosystemu a ESCB aj svojou účasťou vo výboroch Eurosystemu/ESCB:

- Výbor pre účtovníctvo a menové príjmy
- Výbor pre bankovky
- Výbor pre kontroling
- Výbor Eurosystemu/ESCB pre komunikáciu
- Výbor pre finančnú stabilitu
- Výbor pre informačné technológie
- Výbor interných audítorov
- Výbor pre medzinárodné vzťahy
- Právny výbor
- Výbor pre operácie na trhu
- Výbor pre menovú politiku
- Výbor pre organizačný rozvoj
- Výbor pre platobné a zúčtovacie systémy
- Výbor pre riadenie rizík
- Výbor pre štatistiku
- Rozpočtový výbor
- Konferencia pre ľudské zdroje

Od 4. novembra 2014 spolupracuje NBS ako vnútroštátny orgán dohľadu v rámci jednotného mechanizmu dohľadu, ktorý je zodpovedný za dohľad nad úverovými inštitúciami zúčastnených štátov Európskej únie.

Na jednotlivých úlohách ECB pri výkone dohľadu participuje NBS ako vnútroštátny orgán dohľadu prostredníctvom priamej účasti zamestnancov UDF na práci spoločných dohľadacích tímov, ako aj prípravou návrhov rozhodnutí v rámci rozhodovacích procesov ECB. Z hľadiska výkonu do-

hľadu voči významným bankám vykonávala NBS v rámci tzv. priebežného dohľadu každodenný dohľad nad činnosťami týchto bánk, ako aj priebežný proces monitorovania kvantitatívnych dát a sledovanie procesov riadenia rizík.

Súčasťou jednotného mechanizmu riešenia krízových situácií, t. j. druhého piliera bankovej únie, je Rada pre riešenie krízových situácií. NBS od januára 2015 odborne a organizačne zabezpečuje fungovanie Rady. V roku 2016 NBS pôsobila v interných rezolučných tímoch pre všetky významné slovenské banky a prispela k úspešnému sfinalizovaniu 2. verzie plánov riešenia krízových situácií.

Od 1. januára 2015 je NBS orgánom ochrany spotrebiteľa na slovenskom finančnom trhu. To znamená, že dohliada na ochranu práv finančných spotrebiteľov a iných klientov s cieľom prispieť k bezpečnému a zdravému fungovaniu finančného trhu.

10.2 ORGANIZÁCIA A RIADENIE

BANKOVÁ RADA NÁRODNEJ BANKY SLOVENSKA

Najvyšším riadiacim orgánom NBS je Banková rada Národnej banky Slovenska (banková rada). Jej pôsobnosť a kompetencie vymedzuje predovšetkým zákon o NBS, ďalšie všeobecne záväzné právne predpisy a Organizačný poriadok NBS.

Banková rada mala v roku 2016 päť členov. Členmi bankovej rady boli guvernér, jeden viceguvernér a traja ďalší členovia.

Guvernéra a viceguvernérov vymenúva a odvoláva prezident Slovenskej republiky na návrh vlády po ich schválení Národnou radou Slovenskej republiky. Ďalších členov bankovej rady vymenúva a odvoláva vláda na návrh guvernéra NBS.

S účinnosťou od 1. januára 2015 má banková rada podľa zákona o NBS šesť členov. Funkčné obdobie členov bankovej rady je šesťročné. Funkčné obdobie členov bankovej rady, ktorí boli vymenovaní pred 1. januárom 2015, je päť-

Prvý rad zľava: Jozef Makúch, Ján Tóth.
Druhý rad zľava: Karol Mrva, Vladimír Dvořáček, Ľuboš Pástor.

ročné. Funkčné obdobie guvernéra, viceguvernéra a iného člena bankovej rady začína plynúť dňom účinnosti jeho vymenovania do príslušnej funkcie. Tá istá osoba môže byť vymenovaná za člena bankovej rady opätovne, pričom za guvernéra alebo viceguvernéra môže byť vymenovaná najviac na dve funkčné obdobia.

K 31. decembru 2016 boli členmi bankovej rady:

- doc. Ing. Jozef Makúch, PhD., guvernér,
- Mgr. Ján Tóth, M.A., viceguvernér, poverený riadením úseku pre menu, štatistiku a výskum,
- Ing. Vladimír Dvořáček, výkonný riaditeľ útvaru dohľadu nad finančným trhom,
- RNDr. Karol Mrva, výkonný riaditeľ pre operácie na finančných trhoch,
- prof. Mgr. Ľuboš Pástor, M.A., PhD., externý člen.

VÝKONNÁ RADA NÁRODNEJ BANKY SLOVENSKA

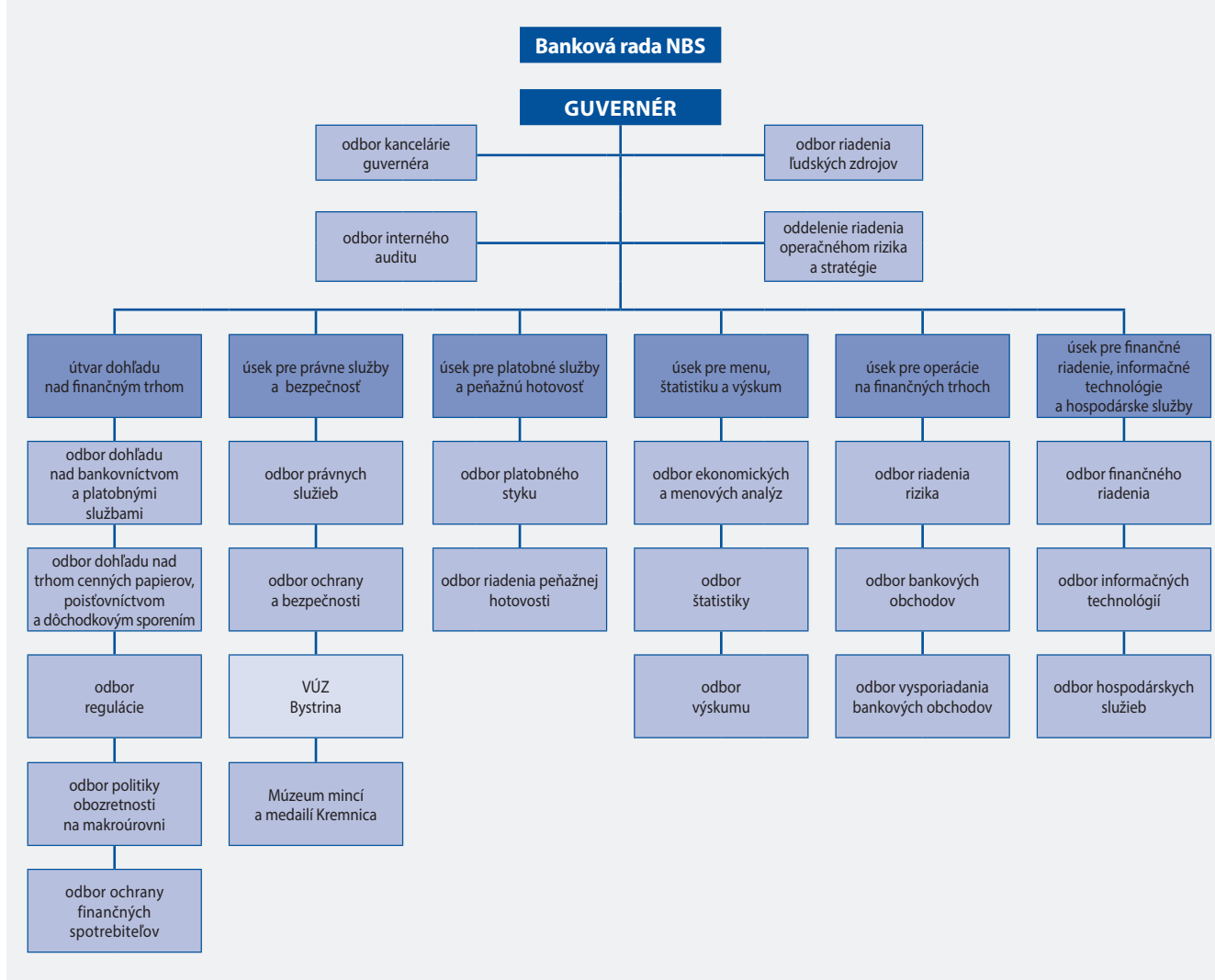
Výkonná rada Národnej banky Slovenska (výkonná rada) bola zriadená bankovou radou podľa § 6 ods. 2 písm. i) zákona o NBS od 1. augusta 2012. Výkonná rada je riadiacim, výkonným a koordinácnym orgánom NBS.

Členmi výkonnej rady sú guvernér, výkonní riaditelia a ďalší vedúci zamestnanci poverení guvernérom.

K 31. decembru 2016 boli členmi výkonnej rady:

- doc. Ing. Jozef Makúch, PhD., guvernér,
- Ing. Štefan Králik, podpredseda výkonnej rady a výkonný riaditeľ pre právne služby a bezpečnosť,
- RNDr. Karol Mrva, výkonný riaditeľ pre operácie na finančných trhoch,
- Ing. Vladimír Dvořáček, výkonný riaditeľ útvaru dohľadu nad finančným trhom,
- Ing. Miroslav Uhrin, výkonný riaditeľ pre finančné riadenie, informačné technológie a hospodárske služby,
- Ing. Renáta Konečná, generálna riaditeľka odboru ekonomických a menových analýz.

V roku 2016 boli schválené štyri novely Organizačného poriadku NBS, z ktorých jedna nadobudla účinnosť 1. januára 2017. V dôsledku organizačných zmien došlo k zmenám organizačnej štruktúry NBS, ako aj k úprave riadiacej pôsobnosti a kompetencií niektorých vedúcich zamestnancov.

Schéma organizačnej štruktúry Národnej banky Slovenska k 31. decembru 2016

10.3 ĽUDSKÉ ZDROJE

K 31. decembru 2016 bolo v evidenčnom stave NBS 1 075 zamestnancov. Pracovný pomer v roku 2016 skončilo 53 zamestnancov. V priebehu roka 2016 prebehlo 111 výberových konaní na obsadenie voľných systemizovaných pracovných miest a bolo prijatých 81 nových zamestnancov.

Medzi národnými centrálnymi bankami ESCB, Európskou centrálnou bankou a inými medzinárodnými finančnými inštitúciami prebieha výmena zamestnancov, ktorej cieľom je podporiť mobilitu zamestnancov v rámci ESCB, výmenu skúseností, know-how a rozvoj ľudských zdrojov.

V roku 2016 pôsobilo v ECB a v EBA (European Banking Authority – Európsky orgán pre bankovníctvo) šesť zamestnancov NBS.

Zásady a pravidlá odmeňovania v NBS v roku 2016 upravoval vnútorný pracovný predpis NBS. Priemerná mesačná mzda za rok 2016 dosiahla výšku 2 141,24 €.

Pri prvom skončení pracovného pomeru po vzniku nároku na starobný dôchodok, invalidný dôchodok alebo predčasný starobný dôchodok bolo vyplatené odchodné 18 zamestnancom.

K 31. decembru 2016 NBS evidovala 898 sporiteľov doplnkového dôchodkového sporenia.

10.4 VZDELÁVANIE

Národná banka Slovenska zabezpečovala účasť zamestnancov na vzdelávacích podujatiach na základe výsledkov identifikácie vzdelávacích a rozvojových potrieb a na základe aktuálnych potrieb jednotlivých organizačných útvarov v spolupráci s Inštitútom bankového vzdelávania NBS, n. o.

Vzdelávacie podujatia absolvovalo 945 zamestnancov NBS. Vzdelávacie podujatia boli zabezpečované v rámci nasledovných oblastí vzdelávania:

- odborné vzdelávanie,
- manažérske vzdelávanie a rozvoj,
- jazykové vzdelávanie,
- vzdelávanie v oblasti informačných technológií,
- vzdelávanie v oblasti sociálnych kompetencií,
- všeobecné vzdelávanie.

Zamestnanci si zvyšujú odbornosť aj na medzinárodných podujatiach organizovaných centrálnymi bankami v rámci ESCB, národnými autoritami dohľadu, ako aj inými medzinárodnými vzdelávacími inštitúciami, napr. Joint Vienna Institute, Financial Stability Institute, Federal Reserve Bank.

V odbornom vzdelávaní má každoročne svoje pevné miesto aj lektorská, prednášková a konzultačná činnosť zamestnancov NBS. V roku 2016 sa do nej zapojilo 83 zamestnancov.

V roku 2016 absolvovali odbornú vysokoškolskú stáž v NBS štyria študenti vysokých škôl z rôznych krajín Európskej únie a 2 študenti vysokých škôl so sídlom v Slovenskej republike.

NBS zorganizovala v roku 2016 tri medzinárodné vzdelávacie projekty: *Economics for non-Economists*, *Audit Banking Supervision under the SSM*

a *English in Legal and Contractual Central Banking Practice*.

10.5 ENVIRONMENTÁLNA POLITIKA NBS

Národná banka Slovenska už roky patrí medzi inštitúcie, ktoré pri zabezpečovaní svojich prevádzkových činností pristupujú k životnému prostrediu zodpovedne. Svoj postoj k dôležitým otázkam ochrany životného prostredia, znižovaniu environmentálnej záťaže, zlepšovaniu energetickej efektívnosti a k trvalej udržateľnosti zdrojov NBS prezentuje v oficiálnom dokumente Environmentálna politika NBS, ktorý Banková rada NBS prijala vo februári 2016.

V roku 2016 boli zrealizované viaceré projekty, ktoré prispeli k napĺňaniu cieľov environmentálnej politiky NBS: výmena a modernizácia klimatických jednotiek v dvoch objektoch, výmena osvetľovacích telies za šetrnejšie k životnému prostrediu v dvoch objektoch, zavedenie nových prvkov regulácie energetickej spotreby, nákup zariadení a spotrebičov s čo najnižšou spotrebou energií, rekonštrukcia kotolní v dvoch objektoch (inštalácia zariadení s nižšou spotrebou zemného plynu a elektrickej energie), inštalácia termostatických hlavíc na zariadeniach ústredného vykurovania v jednom objekte. NBS naďalej pokračovala v dôslednom separovaní odpadov, s prihliadnutím na čo najefektívnejšiu recykláciu a ekologickú likvidáciu, čím došlo aj k zníženiu celkového objemu vytvoreného komunálneho odpadu.

NBS sa aj v roku 2016 zapájala do celosvetových a celoslovenských akcií na podporu ochrany životného prostredia. V celoslovenskej súťaži *Do práce na bicykli* sa umiestnila na 1. mieste v počte zapojených tímov – reprezentovalo ju 41 tímov so 110 zamestnancami. Takisto sa už tradične zapojila aj do podujatí *Svetový deň Zeme* a *Hodina Zeme*.

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA
EUROSYSTEM

Č A Š Ť C

SPRÁVA NEZÁVISLÉHO AUDÍTORA A ÚČTOVNÁ ZÁVIERKA NBS K 31. 12. 2016

C

Ernst & Young Slovakia, spol. s r.o. Tel: +421 2 3333 9111
Hodžovo námestie 1A Fax: +421 2 3333 9222
811 06 Bratislava ey.com
Slovenská republika

Správa nezávislého audítora

Bankovej rade Národnej banky Slovenska:

Správa z auditu účtovnej závierky

Názor

Uskutočnili sme audit účtovnej závierky Národnej banky Slovenska („banka“ alebo „NBS“), ktorá obsahuje súvahu k 31. decembru 2016, výkaz ziskov a strát za rok končiaci sa k uvedenému dátumu a poznámky, ktoré obsahujú súhrn významných účtovných zásad a účtovných metód.

Podľa nášho názoru, priložená účtovná závierka poskytuje pravdivý a verný obraz finančnej situácie banky k 31. decembru 2016 a výsledku jej hospodárenia za rok končiaci sa k uvedenému dátumu podľa Usmernenia Európskej centrálnej banky z 3. novembra 2016 o právnom rámci pre účtovníctvo a finančné výkazníctvo v Európskom systéme centrálnych bánk č. ECB/2016/34 (ďalej len „usmernenie ECB“) a zákona o účtovníctve č. 431/2002 Z.z. v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o účtovníctve“).

Základ pre názor

Audit sme vykonali podľa medzinárodných audítorských štandardov (International Standards on Auditing, „ISAs“). Naša zodpovednosť podľa týchto štandardov je uvedená v odseku *Zodpovednosť audítora za audit účtovnej závierky*. Od banky sme nezávislí podľa ustanovení zákona č. 423/2015 o štatutárnom audite a o zmene a doplnení zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o štatutárnom audite“) týkajúcich sa etiky, vrátane Etického kódexu audítora, relevantných pre náš audit účtovnej závierky a splnili sme aj ostatné požiadavky týchto ustanovení týkajúcich sa etiky. Sme presvedčení, že audítorské dôkazy, ktoré sme získali, poskytujú dostatočný a vhodný základ pre náš názor.

Zodpovednosť Bankovej rady NBS za účtovnú závierku

Banková rada NBS je zodpovedná za zostavenie tejto účtovnej závierky tak, aby poskytovala pravdivý a verný obraz podľa usmernenia ECB a zákona o účtovníctve a za tie interné kontroly, ktoré považuje za potrebné na zostavenie účtovnej závierky, ktorá neobsahuje významné nesprávnosti, či už v dôsledku podvodu alebo chyby.

Pri zostavovaní účtovnej závierky je Banková rada NBS zodpovedná za zhodnotenie schopnosti banky nepretržite pokračovať vo svojej činnosti, za opísanie skutočností týkajúcich sa nepretržitého pokračovania v činnosti, ak je to potrebné, a za použitie predpokladu nepretržitého pokračovania v činnosti v účtovníctve, ibaže by mala v úmysle banku zlikvidovať alebo ukončiť jej činnosť, alebo by nemala inú realistickú možnosť než tak urobiť.

Zodpovednosť audítora za audit účtovnej závierky

Našou zodpovednosťou je získať primerané uistenie, či účtovná závierka ako celok neobsahuje významné nesprávnosti, či už v dôsledku podvodu alebo chyby, a vydať správu audítora, vrátane názoru. Primerané uistenie je uistenie vysokého stupňa, ale nie je zárukou toho, že audit vykonaný podľa ISAs vždy odhalí významné nesprávnosti, ak také existujú. Nesprávnosti môžu vzniknúť v dôsledku podvodu alebo chyby a za významné sa považujú vtedy, ak by sa dalo odôvodnene

očakávať, že jednotlivito alebo v súhrne by mohli ovplyvniť ekonomické rozhodnutia používateľov, uskutočnené na základe tejto účtovnej závierky.

V rámci auditu uskutočneného podľa ISAs, počas celého auditu uplatňujeme odborný úsudok a zachovávame profesionálny skepticizmus. Okrem toho:

- Identifikujeme a posudzujeme riziká významnej nesprávnej účtovnej závierky, či už v dôsledku podvodu alebo chyby, navrhujeme a uskutočňujeme audítorské postupy reagujúce na tieto riziká a získavame audítorské dôkazy, ktoré sú dostatočné a vhodné na poskytnutie základu pre náš názor. Riziko neodhalenia významnej nesprávnej účtovnej závierky je vyššie ako toto riziko v dôsledku chyby, pretože podvod môže zahŕňať tajnú dohodu, falšovanie, úmyselné vynechanie, nepravdivé vyhlásenie alebo obídenie internej kontroly.
- Oboznamujeme sa s internými kontrolami relevantnými pre audit, aby sme mohli navrhnúť audítorské postupy vhodné za daných okolností, ale nie za účelom vyjadrenia názoru na efektívnosť interných kontrol banky.
- Hodnotíme vhodnosť použitých účtovných zásad a účtovných metód a primeranosť účtovných odhadov a uvedenie s nimi súvisiacich informácií, uskutočnené Bankovou radou NBS.
- Robíme záver o tom, či Banková rada NBS vhodne v účtovníctve používa predpoklad nepretržitého pokračovania v činnosti a na základe získaných audítorských dôkazov záver o tom, či existuje významná neistota v súvislosti s udalosťami alebo okolnosťami, ktoré by mohli významne spochybniť schopnosť banky nepretržite pokračovať v činnosti. Ak dospejeme k záveru, že významná neistota existuje, sme povinní upozorniť v našej správe audítora na súvisiace informácie uvedené v účtovnej závierke alebo, ak sú tieto informácie nedostatočné, modifikovať náš názor. Naše závery vychádzajú z audítorských dôkazov získaných do dátumu vydania našej správy audítora. Budúce udalosti alebo okolnosti však môžu spôsobiť, že banka prestane pokračovať v nepretržitej činnosti.
- Hodnotíme celkovú prezentáciu, štruktúru a obsah účtovnej závierky vrátane informácií v nej uvedených, ako aj to, či účtovná závierka zachytáva uskutočnené transakcie a udalosti spôsobom, ktorý vedie k ich vernému zobrazeniu.

S osobami poverenými spravovaním komunikujeme okrem iného o plánovanom rozsahu a harmonograme auditu a o významných zisteniach auditu, vrátane všetkých významných nedostatkov internej kontroly, ktoré počas nášho auditu zistíme.

Správa k ďalším požiadavkám zákonov a iných právnych predpisov

Správa k informáciám, ktoré sa uvádzajú vo výročnej správe

Banková rada NBS je zodpovedná za informácie uvedené vo výročnej správe, zostavenej podľa požiadaviek zákona o účtovníctve a zákona o NBS č. 566/1992 Zb. v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o NBS“). Náš vyššie uvedený názor na účtovnú závierku sa nevzťahuje na iné informácie vo výročnej správe.

V súvislosti s auditom účtovnej závierky je našou zodpovednosťou oboznámenie sa s informáciami uvedenými vo výročnej správe a posúdenie, či tieto informácie nie sú vo významnom nesúlade s auditovanou účtovnou závierkou alebo našimi poznatkami, ktoré sme získali počas auditu účtovnej závierky, alebo sa inak zdajú byť významne nesprávne.

Výročnú správu sme ku dňu vydania správy audítora z auditu účtovnej závierky nemali k dispozícii.

Keď získame výročnú správu, posúdime, či výročná správa banky obsahuje informácie, ktorých uvedenie vyžaduje zákon o účtovníctve a zákon o NBS, a na základe prác vykonaných počas auditu účtovnej závierky, vyjadríme názor, či:

- informácie uvedené vo výročnej správe zostavenej za rok 2016 sú v súlade s účtovnou závierkou za daný rok,
- výročná správa obsahuje informácie podľa zákona o účtovníctve a zákona o NBS.

Okrem toho uvedieme, či sme zistili významné nesprávnosti vo výročnej správe na základe našich poznatkov o účtovnej jednotke a situácii v nej, ktoré sme získali počas auditu účtovnej závierky.

14. marca 2017
Bratislava, Slovenská republika

Ernst & Young Slovakia, spol. s r.o.
Licencia SKAU č. 257

Ing. Tomáš Přeček, štatutárny audítor
Licencia UDVA č.1067

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA
Účtovná zvierka k 31. decembru 2016 – Súvaha
(v tis. EUR)

S Ú V A H A

Národnej banky Slovenska

AKTÍVA	Pozn.	k 31.12.2016	k 31.12.2015
		v tis. EUR	v tis. EUR
A1 Zlato a pohľadávky v zlate	1	1 118 757	991 581
A2 Pohľadávky voči nerezidentom eurozóny v cudzej mene	2	1 885 015	1 652 655
A3 Pohľadávky voči rezidentom eurozóny v cudzej mene	3	272 732	186 375
A4 Pohľadávky voči nerezidentom eurozóny v eurách	4	2 187 170	3 323 804
A5 Úvery v eurách poskytnuté úverovým inštitúciám eurozóny v súvislosti s operáciami menovej politiky	5	761 370	661 380
A6 Ostatné pohľadávky voči úverovým inštitúciám eurozóny v eurách	6	23 135	27 846
A7 Cenné papiere rezidentov eurozóny v eurách	7	15 080 227	8 816 273
A8 Dlh verejnej správy v eurách			
A9 Pohľadávky v rámci Eurosystemu	8	1 225 880	2 110 644
A10 Položky v priebehu vysporiadania			
A11 Ostatné aktíva	9	5 315 374	5 330 188
A12 Strata			
AKTÍVA SPOLU		27 869 660	23 100 746
PASÍVA			
L1 Bankovky v obehu	10	11 369 151	10 937 216
L2 Závazky voči úverovým inštitúciám eurozóny v eurách z operácií menovej politiky	11	1 876 725	1 495 594
L3 Ostatné záväzky voči úverovým inštitúciám eurozóny v eurách	12	2 787 545	4 767 615
L4 Emitované dlhové certifikáty			
L5 Závazky voči ostatným rezidentom eurozóny v eurách	13	997 730	271 270
L6 Závazky voči nerezidentom eurozóny v eurách	14	1 571 094	1 838 163
L7 Závazky voči rezidentom eurozóny v cudzej mene	15	912 905	1 011 276
L8 Závazky voči nerezidentom eurozóny v cudzej mene	16	860 198	468 225
L9 Protipoložky k zvláštnym právam čerpania prideleným zo strany MMF	17	433 972	433 359
L10 Závazky v rámci Eurosystemu	18	5 041 652	
L11 Položky v priebehu vysporiadania			
L12 Ostatné záväzky	19	338 054	416 882
L13 Rezervy	20	638 313	665 100
L14 Účty precenenia	21	537 499	433 645
L15 Základné imanie a rezervné fondy	22	357 797	357 797
L16 Zisk	35	147 025	4 604
PASÍVA SPOLU		27 869 660	23 100 746

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA
Účtovná závierka k 31. decembru 2016 – Výkaz ziskov a strát
(v tis. EUR)

VÝKAZ ZISKOV A STRÁT Národnej banky Slovenska

	Pozn.	31.12.2016 v tis. EUR	31.12.2015 v tis. EUR
1.1 Úrokové výnosy		141 819	191 095
1.2 Úrokové náklady		(46 715)	(94 465)
1 Čistý výsledok z úrokov	24	95 104	96 630
2.1 Realizované zisky/(straty) z finančných operácií		43 201	77 797
2.2 Zníženie hodnoty finančných aktív a pozícií		(14 097)	(28 849)
2.3 Tvorba a použitie rezerv na kurzové, úrokové a úverové riziká a riziká vyplývajúce z ceny zlata		30 000	(140 000)
2 Čistý výsledok z finančných operácií, zníženia hodnoty a rezerv na krytie rizík	25	59 104	(91 052)
3.1 Výnosy z poplatkov a provízií		1 034	795
3.2 Náklady na poplatky a provízie		(1 180)	(1 058)
3 Čistý výsledok z poplatkov a provízií	26	(146)	(263)
4 Výnos z akcií a podielových účastí	27	14 337	11 356
5 Čistý výsledok zo systému združovania menového príjmu	28	67 094	51 463
6 Ostatné výnosy	29	11 779	9 530
Celkový čistý výsledok		247 272	77 664
7 Personálne náklady	30	(43 762)	(38 031)
8 Administratívne náklady	31	(19 026)	(17 904)
9 Odpisy dlhodobého hmotného a nehmotného majetku	32	(8 348)	(7 350)
10 Služby súvisiace s výrobou bankoviek	33	(6 107)	(2 254)
11 Ostatné náklady	29	(4 947)	(5 319)
12 Daň z príjmu a ostatné položky znižujúce príjem	34	(18 057)	(2 202)
Zisk	35	147 025	4 604

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA
Účtovná závierka k 31. decembru 2016 – Poznámky
(v tis. EUR)

POZNÁMKY
k účtovnej závierke k 31. decembru 2016

Bratislava, 14. marec 2017

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA
Účtovná závierka k 31. decembru 2016 – Poznámky
(v tis. EUR)

A. VŠEOBECNÉ INFORMÁCIE O NÁRODNEJ BANKE SLOVENSKA

Národná banka Slovenska (ďalej len „NBS“ alebo „banka“) bola zriadená na základe zákona č. 566/1992 Zb. o Národnej banke Slovenska v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o NBS“). Svoju činnosť zahájila 1. januára 1993.

Zavedením eura na Slovensku k 1. januáru 2009 sa NBS stala riadnym členom Eurosystemu a riadi sa Protokolom o štatúte Európskeho systému centrálnych bánk a Európskej centrálnej banky (ďalej len „Štatút“).

V zmysle § 39, ods. 5 zákona o NBS banka predkladá ročnú správu o výsledku hospodárenia na prerokovanie Národnej rade Slovenskej republiky do troch mesiacov po skončení kalendárneho roka. Popri údajoch o účtovnej závierke NBS a o výroku audítora o jej overení sa v tejto správe osobitne uvádzajú údaje o nákladoch na činnosť NBS. Ak o to Národná rada Slovenskej republiky požiada, NBS je povinná do šiestich týždňov doplniť správu podľa jej požiadavky, prípadne podať vysvetlenie k predloženej správe.

Najvyšším riadiacim orgánom NBS je Banková rada NBS (ďalej len „banková rada“). Zloženie bankovej rady k 31. decembru 2016 bolo nasledovné:

Meno	Funkčné obdobie v bankovej rade		Funkcia v súčasnosti	Dátum menovania do funkcie
	od	do		
doc. Ing. Jozef Makúch, PhD.	1.1.2006	12.1.2021	guvernér	12.1.2015
Mgr. Ján Tóth, M.A.	5.11.2012	5.11.2017	viceguvernér	5.11.2012
RNDr. Karol Mrva	1.6.2012	1.6.2017	člen	1.6.2012
Ing. Vladimír Dvořák	2.4.2014	2.4.2019	člen	2.4.2014
prof. Mgr. Ľuboš Pástor, M.A. PhD.	15.3.2015	15.3.2021	člen	15.3.2015

B. ÚČTOVNÉ ZÁSADY A POSTUPY

(a) Právny rámec a účtovné zásady

Banka uplatňuje princípy účtovania podľa Usmernenia Európskej centrálnej banky z 3. novembra 2016 o právnom rámci pre účtovníctvo a finančné výkazníctvo v Európskom systéme centrálnych bánk č. ECB/2016/34 (ďalej len „Usmernenie ECB“). Pri účtovaní o transakciách, ktoré Usmernenie ECB nereguluje, banka postupuje podľa Medzinárodných štandardov pre finančné vykazovanie (ďalej len „IFRS“). V ostatných prípadoch banka postupuje podľa zákona č. 431/2002 Z.z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o účtovníctve“). V súlade s týmto právnym rámcom banka aplikuje nasledovné základné účtovné princípy:

- princíp ekonomickej reality a transparentnosti,
- princíp obozretnosti,
- zohľadnenie posúvahových udalostí,
- princíp významnosti,
- aktuálny princíp,
- princíp kontinuity,
- princíp konzistentnosti a porovnateľnosti.

Aktíva a pasíva sa v súvahe vykazujú len vtedy, ak je pravdepodobné, že akékoľvek budúce ekonomické úžitky s nimi súvisiace budú plynúť v prospech alebo na ťarchu banky, všetky riziká a úžitky boli prevedené na banku a možno spoľahlivo určiť cenu alebo hodnotu aktíva, resp. záväzku.

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA
Účtovná závierka k 31. decembru 2016 – Poznámky
(v tis. EUR)

Pre devízové transakcie, finančné nástroje, s výnimkou cenných papierov, a prislúchajúce časové rozlíšenie sa uplatňuje ekonomický princíp. V deň uzatvorenia obchodu sú transakcie zachytené na podsúvahových účtoch. Ku dňu vysporiadania obchodu sa podsúvahové záznamy stornujú a obchod sa účtuje v súvahe. O ostatných hospodárskych operáciách a obchodoch s cennými papiermi sa účtuje podľa princípu vyrovnania hotovosti, tzn. v deň uzatvorenia obchodu sa nevykonajú žiadne účtovné zápisy a účtuje sa až v deň vysporiadania transakcie v súvahe.

Časové rozlíšenie úrokov súvisiacich s finančnými nástrojmi sa počíta a účtuje denne. Pre časové rozlíšenie prémie a diskontu sa používa IRR metóda (internal rate of return), v ostatných prípadoch sa uplatňuje lineárna metóda.

Pri účtovnej závierke postupuje banka v zmysle odporúčaných harmonizovaných postupov pre zostavenie poznámok k účtovným výkazom národnej centrálnej banky v Eurosysteme.

(b) Oceňovanie majetku a záväzkov

Finančné aktíva a záväzky, okrem cenných papierov držaných do splatnosti, cenných papierov držaných na účely menovej politiky a neobchodovateľných majetkových účastí, sa oceňujú na mesačnej báze strednými trhovými kurzami a cenami. Pre cudzie meny vrátane súvahových a podsúvahových transakcií je oceňovanie realizované pre každú menu osobitne, cenné papiere sú oceňované osobitne pre každý ISIN kód, pri úrokových swapoch a futures je oceňovaný každý obchod individuálne. V prípade zlata sa nerozlišuje medzi cenovými a kurzovými oceňovacími rozdielmi.

Cenné papiere držané na účely menovej politiky sú oceňované v amortizovaných cenách a podliehajú testu na znehodnotenie. V prípade znehodnotenia je k poslednému kalendárnemu dňu roka vytvorená rezerva, ktorá sa následne každoročne prehodnocuje. Rezerva na zníženie hodnoty cenných papierov nadobudnutých v rámci programu pre trhy s cennými papiermi (ďalej len „SMP“), tretieho programu nákupu krytých dlhopisov (ďalej len „CBPP3“) a cenných papierov emitovaných medzinárodnými organizáciami a multilaterálnymi rozvojovými bankami nadobudnutých v rámci programu nákupu aktív verejného sektora na sekundárnom trhu (ďalej len „PSPP“) sa tvorí vo výške podielov na splatenom kapitáli ECB platných v čase, kedy došlo k prvotnému znehodnoteniu. Banka tvorí rezervu v plnej výške v prípade znehodnotenia cenných papierov nadobudnutých v rámci programu nákupu krytých dlhopisov (ďalej len „CBPP1“) a cenných papierov emitovaných vládou Slovenskej republiky obstaraných v rámci programu PSPP (pozri pozn. 7).

Majetkové účasti, okrem podielového fondu BIS Investment Pool Sovereign China v mene CNY (Chinese Yuan Renminbi, ďalej len „BISIP CNY“), sú ocenené v obstarávacích cenách a podliehajú testu na znehodnotenie. Na zníženie hodnoty majetkových účastí sa tvorí opravná položka účtovaná do hospodárskeho výsledku. Podielový fond BISIP CNY sa oceňuje na mesačnej báze trhovou cenou na základe podkladov od Banky pre medzinárodné zúčtovanie v Bazileji vo Švajčiarsku (ďalej len „BIS“).

Kurzy hlavných cudzích mien, prepočítané k jednému euru, použité na ocenenie majetku a záväzkov k 31. decembru 2016 boli:

Mena	31.12.2016	31.12.2015	Zmena
GBP	0,85618	0,73395	0,12223
USD	1,05410	1,08870	(0,03460)
JPY	123,40000	131,07000	(7,67000)
XDR	0,78456	0,78567	(0,00111)
EUR/ozs*	1 098,046	973,225	124,82100

* 1 ozs (trojska unca) = 31,1034807 g

(c) Účtovanie a vykazovanie výnosov

Realizované zisky a straty vznikajú z denného ocenenia zmeny stavu majetku a záväzkov a predstavujú rozdiel medzi transakčnou a priemernou cenou príslušného finančného nástroja alebo meny. Účtujú sa priamo do výkazu ziskov a strát.

Nerealizované zisky a straty sú výsledkom mesačného ocenenia majetku a záväzkov a predstavujú rozdiel medzi priemernou cenou a trhovou cenou k ultimu mesiaca príslušného finančného nástroja alebo meny. Nerealizované zisky sú vykázané vo vlastnom imaní na účtoch rozdielov z ocenenia (pozri pozn. 21). Nerealizované straty, ktoré prevyšujú nerealizované zisky z ocenenia daného finančného nástroja alebo meny, sú vykázané vo výkaze ziskov a strát. Nerealizované straty z jedného finančného nástroja alebo meny sa nekompenzujú s nerealizovanými ziskami z iného finančného nástroja alebo meny. V prípade nerealizovanej straty na konci roka je priemerná obstarávacia cena upravená na výšku koncoročného výmenného kurzu alebo trhovej ceny oceňovanej položky. Nerealizované straty z ocenenia úrokových swapov a obchodovateľných cenných papierov sa v nasledujúcich rokoch amortizujú do výnosov.

Prémie a diskonty nakúpených cenných papierov sa vykazujú vo výkaze ziskov a strát kompenzovane ako úrokový výnos.

Pri vykazovaní úrokových nákladov alebo výnosov plynúcich zo záporných úrokových sadziieb sa postupuje podľa harmonizovaných odporúčaní, v zmysle ktorých sa tieto kompenzujú s ostatnými úrokovými nákladmi alebo výnosmi k príslušným transakciám. Čistý úrokový výnos je vykázaný v úrokových výnosoch, čistý úrokový náklad je súčasťou úrokových nákladov.

(d) Zlato a pohľadávky v zlate

Swapové operácie so zlatom sú vykázané ako repo obchody so zlatom (pozri pozn. 12, 14, 15 a 16). Zlato použité v týchto transakciách zostáva súčasťou bilančnej sumy banky v položke „Zlato a pohľadávky v zlate“.

(e) Dlhové cenné papiere

Pri prvotnom účtovaní sa cenné papiere oceňujú v transakčných cenách. Poplatky, ktoré nie sú súčasťou transakčnej ceny sa účtujú priamo do výkazu ziskov a strát a nepovažujú sa za súčasť priemernej obstarávacej ceny cenného papiera.

Cenné papiere sú vykázané spolu s časovým rozlíšením prémie a diskontu. Kupóny sú vykázané v položke „Ostatné aktíva“. Daň z príjmov z dlhopisov a pokladničných poukážok vyberaná zrážkou sa vykazuje vo výkaze ziskov a strát v položke „Daň z príjmu a ostatné položky znižujúce príjem“ (pozri pozn. 34).

(f) Deriváty

Spotové, forwardové a swapové obchody sa na účely výpočtu priemernej obstarávacej ceny meny a kurzových ziskov a strát zahŕňajú do čistých pozícií mien. Účtujú sa na podsúvahové účty v deň uzatvorenia obchodu v spotovom kurze transakcií.

Rozdiel medzi spotovou a forwardovou hodnotou transakcie je považovaný za úrokový náklad alebo výnos.

Forwardová pozícia pri menových swapoch sa oceňuje spolu so súvisiacou spotovou pozíciou, preto na menovú pozíciu má vplyv iba časové rozlíšenie úrokov v cudzej mene.

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA
Účtovná závierka k 31. decembru 2016 – Poznámky
(v tis. EUR)

Úrokové swapy sa účtujú na podsúvahových účtoch odo dňa uzatvorenia do dňa vyrovnaní obchodu. Oceňujú sa na základe všeobecne akceptovaných modelov oceňovania s použitím príslušných výnosových kriviek odvodených od kótovaných úrokových sadzieb.

Pri náraste, resp. poklese čistej hodnoty úrokového alebo menového swapu je s vybranými protistranami zmluvne dohodnuté dorovnávanie kolaterálmi vo forme vkladov s dennou prolongáciou. Úhrada úrokov sa vykonáva na mesačnej báze (pozri pozn. 9 a 19).

Kontrakty futures banka vykazuje na podsúvahových účtoch od uzatvorenia obchodu až do doby vysporiadania v menovitej hodnote podkladového nástroja. Počiatočné marže môžu byť poskytnuté vo forme hotovosti alebo vo forme cenných papierov. O počiatočnom depozite vloženom vo forme cenných papierov sa neúčtuje. Denné vyrovnanie preceňovacích rozdielov na účte marží sa účtuje do výkazu ziskov a strát.

(g) Reverzné obchody

Reverzné obchody sú operácie, pri ktorých banka uskutočňuje dohody o spätnom odkúpení alebo úverové operácie zabezpečené kolaterálom.

Dohody o spätnom odkúpení (repo obchod) sa v súvahe účtujú na strane pasív ako kolaterizovaný prijatý úver, zatiaľ čo položka poskytnutá ako zábezpeka zostáva v súvahe na strane aktív. Poskytnuté cenné papiere v rámci repo obchodu zostávajú stále súčasťou portfólia banky.

Reverzné dohody o spätnom odkúpení (obrátený repo obchod) sa v súvahe účtujú na strane aktív ako kolaterizovaný poskytnutý úver. O prijatých cenných papieroch sa v rámci reverzného repo obchodu neúčtuje.

V prípade odchýlky hodnoty kolaterálu od príslušnej hodnoty úveru, ktorá predstavuje zvýšené kreditné riziko pre protistranu, je požadovaný kolaterál vo forme vkladu. Uvedené vklady sú úročené a denne sa prolongujú (pozri pozn. 12 a 14).

O pôžičkách cenných papierov, ktoré sa realizovali v rámci automatického programu požičkovania cenných papierov (security lending), banka neúčtuje. Výnosy z týchto transakcií sa účtujú do výkazu ziskov a strát.

(h) Bankovky v obehu

V zmysle Rozhodnutia ECB/2010/29 v znení neskorších predpisov emitujú eurobankovky spoločne národné centrálné banky Eurosystemu a ECB. Celková hodnota bankoviek v obehu je alokovaná jednotlivým centrálnym bankám Eurosystemu v posledný pracovný deň každého mesiaca podľa kľúča na pridelovanie bankoviek. Podiel ECB na celkovej hodnote bankoviek v obehu je vo výške 8%. NBS sa v zmysle uvedeného rozhodnutia podieľa 1,0095% na celkovej emisii eurobankoviek Eurosystemu. Podiel na bankovkách v obehu je vykázaný v položke na strane pasív „Bankovky v obehu“ (pozri pozn. 10).

Rozdiel medzi hodnotou alokovaných bankoviek podľa kľúča na pridelovanie bankoviek a hodnotou bankoviek, ktoré sú v skutočnosti v obehu, predstavuje úročenú pohľadávku alebo záväzok v rámci Eurosystemu. Tieto sa vykazujú v položke „Čisté pohľadávky resp. záväzky súvisiace s pridelovaním eurobankoviek v rámci Eurosystemu“.

Úrokový výnos alebo náklad súvisiaci s týmito pohľadávkami resp. záväzkami je vykázaný kompenzovane v položke „Čistý výsledok z úrokov“ vo výkaze ziskov a strát (pozri pozn. 24).

(i) Prerozdelenie zisku ECB

V súlade s Rozhodnutím ECB/2014/57 v znení neskorších predpisov sa výnos ECB, ktorý zostáva z remunerácie 8% podielu ECB na emisii eurobankoviek a z čistého výnosu z cenných papierov nakúpených ECB v rámci SMP, CBPP3, programu nákupu cenných papierov krytých aktívami (ďalej len „ABSPP“) a PSPP prerozdeľuje medzi jednotlivé centrálné banky Eurosystemu vo forme predbežného prerozdelenia zisku ECB a účtuje sa do roku, v ktorom vznikol (pozri pozn. 27).

V zmysle čl. 33 Štatútu sa zostávajúci čistý zisk ECB prerozdeľuje medzi centrálné banky Eurosystemu po schválení účtovnej závierky ECB, a to v nasledujúcom kalendárnom roku.

(j) Dlhodobý majetok

Dňom 1. januára 2010 dlhodobý majetok NBS v zmysle Usmernenia ECB zahŕňa dlhodobý hmotný majetok a dlhodobý nehmotný majetok, ktorého vstupná cena je vyššia ako 10 000 EUR a prevádzkovo-technické funkcie sú dlhšie ako jeden rok. Nehnuteľnosti, umelecké diela, nehnuteľné kultúrne pamiatky a zbierky s výnimkou tých, ktoré sú vedené podľa osobitného predpisu (zákon č. 206/2009 Z. z. o múzeách a o galériách a o ochrane predmetov kultúrnej hodnoty v znení neskorších predpisov), sa evidujú v súvahe bez ohľadu na ich vstupnú cenu. Majetok vedený podľa osobitného predpisu sa eviduje v podsúvahe a v odbornej evidencii zbierkových predmetov v obstarávacej cene. Dlhodobý hmotný a nehmotný majetok do 10 000 EUR, ktorý bol obstaraný a uvedený do používania pred 1. januárom 2010, sa naďalej odpisuje tak, ako bol zaradený, až do jeho úplného odpísania.

Majetok klasifikovaný ako dlhodobý majetok na predaj je vykazovaný buď v obstarávacej cene zníženej o oprávky a opravné položky, alebo v reálnej hodnote zníženej o náklady spojené s predajom, v závislosti od toho, ktorá z týchto hodnôt je nižšia.

Odpisová skupina	Doba odpisovania v rokoch
1. Budovy, dlhodobé investície, technické zhodnotenie nehnuteľných kultúrnych pamiatok	30
2. Jednotlivé oddeliteľné súčasti zabudované v stavbách určené na samostatné odpisovanie	4 - 20
3. Inžinierske stavby	20
4. Stroje a zariadenia	2 - 12
5. Dopravné prostriedky	4 - 6
6. Inventár	4 - 12
7. Dlhodobý nehmotný majetok - nakupovaný softvér	2 - 10
8. Ostatný dlhodobý nehmotný majetok	4 resp. podľa zmlúvy

(k) Dane

NBS v zmysle § 12 zákona č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov v znení neskorších predpisov nie je platcom dane z príjmu. Predmetom zdanenia sú iba príjmy, z ktorých sa daň vyberá zrážkou (pozri pozn. 34).

Od 1. júla 2004 je NBS platiteľom dane z pridanej hodnoty podľa zákona č. 222/2004 Z. z. v znení neskorších predpisov.

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA
Účtovná závierka k 31. decembru 2016 – Poznámky
(v tis. EUR)

(l) Rezervy

Banka tvorí všeobecnú rezervu na finančné riziká voči kurzovým, úrokovým, úverovým rizikám a rizikám vyplývajúcich z pohybu cien zlata (pozri pozn. 20 a 25), ktorá je vykazovaná vo vlastnom imaní banky. Výška a opodstatnenosť tejto rezervy sa každoročne prehodnocuje s dopadom na výkaz ziskov a strát. Rezerva podlieha schváleniu bankovou radou.

Banka tvorí rezervu aj v prípade znehodnotenia cenných papierov nadobudnutých ako súčasť jednotnej menovej politiky Eurosystemu (pozri časť B, písm. b).

Ďalej banka tvorí rezervy podľa zákona o účtovníctve (pozri pozn. 20).

(m) Prerozdelenie zisku NBS

V súlade s § 39 ods. 4 zákona o NBS použije banka vytvorený zisk na prídely do rezervného fondu a ďalších fondov vytváraných zo zisku, prípadne na úhradu straty z minulých rokov. Stratu vytvorenú v účtovnom období môže NBS uhradiť z rezervného fondu alebo z iných fondov, alebo banková rada môže rozhodnúť, že sa neuhradená strata prevedie do nasledujúceho účtovného obdobia.

C. POZNÁMKY K POLOŽKÁM SÚVAHY A VÝKAZU ZISKOV A STRÁT

1. Zlato a pohľadávky v zlate

	31.12.2016	31.12.2015	Zmena
Zlato v repo obchode	1 113 951	987 223	126 728
Zlato uložené v bankách	3 078	2 827	251
Zlato v zásobe	1 728	1 531	197
	<u>1 118 757</u>	<u>991 581</u>	<u>127 176</u>

Hodnota zlata vykázaná k 31. decembru 2016 predstavuje 1 019 tisíc ozs zlata (1 019 tisíc ozs zlata k 31. decembru 2015), z toho 1 014 tisíc ozs je použitých pri repo obchodoch, 3 tisíc ozs je uložených ako depozitum v korešpondenčných bankách a 2 tisíc ozs je uložených v banke.

Trhová cena zlata k 31. decembru 2016 bola 1 098,046 EUR/ozs (973,225 EUR/ozs k 31. decembru 2015). Vplyv na zmenu zostatku účtu zlata mali oceňovacie rozdiely (pozri pozn. 21).

2. Pohľadávky voči nerezidentom eurozóny v cudzej mene

	31.12.2016	31.12.2015	Zmena
Pohľadávky a záväzky voči MMF	424 096	569 755	(145 659)
Zostatky v bankách, investície do cenných papierov, zahraničné úvery a ostatné zahraničné aktíva	1 460 919	1 082 900	378 019
	<u>1 885 015</u>	<u>1 652 655</u>	<u>232 360</u>

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA
Účtovná závierka k 31. decembru 2016 – Poznámky
(v tis. EUR)**Pohľadávky a záväzky voči MMF**

	31.12.2016		31.12.2015		Zmena v tis. EUR
	Ekvivalent v mil. XDR	v tis. EUR	Ekvivalent v mil. XDR	v tis. EUR	
Pohľadávky voči MMF:	1 180	1 505 084	755	961 132	543 952
1) Členská kvóta:	1 001	1 276 504	428	544 137	732 367
a) členský vklad	848	1 080 988	308	391 377	689 611
b) rezervná pozícia	153	195 516	120	152 760	42 756
- devízová časť členskej kvóty	153	195 516	18	22 274	173 242
- rezervná pozícia FTP			102	130 486	(130 486)
2) Nostro účet v MMF	179	228 580	322	410 758	(182 178)
3) Bilaterálne pôžičky			5	6 237	(6 237)
Záväzky voči MMF:	848	1 080 988	308	391 377	689 611
1) Loro účty MMF	826	1 053 533	303	385 640	667 893
2) Účet valorizácie	22	27 455	5	5 737	21 718
Celková vykazovaná čiastka (netto)		424 096		569 755	(145 659)

Členská kvóta SR v MMF bola vo februári 2016 zvýšená zo 428 mil. XDR na 1 001 mil. XDR na základe odsúhlasenia 14. revízie navýšenia členských kvót MMF. V XDR bolo z nostro účtu v MMF uhradených 25% navýšenia a zvyšných 75% bolo účtovaných formou navýšenia hodnoty zmenky. Súčasne bola vysporiadaná rezervná pozícia FTP, ktorá predstavovala pohľadávku NBS z poskytnutých úverov v rámci Plánu finančných transakcií MMF.

Hodnota záväzku v domácej mene sa mení v závislosti od reprezentatívneho kurzu MMF, tzv. valorizácie meny, ktorá sa eviduje na účte valorizácie. Podstatnú časť záväzku na loro účtoch MMF tvorí hodnota zmenky vo výške 858 059 tis. EUR (328 505 tis. EUR k 31. decembru 2015).

Banka vedie voči MMF záväzkov z alokácie, ktorý je vykázaný v položke L9 „Protipoložky k zvláštnym právam čerpania prideleným zo strany MMF“ (pozri pozn. 17).

Zostatky v bankách, investície do cenných papierov, zahraničné úvery a ostatné zahraničné aktíva

	31.12.2016	31.12.2015	Zmena
Dlhové cenné papiere	1 050 992	1 023 896	27 096
Ostatné	409 927	59 004	350 923
	1 460 919	1 082 900	378 019

V položke „Dlhové cenné papiere“ banka vykazuje najmä cenné papiere peňažných finančných inštitúcií v USD.

Položka „Ostatné“ obsahuje najmä peňažné prostriedky na nostro účtoch v cudzej mene.

3. Pohľadávky voči rezidentom eurozóny v cudzej mene

	31.12.2016	31.12.2015	Zmena
Dlhové cenné papiere	272 141	185 812	86 329
Bežné účty	591	563	28
	272 732	186 375	86 357

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA
Účtovná závierka k 31. decembru 2016 – Poznámky
(v tis. EUR)

Dlhové cenné papiere vykázané v tejto položke sú v mene USD. Podľa emitenta cenných papierov banka eviduje k 31. decembru 2016 najmä cenné papiere peňažných finančných inštitúcií.

4. Pohľadávky voči nerezidentom eurozóny v eurách

	31.12.2016	31.12.2015	Zmena
Dlhové cenné papiere	2 187 045	3 323 804	(1 136 759)
Bežné účty	125		125
	<u>2 187 170</u>	<u>3 323 804</u>	<u>(1 136 634)</u>

K 31. decembru 2016 banka vykazuje v tejto položke najmä dlhové cenné papiere nerezidentov v hodnote 2 187 045 tis. EUR (3 323 804 tis. EUR k 31. decembru 2015). Podľa emitenta cenných papierov ide najmä o cenné papiere peňažných finančných inštitúcií. Pokles oproti predošlému obdobiu bol najmä z dôvodu maturity cenných papierov.

5. Úvery v eurách poskytnuté úverovým inštitúciám eurozóny v súvislosti s operáciami menovej politiky

	31.12.2016	31.12.2015	Zmena
Hlavné refinančné operácie	25 000	20 000	5 000
Dlhodobé refinančné operácie	15 000		15 000
Cielené dlhodobejšie refinančné operácie (TLTRO)	46 160	641 380	(595 220)
Cielené dlhodobejšie refinančné operácie (TLTRO II)	675 210		675 210
	<u>761 370</u>	<u>661 380</u>	<u>99 990</u>

K 31. decembru 2016 banka evidovala hlavné refinančné obchody vo výške 25 000 tis. EUR (20 000 tis. EUR k 31. decembru 2015) s nulovou úrokovou sadzbou. Hlavné refinančné obchody sú pravidelné reverzné transakcie poskytujúce likviditu s týždennou frekvenciou a bežnou splatnosťou jeden týždeň.

Podľa pravidiel vykonávania menovopolitických operácií v Eurosysteme NBS eviduje k 31. decembru 2016 dlhodobejšie refinančné operácie v celkovom objeme 736 370 tis. EUR (641 380 tis. EUR k 31. decembru 2015).

Dlhodobé refinančné operácie sú pravidelné reverzné transakcie poskytujúce likviditu na dlhšie obdobie, ktoré sú uskutočňované prostredníctvom štandardných tendrov so splatnosťou 3 mesiace. V rámci týchto operácií banka eviduje cielené dlhodobejšie refinančné operácie (TLTRO) so splatnosťou 2 a 3 roky, ktoré sú úročené fixnou úrokovou sadzbou 0,05% p.a. Druhá séria cielených dlhodobejších refinančných operácií (TLTRO II) uzatvorená v júni 2016 so splatnosťou 4 roky je úročená negatívnou sadzbou pre jednoduché sterilizačné operácie (pozri pozn. 24). Cielené dlhodobejšie refinančné operácie sú zamerané na podporu poskytovania úverov bankami nefinančnému súkromnému sektoru okrem úverov domácnostiam na kúpu nehnuteľností na bývanie.

Riziká vyplývajúce z menovopolitických operácií sú predmetom zdieľania zúčastnenými centrálnymi bankami v pomere k ich kapitálovým kľúčom v zmysle čl. 32.4 Štatútu.

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA
Účtovná zvierka k 31. decembru 2016 – Poznámky
(v tis. EUR)

6. Ostatné pohľadávky voči úverovým inštitúciám eurozóny v eurách

	31.12.2016	31.12.2015	Zmena
Redistribučný úver	21 451	24 904	(3 453)
Vklady poskytnuté k repo obchodom	1 001	2 260	(1 259)
Bežné účty	683	682	1
	<u>23 135</u>	<u>27 846</u>	<u>(4 711)</u>

Redistribučný úver poskytnutý na financovanie komplexnej bytovej výstavby bol zdelimitovaný z rozdelenia bilancie Štátnej banky Československa. Úroková sadzba na redistribučný úver počas celého roka 2016 zostala na úrovni 0,50% p. a. (0,50% p. a. k 31. decembru 2015).

K 31. decembru 2016 NBS evidovala v podsúvahe prijatú štátnu záruku za poskytnutý redistribučný úver vo výške 22 256 tis. EUR (25 891 tis. EUR k 31. decembru 2015). Čiastka štátnej záruky je tvorená istinou a úrokmi do doby splatnosti úveru.

7. Cenné papiere rezidentov eurozóny v eurách

	31.12.2016	31.12.2015	Zmena
Cenné papiere držané na účely menovej politiky	13 738 968	6 383 101	7 355 867
Ostatné cenné papiere	1 341 259	2 433 172	(1 091 913)
	<u>15 080 227</u>	<u>8 816 273</u>	<u>6 263 954</u>

Cenné papiere držané na účely menovej politiky

V položke „Cenné papiere držané na účely menovej politiky“ banka vykazuje cenné papiere nakúpené v rámci programov SMP, CBPP1, CBPP3 a PSPP. Emitované sú verejnou správou a peňažnými finančnými inštitúciami eurozóny. Nákup cenných papierov v rámci programu CBPP1 bol ukončený v júni 2010 a v rámci programu SMP bol ukončený v septembri 2012. Dôvodom poklesu objemu cenných papierov nakúpených v rámci CBPP1 a SMP oproti predošlému obdobiu vo výške 291 175 tis. EUR bola maturita cenných papierov. Program CBPP3 bol vyhlásený Radou guvernérov ECB v októbri 2014 a stále pokračuje. Program PSPP vyhlásila Rada guvernérov ECB dňa 22. januára 2015 s predpokladaným trvaním do konca decembra 2017. V rámci programu PSPP banka nakupuje cenné papiere emitované vládou Slovenskej republiky, medzinárodnými organizáciami a multilaterálnymi rozvojovými bankami umiestnenými v eurozóne. Podľa článku 3, bodu 5 Rozhodnutia ECB/2015/10 v znení neskorších predpisov o programe nákupu aktív verejného sektora na sekundárnom trhu môže NBS nakupovať aj cenné papiere s negatívnym výnosom do splatnosti prevyšujúcim sadzbu jednodňovej sterilizačnej operácie. Výnosnosť cenných papierov so zdrojom na území Slovenskej republiky je znížená o zrážkovú daň (pozri pozn. 34).

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA
Účtovná závierka k 31. decembru 2016 – Poznámky
(v tis. EUR)

Cenné papiere nadobudnuté v rámci všetkých menovo-politických programov sú vykazované v amortizovaných cenách a podliehajú testu na zníženie hodnoty. Amortizované a trhové hodnoty cenných papierov držaných na účely menovej politiky sú uvedené v nasledujúcej tabuľke (trhové ocenenie sa nevykazuje v súvahe ani vo výkaze ziskov a strát, je uvedené len pre účely porovnania):

	31.12.2016		31.12.2015		Zmena	
	Amortizovaná hodnota	Trhová hodnota	Amortizovaná hodnota	Trhová hodnota	Amortizovaná hodnota	Trhová hodnota
CBPP1	85 655	88 866	152 555	160 294	(66 900)	(71 428)
CBPP3	2 133 041	2 154 304	1 454 929	1 448 812	678 112	705 492
SMP	410 725	458 258	635 000	703 337	(224 275)	(245 079)
PSPP vládne	6 694 978	6 793 292	4 140 617	4 134 294	2 554 361	2 658 998
PSPP medz.	4 414 569	4 359 097			4 414 569	4 359 097
	13 738 968	13 853 817	6 383 101	6 446 737	7 355 867	7 407 080

Rada guvernérov ECB pravidelne hodnotí finančné riziká súvisiace s cennými papiermi nadobudnutými v rámci menovo-politických programov. Ročné testy na zníženie hodnoty sú vykonávané na základe odhadu spätne získateľných hodnôt stanovených ku koncu roka a sú schválené Radou guvernérov ECB. Celková hodnota týchto cenných papierov v držbe euro-systémových národných centrálnych bánk je k 31. decembru 2016 vo výške 1 490 549 116 tis. EUR, z toho NBS vykazuje držbu v hodnote 13 738 968 tis. EUR. V zmysle čl. 32.4 Štatútu sú všetky riziká, ak sú materiálne, zdieľané národnými centrálnymi bankami Eurosystemu proporcionálne podľa kapitálového kľúča.

Na základe výsledkov testu na znehodnotenie cenných papierov nadobudnutých v rámci menovej politiky vykonaného k 31. decembru 2016 a v zmysle rozhodnutia Rady guvernérov ECB sa očakáva, že všetky budúce peňažné toky súvisiace s týmito cennými papiermi budú vyplatené. Vzhľadom na uvedené NBS netvorila rezervu na straty zo znehodnotenia (pozri časť B, písm. b).

Ostatné cenné papiere

K 31. decembru 2016 banka vykazuje v tejto položke cenné papiere na obchodovanie emitovanej najmä peňažnými finančnými inštitúciami a verejnou správou eurozóny. Pokles oproti predošlému obdobiu vo výške 1 091 913 tis. EUR bol najmä z dôvodu maturity cenných papierov.

8. Pohľadávky v rámci Eurosystemu

	31.12.2016	31.12.2015	Zmena
Majetková účasť v ECB	262 722	262 722	0
Pohľadávky z prevodu devízových rezerv	447 672	447 672	0
Čisté pohľadávky súvisiace s pridelovaním eurobankoviek v rámci Eurosystemu	515 486	879 240	(363 754)
Ostatné pohľadávky		521 010	(521 010)
	1 225 880	2 110 644	(884 764)

Majetková účasť v ECB

Banka eviduje k 31. decembru 2016 podiel na upísanom základnom imaní ECB v hodnote 83 623 tis. EUR (83 623 tis. EUR k 31. decembru 2015) a pohľadávku z úprav podielu NBS na čistom kapitáli ECB vo výške 24 885 tis. EUR.

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA
Účtovná zvierka k 31. decembru 2016 – Poznámky
(v tis. EUR)

V zmysle čl. 49.2 Štatútu a rozhodnutia Rady guvernérov ECB prispela NBS do rezervných fondov ECB na krytie kreditného rizika, rizík súvisiacich so zmenami výmenných kurzov, úrokovej miery a ceny zlata a na účty precenenia ECB v objeme 154 214 tis. EUR.

Podiely 28 centrálnych bánk Európskej únie na základnom imaní ECB k 31. decembru 2016 sú nasledovné:

	Kapitálový kľúč na upisovanie základného imania ECB (%)	Upísaný podiel na základnom imaní (EUR)	Splatené základné imanie (EUR)	Eurosystemový kľúč (%) - podiel na splatenom kapitáli ECB
Banque National de Belgique	2,4778	268 222 025,17	268 222 025,17	3,5200
Eesti Pank	0,1928	20 870 613,63	20 870 613,63	0,2739
Deutsche Bundesbank	17,9973	1 948 208 997,34	1 948 208 997,34	25,5674
Central Bank and Financial Services Authority of Ireland	1,1607	125 645 857,06	125 645 857,06	1,6489
Bank of Greece	2,0332	220 094 043,74	220 094 043,74	2,8884
Banco de España	8,8409	957 028 050,02	957 028 050,02	12,5596
Banque de France	14,1792	1 534 899 402,41	1 534 899 402,41	20,1433
Banca d'Italia	12,3108	1 332 644 970,33	1 332 644 970,33	17,4890
Central Bank of Cyprus	0,1513	16 378 235,70	16 378 235,70	0,2150
Latvijas Banka	0,2821	30 537 344,94	30 537 344,94	0,4008
Lietuvos bankas	0,4132	44 728 929,21	44 728 929,21	0,5870
Banque centrale du Luxembourg	0,2030	21 974 764,35	21 974 764,35	0,2884
Central Bank of Malta	0,0648	7 014 604,58	7 014 604,58	0,0921
De Nederlandsche Bank	4,0035	433 379 158,03	433 379 158,03	5,6875
Oesterreichische Nationalbank	1,9631	212 505 713,78	212 505 713,78	2,7888
Banco de Portugal	1,7434	188 723 173,25	188 723 173,25	2,4767
Banka Slovenije	0,3455	37 400 399,43	37 400 399,43	0,4908
Národná banka Slovenska	0,7725	83 623 179,61	83 623 179,61	1,0974
Suomen Pankki – Finlands Bank	1,2564	136 005 388,82	136 005 388,82	1,7849
<i>Medzisúčet za centrálné banky krajín eurozóny*</i>	<i>70,3915</i>	<i>7 619 884 851,40</i>	<i>7 619 884 851,40</i>	<i>100,0000</i>
Българска народна банка (Bulharská národná banka)	0,8590	92 986 810,73	3 487 005,40	
Česká národní banka	1,6075	174 011 988,64	6 525 449,57	
Danmarks Nationalbank	1,4873	161 000 330,15	6 037 512,38	
Magyar Nemzeti Bank	1,3798	149 363 447,55	5 601 129,28	
Narodowy Bank Polski	5,1230	554 565 112,18	20 796 191,71	
Banca Națională a României	2,6024	281 709 983,98	10 564 124,40	
Sveriges Riksbank	2,2729	246 041 585,69	9 226 559,46	
Bank of England	13,6743	1 480 243 941,72	55 509 147,81	
Hrvatska narodna banka	0,6023	65 199 017,58	2 444 963,16	
<i>Medzisúčet za centrálné banky krajín nepatriacich do eurozóny*</i>	<i>29,6085</i>	<i>3 205 122 218,22</i>	<i>120 192 083,17</i>	
Spolu*	100,00	10 825 007 069,61	7 740 076 934,57	

*Medzisúčty a súčty nemusia korešpondovať vzhľadom k zaokrúhľeniu.

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA
Účtovná závierka k 31. decembru 2016 – Poznámky
(v tis. EUR)

Pohľadávky z prevodu devízových rezerv

NBS vykazuje pohľadávku z prevodu devízových rezerv do ECB v objeme 447 672 tis. EUR (447 672 tis. EUR k 31. decembru 2015) v zmysle čl. 30.1 Štatútu. Pohľadávka sa úročí 85% sadzby pre hlavné refinančné operácie. K 31. decembru 2016 úrokové výnosy plynúce z pohľadávky z prevodu devízových rezerv predstavujú 40 tis. EUR (193 tis. EUR k 31. decembru 2015, pozri pozn. 24).

Čisté pohľadávky súvisiace s priradením eurobankoviek v rámci Eurosystemu

Táto položka predstavuje čistú pohľadávku súvisiacu s alokáciou eurobankoviek v rámci Eurosystemu vo výške 515 486 tis. EUR (879 240 tis. EUR k 31. decembru 2015, pozri pozn. 10), úročenú hlavnou refinančnou sadzbou. K 31. decembru 2016 úrokové výnosy plynúce z pohľadávky súvisiacej s alokáciou eurobankoviek v rámci Eurosystemu predstavujú 77 tis. EUR (480 tis. EUR k 31. decembru 2015, pozri pozn. 24).

9. Ostatné aktíva

	31.12.2016	31.12.2015	Zmena
Dlhodobý hmotný a nehmotný majetok	128 817	133 277	(4 460)
Ostatné finančné aktíva	57 678	57 635	43
Preceňovacie rozdiely podsúvahových nástrojov	714	749	(35)
Časové rozlíšenie a náklady budúcich období	194 340	179 675	14 665
Neuhradená strata minulých rokov	4 809 810	4 814 414	(4 604)
Ostatné	124 015	144 438	(20 423)
	<u>5 315 374</u>	<u>5 330 188</u>	<u>(14 814)</u>

Dlhodobý hmotný a nehmotný majetok

V tejto položke je vykázaný dlhodobý majetok NBS k 31. decembru 2016:

	Hmotný majetok, preddavky a nedok. invest.	Nehmotný majetok, preddavky a nedok. invest.	S P O L U
Stav v obstarávacej cene k 1. 1. 2016	260 680	36 216	296 896
Prírastky	3 904	6 318	10 222
Úbytky	7 028	4 740	11 768
Stav v obstarávacej cene k 31. 12. 2016	257 556	37 794	295 350
Oprávky k 1.1. 2016	139 810	27 777	167 587
Prírastky	6 707	1 641	8 348
Úbytky	5 860	520	6 380
Stav oprávok a OP k 31.12.2016	140 657	28 898	169 555
Účtovná hodnota HM a NM k 1. 1. 2016	120 870	8 439	129 309
Účtovná hodnota HM a NM k 31. 12. 2016	116 899	8 896	125 795

K 31. decembru 2016 je evidovaný dlhodobý majetok na predaj vo výške 3 022 tis. EUR (3 968 tis. EUR k 31. decembru 2015).

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA
Účtovná závierka k 31. decembru 2016 – Poznámky
(v tis. EUR)**Ostatné finančné aktíva**

	31.12.2016	31.12.2015	Zmena
Podiely vo fonde BISIP CNY	45 399	46 097	(698)
Akcie BIS	7 522	7 512	10
Listinné akcie RVS, a.s.	4 632	3 901	731
Inštitút bankového vzdelávania, n.o.	33	33	0
Akcie SWIFT	92	92	0
	<u>57 678</u>	<u>57 635</u>	<u>43</u>

K 31. decembru 2016 banka eviduje podiely v rámci programu BISIP CNY realizovaného prostredníctvom nepriameho investovania na onshore čínskom trhu vládnych cenných papierov. Nákup predstavuje 1,74%-ný podiel na celkovej hodnote fondu (1,75%-ný podiel k 31. decembru 2015, pozri časť B, písm. b).

Podľa zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v znení neskorších predpisov je NBS ovládajúcou osobou s väčšinovým podielom na hlasovacích právach v spoločnosti RVS, a.s. Bratislava, čo predstavuje 77,26%-ný podiel na základnom imaní (54,42%-ný podiel k 31. decembru 2015). Nárast v objeme 731 tis. EUR je dôsledkom nákupu listinných akcií spoločnosti RVS a.s. Napriek majoritnému vplyvu v RVS, a.s. banka v zmysle § 22 zákona o účtovníctve nezostavuje konsolidovanú účtovnú závierku.

Podiel banky na základnom imaní BIS predstavuje 0,51%. Majetková účasť v BIS je vykázaná vo výške splateného podielu (25%). Nesplatená časť podielu (75%) je splatná na požiadanie. Dividendy sú vyplácané v EUR z celkového podielu NBS v BIS vedenom v XDR (pozri pozn. 27).

NBS vykazuje od roku 2008 vklad do základného imania spoločnosti Inštitút bankového vzdelávania NBS, n.o. Bratislava. Podiel banky na základnom imaní spoločnosti predstavuje 100%.

Banka eviduje akcie spoločnosti SWIFT, čo predstavuje 0,0245%-ný podiel na základnom imaní (0,0245%-ný podiel k 31. decembru 2015).

Preceňovacie rozdiely podsúvahových nástrojov

K 31. decembru 2016 položka predstavuje kurzový zisk z ocenenia menových swapov vo výške 714 tis. EUR (749 tis. EUR k 31. decembru 2015).

Časové rozlíšenie a náklady budúcich období

Položka predstavuje najmä časové rozlíšenie kupónov z dlhopisov vo výške 164 507 tis. EUR (137 994 tis. EUR k 31. decembru 2015) a hodnotu nakúpených kupónov z dlhopisov vo výške 23 360 tis. EUR (37 007 tis. EUR k 31. decembru 2015).

Ostatné

	31.12.2016	31.12.2015	Zmena
Vklady - kolaterály k derivátom	106 770	127 440	(20 670)
Investičné úvery poskytnuté zamestnancom	6 415	7 294	(879)
Reálna hodnota úrokových swapov	6 210	2 547	3 663
Úrokové futures	395	2 474	(2 079)
Ostatné	4 225	4 683	(458)
	<u>124 015</u>	<u>144 438</u>	<u>(20 423)</u>

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA
Účtovná závierka k 31. decembru 2016 – Poznámky
(v tis. EUR)

Účelom poskytnutých vkladov – kolaterálov k derivátom je zabezpečenie kreditného rizika protistrany v prípade poklesu hodnoty swapu na strane NBS. Medziročný pokles objemu vkladov súvisí s poklesom objemu úrokových swapov.

10. Bankovky v obehu

	31.12.2016	31.12.2015	Zmena
Eurobankovky v obehu emitované NBS	10 853 665	10 057 976	795 689
Eurobankovky neemitované NBS	515 486	879 240	(363 754)
Celkový objem eurobankoviek podľa kľúča NBS na pridelovanie bankoviek	11 369 151	10 937 216	431 935

K 31. decembru 2016 emitovala banka 10 853 665 tis. EUR, čo je o 515 486 tis. EUR menej (k 31. decembru 2015 o 879 240 tis. EUR menej) v porovnaní s objemom alokovaným NBS podľa kľúča na pridelovanie bankoviek (pozri časť B, bod h). Uvedený rozdiel predstavuje pohľadávku NBS voči Eurosystemu (pozri pozn. 8).

11. Závazky voči úverovým inštitúciám eurozóny v eurách z operácií menovej politiky

	31.12.2016	31.12.2015	Zmena
Bežné účty pre systém povinných minimálnych rezerv	1 736 725	1 455 594	281 131
Jednodňové sterilizačné obchody	140 000	40 000	100 000
	1 876 725	1 495 594	381 131

Bežné účty predstavujú peňažné rezervy úverových inštitúcií, ktoré podľa Štatútu podliehajú systému povinných minimálnych rezerv (ďalej len „PMR“). Systém PMR umožňuje priemerné plnenie peňažných rezerv úverových inštitúcií počas stanovenej udržiavacej periódy, ktorá je zverejnená ECB. PMR sú úročené priemernou sadzbou pre hlavné finančné operácie Eurosystemu platnou pre danú udržiavaciu periódu. V zmysle rozhodnutia ECB/2014/23 o úročení zostatkov a prebytočných rezerv sa rezervy, ktoré prevyšujú PMR, úročia percentom nula alebo úrokovou sadzbou pre jednodňové sterilizačné operácie podľa toho, ktorá z týchto sadzieb je nižšia. Od 16. marca 2016 ECB uplatňuje pre jednodňové sterilizačné operácie zápornú úrokovú sadzbu. K 31. decembru 2016 čisté plynné výnosy z tohto záväzku predstavujú 2 819 tis. EUR (479 tis. EUR k 31. decembru 2015, pozri pozn. 24).

Jednodňové sterilizačné obchody predstavujú jednodňové vklady s vopred určenou úrokovou sadzbou vyhlásenou ECB. Účelom týchto vkladov je poskytnúť zmluvným stranám možnosť uložiť krátkodobý prebytok likvidity. K 31. decembru 2016 bola pre tento typ obchodov stanovená záporná úroková sadzba -0,40% p.a. (-0,30% p.a. k 31. decembru 2015).

12. Ostatné záväzky voči úverovým inštitúciám eurozóny v eurách

	31.12.2016	31.12.2015	Zmena
Tri-party repo obchody	1 700 000	2 600 000	(900 000)
Záväzky z repo obchodov	873 026	2 081 115	(1 208 089)
Záväzky z repo obchodov so zlatom	214 194	85 845	128 349
Vklady prijaté k repo obchodom	155	520	(365)
Medzibankové zúčtovanie na Slovensku (SIPS)	170	135	35
	2 787 545	4 767 615	(1 980 070)

Pokles záväzkov z repo obchodov oproti predošlému obdobiu súvisí so znížením objemu repo obchodov.

Úroková sadzba pre repo obchody je v rozpätí -0,20 až -0,355% p.a. (-0,03 až -0,31% p.a. k 31. decembru 2015).

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA
Účtovná závierka k 31. decembru 2016 – Poznámky
(v tis. EUR)**13. Závazky voči ostatným rezidentom eurozóny v eurách**

	31.12.2016	31.12.2015	Zmena
Verejná správa	744 362	318	744 044
Ostatné záväzky	253 368	270 952	(17 584)
	<u>997 730</u>	<u>271 270</u>	<u>726 460</u>

Verejná správa

Banka vykazuje v tejto položke bežné účty štátnej pokladnice.

Ostatné záväzky

	31.12.2016	31.12.2015	Zmena
Bežné účty klientov	16 456	47 317	(30 861)
Termínované vklady klientov	32 177	29 877	2 300
Bežné účty pomocných finančných inštitúcií	2 276	1 432	844
Termínované vklady pomocných finančných inštitúcií	202 459	192 326	10 133
	<u>253 368</u>	<u>270 952</u>	<u>(17 584)</u>

Banka v tejto položke vedie bežné účty a vklady klientov a pomocných finančných inštitúcií (Fond ochrany vkladov a Garančný fond investícií).

14. Závazky voči nerezidentom eurozóny v eurách

	31.12.2016	31.12.2015	Zmena
Závazky z prijatých termínovaných vkladov	570 000	700 000	(130 000)
Závazky z repo obchodov	250 506	600 103	(349 597)
Závazky z repo obchodov so zlatom	729 527	534 182	195 345
Bežné účty klientov	21 061	3 413	17 648
Vklady prijaté k repo obchodom		465	(465)
	<u>1 571 094</u>	<u>1 838 163</u>	<u>(267 069)</u>

Závazky z prijatých termínovaných vkladov predstavujú vklady centrálnych bánk so splatnosťou jeden mesiac s úrokovou sadzbou -0,40% p.a. (-0,20% p.a. k 31. decembru 2015).

Úroková sadzba pre repo obchody v EUR je v rozpätí -0,27 až -0,33% p.a. (-0,15 až -0,07% p.a. k 31. decembru 2015).

15. Závazky voči rezidentom eurozóny v cudzej mene

	31.12.2016	31.12.2015	Zmena
Závazky z repo obchodov	865 471	850 085	15 386
Závazky z repo obchodov so zlatom		115 263	(115 263)
Závazky z prijatých vkladov	47 434	45 927	1 507
Bežné účty štátnej pokladnice v cudzej mene		1	(1)
	<u>912 905</u>	<u>1 011 276</u>	<u>(98 371)</u>

Úroková sadzba pre repo obchody v USD je v rozpätí 1,25 až 5,25% p.a. (0,58 až 1,40% p.a. k 31. decembru 2015). Dlhodobé repo obchody so zlatom boli ukončené v septembri 2016.

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA
Účtovná závierka k 31. decembru 2016 – Poznámky
(v tis. EUR)

16. Závazky voči nerezidentom eurozóny v cudzej mene

	31.12.2016	31.12.2015	Zmena
Závazky z repo obchodov	347 669	217 706	129 963
Závazky z repo obchodov so zlatom	232 669	213 778	18 891
Závazky z prijatých vkladov	279 860	36 741	243 119
	<u>860 198</u>	<u>468 225</u>	<u>391 973</u>

K 31. decembru 2016 banka vykazuje záväzky z repo obchodov so zlatom so splatnosťou v januári 2017.

Úroková sadzba pre repo obchody v USD je v rozpätí 1,37 až 1,40% p.a. (0,83 až 0,91% p.a. k 31. decembru 2015). Úroková sadzba pre prijaté vklady v USD je v rozpätí od 1,25 až 1,70% p.a. (0,50% p.a. k 31. decembru 2015).

17. Protipoložky k zvláštnym právam čerpania prideleným zo strany MMF

Banka vedie k 31. decembru 2016 voči MMF záväzkov z alokácie vo výške 433 972 tis. EUR (433 359 tis. EUR k 31. decembru 2015). Hodnota záväzku z alokácie je vedená v XDR. MMF alokoval Slovenskej republike v rámci všeobecnej alokácie 265 mil. XDR a v rámci špeciálnej alokácie 75 mil. XDR.

18. Závazky v rámci Eurosystemu

Závazky v rámci Eurosystemu predstavujú pozíciu NBS voči ostatným členom Európskeho systému centrálnych bánk (ďalej len „ESCB“) z cezhraničných operácií. Túto položku tvorí záväzok NBS voči ostatným centrálnym bankám a ECB z operácií realizovaných prostredníctvom TARGET2, ktorý je k 31. decembru 2016 vo výške 5 119 350 tis. EUR (pohľadávka 460 634 tis. EUR k 31. decembru 2015, pozri pozn. 8). Pozícia je úročená sadzbou pre hlavné refinančné operácie. Výška nákladového úroku k 31. decembru 2016 predstavuje 5 tis. EUR (výnosový úrok 503 tis. EUR k 31. decembru 2015, pozri pozn. 24).

Ďalej položku tvorí pohľadávka z menového príjmu vo výške 67 094 tis. EUR (51 463 tis. EUR k 31. decembru 2015, pozri pozn. 28) a pohľadávka z podielu NBS na zisku ECB za rok 2016 vo výške 10 604 tis. EUR (8 913 tis. EUR k 31. decembru 2015, pozri pozn. 27).

19. Ostatné záväzky

	31.12.2016	31.12.2015	Zmena
Preceňovacie rozdiely podsúvahových nástrojov	6 858	356	6 502
Časové rozlíšenie a príjmy budúcich období	15 105	33 378	(18 273)
Ostatné	316 091	383 148	(67 057)
	<u>338 054</u>	<u>416 882</u>	<u>(78 828)</u>

Preceňovacie rozdiely podsúvahových nástrojov

K 31. decembru 2016 položka predstavuje kurzovú stratu z ocenenia menových swapov vo výške 6 858 tis. EUR (356 tis. EUR k 31. decembru 2015).

Časové rozlíšenie a príjmy budúcich období

Najväčší objem položky časového rozlíšenia k 31. decembru 2016 predstavujú nákladové úroky z úrokových swapov v EUR vo výške 12 442 tis. EUR (32 690 tis. EUR k 31. decembru 2015).

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA
Účtovná závierka k 31. decembru 2016 – Poznámky
(v tis. EUR)**Ostatné**

	31.12.2016	31.12.2015	Zmena
Euromince v obehu	163 864	152 378	11 486
Vklady - kolaterály k derivátom	1 300	81 120	(79 820)
Bankovky v SKK v obehu	73 785	75 085	(1 300)
Reálna hodnota úrokových swapov	29 676	44 845	(15 169)
Mince v SKK v obehu	23 188	23 191	(3)
Ostatné	24 278	6 529	17 749
	<u>316 091</u>	<u>383 148</u>	<u>(67 057)</u>

Hodnota úrokových swapov k 31. decembru 2016 predstavuje kumulovanú koncoročnú stratu z precenenia, ktorá je v zmysle Usmernenia ECB postupne amortizovaná do hospodárskeho výsledku ako súčasť čistých realizovaných ziskov z úrokových swapov (pozri pozn. 25).

Účelom prijatých vkladov – kolaterálov k derivátom je zabezpečenie kreditného rizika NBS v prípade poklesu hodnoty swapu z pozície protistrany. Medziročný pokles objemu vkladov súvisí s poklesom objemu úrokových swapov.

20. Rezervy

	31.12.2016	31.12.2015	Zmena
Všeobecná rezerva na finančné riziká	630 000	660 000	(30 000)
Rezervy na záväzky voči zamestnancom	7 269	4 123	3 146
Rezerva na nevyfakturované dodávky	1 039	969	70
Rezervy na súdne spory	5	8	(3)
	<u>638 313</u>	<u>665 100</u>	<u>(26 787)</u>

Všeobecná rezerva na finančné riziká bola vytvorená s cieľom zabezpečenia sa voči kurzovému, úrokovému, úverovému riziku a rizikám vyplývajúcim z pohybu cien zlata. Výška rezervy sa prehodnocuje s ročnou periodicitou a zodpovedá odhadu novej straty z celkových rezerv NBS vrátane držby zlata pri zohľadnení historických scenárov vývoja na finančných trhoch v nasledujúcom období. Na základe rozhodnutia bankovej rady sa rezerva použije na krytie budúcich strát z finančných činností.

21. Účty precenenia

	31.12.2016	31.12.2015	Zmena
Oceňovacie rozdiely z ocenenia zlata	485 523	358 347	127 176
Oceňovacie rozdiely z ocenenia cenných papierov	40 783	47 956	(7 173)
Oceňovacie rozdiely z ocenenia derivátov	6 210	2 547	3 663
Oceňovacie rozdiely z ocenenia cudzej meny	1 602	22 260	(20 658)
Oceňovacie rozdiely z ocenenia podielov vo fonde BISIP	3 381	2 535	846
	<u>537 499</u>	<u>433 645</u>	<u>103 854</u>

22. Základné imanie a rezervné fondy

V tejto položke sa vykazuje štatutárny fond, ktorý predstavuje splatený kapitál prevzatý z rozdelenia Bilancie aktív a pasív bývalej ŠBČS, ktorý je od vzniku NBS v rovnakej výške 15 490 tis. EUR, a prevzaté základné imanie Úradu pre finančný trh (ďalej len „ÚFT“) vo výške 551 tis. EUR. ÚFT bol s účinnosťou od 1. januára 2006 zo zákona zrušený a pričlenený do NBS.

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA
Účtovná závierka k 31. decembru 2016 – Poznámky
(v tis. EUR)

Rezervné fondy tvorí rezervný fond a kapitálový fond.

Zostatok rezervného fondu NBS k 31. decembru 2016 je vo výške 340 874 tis. EUR (340 874 tis. EUR k 31. decembru 2015). Rezervný fond je tvorený prídelmi z vytvoreného zisku z minulých rokov vo výške 337 412 tis. EUR. Po pričlenení ÚFT do NBS bol k 1. januáru 2006 do rezervného fondu NBS prevedený rezervný fond ÚFT vo výške 3 462 tis. EUR.

Zostatok kapitálového fondu NBS k 31. decembru 2016 je vo výške 882 tis. EUR (882 tis. EUR k 31. decembru 2015).

K 1. januáru 2016 NBS zaúčtovala zisk zo zmeny účtovných metód, ktorý vznikol z rozdielov v metodike výpočtu ocenenia úrokových swapov na trhovú cenu pri prechode na vyššiu verziu obchodného informačného systému.

Prehľad zmien na účtoch vlastného imania a kumulovaných strát

	Štatutárny fond	Kapitálový fond	Rezervný fond	Všeobecná rezerva na finančné riziká	Fondy z oceňovacích rozdielov zisk/(strata)	Zmena účtovných metód	Neuhradená (strata) minulých rokov	Hospodársky výsledok bežného roka zisk	Vlastné imanie
1. Stav k 31.12.2015	16 041	882	340 874	660 000	433 645		(4 814 414)	4 604	(3 358 368)
2. Zisk zo zmeny účtovných metód						805			805
3. Prevod zisku za rok 2015 do neuhradenej straty min. r.							4 604	(4 604)	
4. Prevod do štatutárneho fondu									
5. Prevod do rezervných fondov									
6. Zmena všeobecnej rezervy na finančné riziká				(30 000)					(30 000)
7. Zmena oceňovacích rozdielov z cenných papierov					(7 173)				(7 173)
8. Zmena oceňovacích rozdielov z derivátov					3 663				3 663
9. Zmena oceňovacích rozdielov zo zlata					127 176				127 176
10. Zmena oceňovacích rozdielov cudzích mien					(20 658)				(20 658)
11. Zmena oceňovacích rozdielov podielov vo fonde BISIP					846				846
12. Zisk bežného účtovného obdobia								147 025	147 025
13. Zmena za účtovné obdobie				(30 000)	103 854	805	4 604	142 421	221 684
14. Stav k 31.12.2016	16 041	882	340 874	630 000	537 499	805	(4 809 810)	147 025	(3 136 684)

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA
Účtovná zvierka k 31. decembru 2016 – Poznámky
(v tis. EUR)**23. Podsúvahové nástroje**

	31.12.2016		31.12.2015		Zmena	
	Pohľadávky	Závazky	Pohľadávky	Závazky	Pohľadávky	Závazky
Menové swapy v EUR	443 783	446 561	331 171	399 014	112 612	47 547
Menové swapy v USD	442 615	47 434	401 764	289 683	40 851	(242 249)
Menové swapy v JPY				21 363	0	(21 363)
Menové swapy v GBP				24 484	0	(24 484)
Menové swapy v CHF		398 547			0	398 547
	886 398	892 542	732 935	734 544	153 463	157 998

	31.12.2016		31.12.2015		Zmena	
	Pohľadávky	Závazky	Pohľadávky	Závazky	Pohľadávky	Závazky
Úrokové futures v EUR		55 000		61 200	0	(6 200)
Úrokové futures v USD				27 556	0	(27 556)
		55 000		88 756	0	(33 756)

24. Čistý výsledok z úrokov

	31.12.2016	31.12.2015	Zmena
Investície v EUR, z toho:	25 249	38 656	(13 407)
čistý výnos z cenných papierov	25 230	93 977	(68 747)
čistý náklad z derivátov	(19 095)	(61 591)	42 496
čistý výnos z repo obchodov	16 387	7 111	9 276
čistý výnos/náklad z bežných účtov a termín. vkladov	2 607	(977)	3 584
čistý výnos z ostatných úrokov	120	136	(16)
Investície v cudzej mene, z toho:	1 749	1 134	615
čistý výnos z cenných papierov	19 891	11 234	8 657
čistý náklad z derivátov	(4 701)	(4 860)	159
čistý náklad z bežných účtov a termín. vkladov	(2 346)	(2 693)	347
čistý náklad z repo obchodov	(11 152)	(2 911)	(8 241)
kompenzácia s MF SR	57	364	(307)
Menovopolitické operácie, z toho:	67 994	55 664	12 330
čistý výnos z cenných papierov	66 151	54 746	11 405
čistý náklad/výnos z vkladov a úverov	(976)	439	(1 415)
čistý výnos z PMR	2 819	479	2 340
Remunerácia pohľadávky z prevodu devízových rezerv	40	193	(153)
Remunerácia eurobankoviek	77	480	(403)
Remunerácia TARGET2	(5)	503	(508)
	95 104	96 630	(1 526)

Pokles čistých úrokových výnosov z investícií v euro súvisí najmä so znížením čistého úrokového výnosu z cenných papierov a objemu portfólia cenných papierov (pozri pozn. 7). Dôvodom poklesu úrokov plynúcich z remunerácie TARGET2 bol pokles čistej pozície TARGET2 (pozri pozn. 18).

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA
Účtovná zvierka k 31. decembru 2016 – Poznámky
(v tis. EUR)

V dôsledku zavedenia záporných úrokových sadziieb na finančných trhoch od roku 2014 a spôsobu vykazovania (pozri časť B, písm. c) NBS eviduje k 31. decembru 2016 nasledujúce brutto úrokové výnosy a brutto úrokové náklady:

	Bil. položka	31.12.2016	31.12.2015	Zmena
Investície v EUR				
Úrokové výnosy brutto, z toho:		14 884	5 014	9 870
Repo obchody	L3, L6	11 394	4 744	6 650
Bežné účty a termínované vklady	L5, L6	3 490	270	3 220
Úrokové náklady brutto, z toho:		(13)	(12)	(1)
Bežné účty	A6	(13)	(12)	(1)
Investície v cudzej mene				
Úrokové výnosy brutto, z toho:			14	(14)
Repo obchody	L7, L8		14	(14)
Úrokové náklady brutto, z toho:		(1)	(1 943)	1 942
Repo obchody	L7, L8		(1 943)	1 943
Bežné účty	A2, A3	(1)		(1)
Menovopolitické operácie				
Úrokové výnosy brutto, z toho:		2 895	706	2 189
PMR	L2	2 866	690	2 176
Jednodňové sterilizačné obchody	L2	29	16	13
Úrokové náklady brutto, z toho:		(1 287)		(1 287)
Dlhodobé refinančné operácie	A5	(1 287)		(1 287)

Vývoj úrokových sadziieb vyhlasovaných ECB:

Účinnosť od	Jednodňové refinančné operácie	Hlavné refinančné operácie	Jednodňové sterilizačné operácie
16.3.2016	0,25% p.a	0,00% p.a	-0,40% p.a
9.12.2015	0,30% p.a	0,05% p.a	-0,30% p.a

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA
Účtovná zvierka k 31. decembru 2016 – Poznámky
(v tis. EUR)**25. Čistý výsledok z finančných operácií, zníženia hodnoty a rezerv na krytie rizík**

	31.12.2016	31.12.2015	Zmena
Realizované zisky z finančných operácií	43 201	77 797	(34 596)
Čisté zisky z úrokových swapov	20 239	60 138	(39 899)
Čisté zisky z predaja cenných papierov	5 077	11 178	(6 101)
Čisté kurzové zisky	17 885	6 481	11 404
Zníženie hodnoty finančných aktív a pozícií	(14 097)	(28 849)	14 752
Straty z ocenenia úrokových swapov	(8 983)	(12 886)	3 903
Straty z ocenenia cenných papierov	(3 561)	(3 732)	171
Straty z ocenenia cudzej meny	(1 553)	(12 231)	10 678
Tvorba a použitie rezerv na kurzové, úrokové a úverové riziká a riziká vyplývajúce z ceny zlata	30 000	(140 000)	170 000
Všeobecná rezerva na finančné riziká	30 000	(140 000)	170 000
	<u>59 104</u>	<u>(91 052)</u>	<u>150 156</u>

Na základe rozhodnutia bankovej rady bola k 31. decembru 2016 všeobecná rezerva na finančné riziká znížená o 30 000 tis. EUR (pozri pozn. 20).

26. Čistý výsledok z poplatkov a provízií

	31.12.2016	31.12.2015	Zmena
Poplatky a provízie z investičného portfólia, z toho:	(48)	(98)	50
Čistá strata z operácií s bankami	(387)	(498)	111
Čistý zisk z operácií s klientami	216	210	6
Čistý zisk z operácií s cennými papiermi	153	224	(71)
Čistá strata z úrokových futures	(3)	(17)	14
Ostatné	(27)	(17)	(10)
Poplatky a provízie z menovopolitických operácií, z toho:	(162)	(224)	62
Čistá strata z operácií s bankami	(400)	(238)	(162)
Čistý zisk z operácií s cennými papiermi	238	14	224
Čistý zisk z výmeny euromincí	64	59	5
	<u>(146)</u>	<u>(263)</u>	<u>117</u>

27. Výnos z akcií a podielových účastí

	31.12.2016	31.12.2015	Zmena
Podiel na zisku ECB z bežného roka	10 604	8 913	1 691
Podiel na zisku ECB z predchádzajúceho roka	2 959	1 635	1 324
Dividendy z akcií BIS	774	808	(34)
	<u>14 337</u>	<u>11 356</u>	<u>2 981</u>

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA
Účtovná závierka k 31. decembru 2016 – Poznámky
(v tis. EUR)

28. Čistý výsledok zo systému združovania menového príjmu

Menový príjem v zmysle čl. 32.1 Štatútu a Rozhodnutia ECB/2016/36 o alokácii menového príjmu národných centrálnych bánk zúčastnených členských štátov v znení neskorších predpisov predstavuje čistý ročný príjem z aktív národnej centrálnej banky, ktoré sú vedené ako protihodnota bankoviek v obehú a depozitných záväzkov úverových inštitúcií. Menový príjem vyplýva z plnenia úloh menovej politiky ESCB.

Menový príjem sa rozdeľuje po ukončení hospodárskeho roka v pomere, ktorý zodpovedá podielu NBS na splatenom kapitáli ECB (1,0974%).

Združený menový príjem za rok 2016, ktorým NBS prispela do celkového koša menového príjmu Eurosystemu, bol vo výške 41 633 tis. EUR. Menový príjem zodpovedajúci 1,0974%-nému podielu NBS bol vo výške 108 731 tis. EUR. Rozdiel vo výške 67 098 tis. EUR (51 583 tis. EUR k 31. decembru 2015) predstavuje čistý výsledok zo systému združovania menového príjmu. Korekciou menového príjmu Eurosystemu za rok 2015 sa NBS znížili výnosy o 4 tis. EUR (korekciou za rok 2014 sa znížili výnosy o 120 tis. EUR k 31. decembru 2015).

29. Ostatné výnosy a ostatné náklady

Najvýznamnejší podiel na „Ostatných výnosoch“ banky k 31. decembru 2016 predstavujú výnosy z poplatkov a príspevkov subjektov finančného trhu v objeme 6 787 tis. EUR (5 176 tis. EUR k 31. decembru 2015), prijaté poplatky za platobné systémy vo výške 2 828 tis. EUR (2 692 tis. EUR k 31. decembru 2015) a tržby z predaja pamätných a obehových mincí v sume 1 655 tis. EUR (1 225 tis. EUR k 31. decembru 2015).

„Ostatné náklady“ banky k 31. decembru 2016 predstavujú najmä náklady na razbu obehových a zberateľských mincí vrátane nákladov služieb s tým súvisiacich vo výške 4 002 tis. EUR (5 638 tis. EUR k 31. decembru 2015).

30. Personálne náklady

	31.12.2016	31.12.2015	Zmena
Mzdy a odmeny	(27 633)	(25 575)	(2 058)
Sociálne náklady	(9 726)	(9 105)	(621)
Ostatné náklady na zamestnancov	(6 403)	(3 351)	(3 052)
	<u>(43 762)</u>	<u>(38 031)</u>	<u>(5 731)</u>

K 31. decembru 2016 bol priemerný prepočítaný počet zamestnancov 1 063 (1 046 k 31. decembru 2015), z toho 102 vedúcich zamestnancov (98 k 31. decembru 2015).

Mzdy a zamestnanecké požitky členov bankovej rady za rok 2016 predstavovali 601 tis. EUR (556 tis. EUR za rok 2015). K 31. decembru 2016 banka neeviduje žiadne nesplatené úvery voči členom bankovej rady, rovnako k 31. decembru 2015.

V spolupráci s doplnkovými dôchodkovými spoločnosťami vytvorila NBS pre svojich zamestnancov program doplnkového dôchodkového sporenia. Príspevok na doplnkové dôchodkové sporenie je súčasťou položky „Ostatné náklady na zamestnancov“.

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA
Účtovná závierka k 31. decembru 2016 – Poznámky
(v tis. EUR)

31. Administratívne náklady

K 31. decembru 2016 tvoria túto položku najmä náklady na opravy a udržiavanie, technickú podporu a údržbu informačných systémov, spotrebu energie a telekomunikačné náklady v celkovom objeme 9 339 tis. EUR (8 575 tis. EUR k 31. decembru 2015).

Náklady na audit a na overenie účtovnej závierky audítorom boli k 31. decembru 2016 vo výške 68 tis. EUR (68 tis. EUR k 31. decembru 2015). Banka neeviduje k 31. decembru 2016 žiadne náklady na uisťovacie a audítorske služby a daňové poradenstvo v zmysle § 18 ods. 6 zákona o účtovníctve.

32. Odpisy dlhodobého hmotného a nehmotného majetku

	31.12.2016	31.12.2015	Zmena
Odpisy dlhodobého hmotného majetku	(6 707)	(6 489)	(218)
Odpisy dlhodobého nehmotného majetku	(1 641)	(861)	(780)
	<u>(8 348)</u>	<u>(7 350)</u>	<u>(998)</u>

33. Služby súvisiace s výrobou bankoviek

K 31. decembru 2016 náklady na tlač eurobankoviek predstavovali 6 107 tis. EUR (2 254 tis. EUR k 31. decembru 2015).

34. Daň z príjmu a ostatné položky znižujúce príjem

V zmysle § 43 zákona č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov v znení neskorších predpisov je NBS platiteľom dane z výnosov (príjmov), ktoré jej plynú z dlhopisov emitovaných na území Slovenskej republiky. Za rok 2016 NBS odviedla zrážkovú daň vo výške 18 057 tis. EUR (2 202 tis. EUR k 31. decembru 2015). Zvýšenie oproti predošlému obdobiu vo výške 15 855 tis. EUR bolo z dôvodu nárastu cenných papierov realizovaných za účelom menovej politiky (pozri pozn. 7).

35. Hospodársky výsledok

Hospodársky výsledok banky k 31. decembru 2016 predstavuje zisk vo výške 147 025 tis. EUR (zisk 4 604 tis. EUR k 31. decembru 2015). Najväčší podiel na zisku predstavujú čisté úrokové výnosy (pozri pozn. 24).

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA
Účtovná zvierka k 31. decembru 2016 – Poznámky
(v tis. EUR)

D. UDALOSTI, KTORÉ NASTALI MEDZI DŇOM, KU KTORÉMU SA ZOSTAVUJE ÚČTOVNÁ ZÁVIERKA, A DŇOM ZOSTAVENIA ÚČTOVNEJ ZÁVIERKY

V súlade s čl. 33 Štatútu rozhodla Rada guvernérov ECB na svojom zasadnutí dňa 16. februára 2017 o rozdelení čistého zisku ECB za rok 2016 medzi jednotlivé centrálné banky, a to v pomere podľa kľúča na splatenom kapitáli ECB. Výnos NBS z rozdelenia zisku vo výške 2 490 tis. EUR je zaúčtovaný do účtovného obdobia 2017.

Po 31. decembri 2016 nenastali významné udalosti, ktoré by si vyžadovali úpravy v účtovnej zavierke za rok 2016.

Bratislava, 14. marca 2017

doc. Ing. Jozef Makúch, PhD.
guvernér

Ing. Miroslav Uhrin
výkonný riaditeľ
úsek finančného riadenia,
bankových obchodov
a informačných technológií

Ing. Katarína Taragelová
riaditeľka
odbor finančného riadenia

Ernst & Young Slovakia, spol. s r.o.
Hodžovo námestie 1A
811 06 Bratislava
Slovenská republika

Tel: +421 2 3333 9111
Fax: +421 2 3333 9222
ey.com

**DODATOK SPRÁVY NEZÁVISLÉHO AUDÍTORA
k výročnej správe v zmysle § 27 odsek 6 zákona č. 423/2015 Z.z. o štatutárnom audite
a o zmene a doplnení zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov
(ďalej len „zákon o štatutárnom audite“)**

Bankovej rade Národnej banky Slovenska:

I. Overili sme účtovnú závierku Národnej banky Slovenska („banka“ alebo „NBS“) k 31. decembru 2016, uvedenú na stranách 66 – 95 priloženej výročnej správy banky, ku ktorej sme dňa 14. marca 2017 vydali správu nezávislého audítora z auditu účtovnej závierky v nasledujúcom znení:

„Správa z auditu účtovnej závierky

Názor

Uskutočnili sme audit účtovnej závierky Národnej banky Slovenska („banka“ alebo „NBS“), ktorá obsahuje súvahu k 31. decembru 2016, výkaz ziskov a strát za rok končiaci sa k uvedenému dátumu a poznámky, ktoré obsahujú súhrn významných účtovných zásad a účtovných metód.

Podľa nášho názoru, priložená účtovná závierka poskytuje pravdivý a verný obraz finančnej situácie banky k 31. decembru 2016 a výsledku jej hospodárenia za rok končiaci sa k uvedenému dátumu podľa Usmernenia Európskej centrálnej banky z 3. novembra 2016 o právnom rámci pre účtovníctvo a finančné výkazníctvo v Európskom systéme centrálnych bánk č. ECB/2016/34 (ďalej len „usmernenie ECB“) a zákona o účtovníctve č. 431/2002 Z.z. v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o účtovníctve“).

Základ pre názor

Audit sme vykonali podľa medzinárodných audítorských štandardov (International Standards on Auditing, „ISAs“). Naša zodpovednosť podľa týchto štandardov je uvedená v odseku Zodpovednosť audítora za audit účtovnej závierky. Od banky sme nezávislí podľa ustanovení zákona č. 423/2015 o štatutárnom audite a o zmene a doplnení zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o štatutárnom audite“) týkajúcich sa etiky, vrátane Etického kódexu audítora, relevantných pre náš audit účtovnej závierky a splnili sme aj ostatné požiadavky týchto ustanovení týkajúcich sa etiky. Sme presvedčení, že audítorské dôkazy, ktoré sme získali, poskytujú dostatočný a vhodný základ pre náš názor.

Zodpovednosť Bankovej rady NBS za účtovnú závierku

Banková rada NBS je zodpovedná za zostavenie tejto účtovnej závierky tak, aby poskytovala pravdivý a verný obraz podľa usmernenia ECB a zákona o účtovníctve a za tie interné kontroly, ktoré považuje za potrebné na zostavenie účtovnej závierky, ktorá neobsahuje významné nesprávnosti, či už v dôsledku podvodu alebo chyby.

Pri zostavovaní účtovnej závierky je Banková rada NBS zodpovedná za zhodnotenie schopnosti banky nepretržite pokračovať vo svojej činnosti, za opísanie skutočností týkajúcich sa nepretržitého pokračovania v činnosti, ak je to potrebné, a za použitie predpokladu nepretržitého pokračovania v činnosti v účtovníctve, ibaže by mala v úmysle banku zlikvidovať alebo ukončiť jej činnosť, alebo by nemala inú realistickú možnosť než tak urobiť.

Zodpovednosť audítora za audit účtovnej závierky

Našou zodpovednosťou je získať primerané uistenie, či účtovná závierka ako celok neobsahuje významné nesprávnosti, či už v dôsledku podvodu alebo chyby, a vydať správu audítora, vrátane názoru. Primerané uistenie je uistenie vysokého stupňa, ale nie je zárukou toho, že audit vykonaný podľa ISAs vždy odhalí významné nesprávnosti, ak také existujú. Nesprávnosti môžu vzniknúť v dôsledku podvodu alebo chyby

a za významné sa považujú vtedy, ak by sa dalo odôvodnene očakávať, že jednotlivito alebo v súhrne by mohli ovplyvniť ekonomické rozhodnutia používateľov, uskutočnené na základe tejto účtovnej závierky.

V rámci auditu uskutočneného podľa ISAs, počas celého auditu uplatňujeme odborný úsudok a zachovávame profesionálny skepticizmus. Okrem toho:

- Identifikujeme a posudzujeme riziká významnej nesprávnej účtovnej závierky, či už v dôsledku podvodu alebo chyby, navrhujeme a uskutočňujeme auditorské postupy reagujúce na tieto riziká a získavame auditorské dôkazy, ktoré sú dostatočné a vhodné na poskytnutie základu pre náš názor. Riziko neodhalenia významnej nesprávnej v dôsledku podvodu je vyššie ako toto riziko v dôsledku chyby, pretože podvod môže zahŕňať tajnú dohodu, falšovanie, úmyselné vynechanie, nepravdivé vyhlásenie alebo obídenie internej kontroly.
- Oboznamujeme sa s internými kontrolami relevantnými pre audit, aby sme mohli navrhnúť auditorské postupy vhodné za daných okolností, ale nie za účelom vyjadrenia názoru na efektívnosť interných kontrol banky.
- Hodnotíme vhodnosť použitých účtovných zásad a účtovných metód a primeranosť účtovných odhadov a uvedenie s nimi súvisiacich informácií, uskutočnené Bankovou radou NBS.
- Robíme záver o tom, či Banková rada NBS vhodne v účtovníctve používa predpoklad nepretržitého pokračovania v činnosti a na základe získaných auditorských dôkazov záver o tom, či existuje významná neistota v súvislosti s udalosťami alebo okolnosťami, ktoré by mohli významne spochybniť schopnosť banky nepretržite pokračovať v činnosti. Ak dospejeme k záveru, že významná neistota existuje, sme povinní upozorniť v našej správe audítora na súvisiace informácie uvedené v účtovnej závierke alebo, ak sú tieto informácie nedostatočné, modifikovať náš názor. Naše závery vychádzajú z auditorských dôkazov získaných do dátumu vydania našej správy audítora. Budúce udalosti alebo okolnosti však môžu spôsobiť, že banka prestane pokračovať v nepretržitej činnosti.
- Hodnotíme celkovú prezentáciu, štruktúru a obsah účtovnej závierky vrátane informácií v nej uvedených, ako aj to, či účtovná závierka zachytáva uskutočnené transakcie a udalosti spôsobom, ktorý vedie k ich vernému zobrazeniu.

S osobami poverenými spravovaním komunikujeme okrem iného o plánovanom rozsahu a harmonograme auditu a o významných zisteniach auditu, vrátane všetkých významných nedostatkov internej kontroly, ktoré počas nášho auditu zistíme.“

II. Správa k ďalším požiadavkám zákonov a iných právnych predpisov

Správa k informáciám, ktoré sa uvádzajú vo výročnej správe - dodatok správy nezávislého audítora

Banková rada NBS je zodpovedná za informácie uvedené vo výročnej správe, zostavenej podľa požiadaviek zákona o účtovníctve a zákona o NBS č. 566/1992 Zb. v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o NBS“). Náš vyššie uvedený názor na účtovnú závierku sa nevzťahuje na iné informácie vo výročnej správe.

V súvislosti s auditom účtovnej závierky je našou zodpovednosťou oboznámenie sa s informáciami uvedenými vo výročnej správe a posúdenie, či tieto informácie nie sú vo významnom nesúlade s auditovanou účtovnou závierkou alebo našimi poznatkami, ktoré sme získali počas auditu účtovnej závierky, alebo sa inak zdajú byť významne nesprávne.

Posúdili sme, či výročná správa banky obsahuje informácie, ktorých uvedenie vyžaduje zákon o účtovníctve a zákon o NBS.

Na základe prác vykonaných počas auditu účtovnej závierky, podľa nášho názoru:

- informácie uvedené vo výročnej správe zostavenej za rok 2016 sú v súlade s účtovnou závierkou za daný rok,
- výročná správa obsahuje informácie podľa zákona o účtovníctve a zákona o NBS.

Okrem toho, na základe našich poznatkov o účtovnej jednotke a situácii v nej, ktoré sme získali počas auditu účtovnej závierky, sme povinní uviesť, či sme zistili významné nesprávnosti vo výročnej správe, ktorú sme obdržali pred dátumom vydania tejto správy audítora. V tejto súvislosti neexistujú zistenia, ktoré by sme mali uviesť.

25. apríla 2017
Bratislava, Slovenská republika

Ernst & Young Slovakia, spol. s r.o.
Licencia SKAU č. 257

Ing. Tomáš Přeček, štatutárny audítor
Licencia UDVA č. 1067

ZOZNAM GRAFOV

Graf 1	Príspevky k medziročnému rastu HDP	9	Graf 18	Investičné portfóliá NBS k 30. 12. 2016, členenie investícií podľa krajiny emitenta	24
Graf 2	Medziročná zmena jednotlivých zložiek HICP inflácie	9	Graf 19	Denný vývoj emisie eurovej hotovosti	36
Graf 3	Vývoj jednotlivých zložiek inflácie	11	Graf 20	Štruktúra eurobankoviek spracovaných v NBS v roku 2016	39
Graf 4	Príspevky zložiek inflácie k celkovému spomaleniu priemernej dynamiky (2016 – 2015)	11	Graf 21	Štruktúra zadržaných falzifikátov eurobankoviek	40
Graf 5	Vývoj reálneho HDP	11	Graf 22	Štruktúra zadržaných falzifikátov euromincí	41
Graf 6	Vývoj bežného účtu a obchodnej bilancie	14	Graf 23	Porovnanie počtu platieb spracovaných v TARGET2-SK v rokoch 2015 a 2016	43
Graf 7	Medziročné zmeny odchýlok REER od rovnováhy a medziročný rast trhového podielu	15	Graf 24	Porovnanie hodnoty platieb spracovaných v TARGET2-SK v rokoch 2015 a 2016	43
Graf 8	Vývoj kľúčových úrokových sadzieb ECB a úrokovej sadzby EONIA	17	Graf 25	Štruktúra smerovania platieb zaslaných účastníkmi TARGET2-SK v roku 2016	44
Graf 9	Vývoj likviditnej pozície Eurosystemu	18	Graf 26	Porovnanie počtu transakcií uskutočnených v SIPS v rokoch 2015 a 2016	45
Graf 10	Bilančná suma Eurosystemu	18	Graf 27	Porovnanie hodnoty transakcií uskutočnených v SIPS v rokoch 2015 a 2016	45
Graf 11	Podiel jednotlivých finančných sektorov na aktívach finančného sektora k 31. 12. 2016	19	Graf 28	Podiel domácich a cezhraničných transakcií v SIPS v roku 2016	45
Graf 12	Vývoj povinných minimálnych rezerv v roku 2016	22	Graf 29	Podiel bezkontaktných bankových platobných kariet v roku 2016	46
Graf 13	Štruktúra slovenských akceptovateľných aktív v roku 2016	23			
Graf 14	Porovnanie štruktúry slovenských akceptovateľných aktív	23			
Graf 15	Použitie akceptovateľných aktív v roku 2016	23			
Graf 16	Použitie domácich a zahraničných akceptovateľných aktív	24			
Graf 17	Investičné aktíva spravované NBS v roku 2016	24			

ZOZNAM TABULIEK

Tabuľka 1	Vývoj HDP podľa použitia	12	Tabuľka 6	Zberateľské euromince emitované NBS v roku 2016	38
Tabuľka 2	Vývoj ukazovateľov trhu práce	13	Tabuľka 7	Vývoj počtu zadržaných falzifikátov v SR	39
Tabuľka 3	Bežný a kapitálový účet platobnej bilancie	14	Tabuľka 8	Počet falzifikátov eur zadržaných v SR	40
Tabuľka 4	Finančný účet platobnej bilancie	14			
Tabuľka 5	Štruktúra kumulovanej čistej emisie eurobankoviek a euromincí	37			

SKRATKY

BCPB, a.s.	Burza cenných papierov v Bratislave, a.s.
C DCP SR, a.s.	Centrálny depozitár cenných papierov SR, a.s.
CERI	databáza regulovaných informácií a iných informácií podľa zákona o burze cenných papierov a zákona o cenných papieroch
EBA	European Banking Authority – Európsky orgán pre bankovníctvo
ECB	European Central Bank – Európska centrálna banka
ECOFIN	Economic and Financial Affairs Council – Rada pre hospodárske a finančné záležitosti (Rada ministrov)
EIOPA	European Insurance and Occupational Pensions Authority – Európsky orgán pre poisťovníctvo a dôchodkové poistenie zamestnancov
EK	Európska komisia
EONIA	Euro OverNight Index Average – referenčná sadzba pre skutočne realizované jednodňové obchody v eurách
EP	Európsky parlament
ESCB	European System of Central Banks – Európsky systém centrálnych bánk
ESMA	European Securities and Markets Authority – Európsky orgán pre cenné papiere a trhy
ESRB	Európsky výbor pre systémové riziká
EÚ	Európska únia
EUR	euro
Fed	Federal Reserve System – centrálna banka USA
FIRDS	Financial Instruments Reference Data System
HDP	hrubý domáci produkt
HICP	Harmonised Index of Consumer Prices – harmonizovaný index spotrebiteľských cien
HZL	hypotekárne záložné listy
MF SR	Ministerstvo financií SR
MMF	Medzinárodný menový fond
MPSVaR SR	Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR
MREL	minimálne požiadavky na vlastné zdroje a opravné záväzky
MŠVVaŠ	Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR
NAV	čistá hodnota aktív
NBS	Národná banka Slovenska
NCDCP, a.s.	Národný centrálny depozitár cenných papierov, a.s.
OCP	obchodník s cennými papiermi
OECD	Organisation for Economic Co-operation and Development – Organizácia pre hospodársku spoluprácu a rozvoj
p. a.	per annum – za rok
p. b.	percentuálne body
PMR	povinné minimálne rezervy
REGFAP	register finančných agentov, finančných poradcov, finančných sprostredkovateľov z iného členského štátu v sektore poistenia alebo zaistenia a viazaných investičných agentov podľa zákona o finančnom sprostredkovaní a finančnom poradenstve
ROMR	rovnaké obdobie minulého roka
SASS	Slovenská asociácia správcovských spoločností
SEPA	Single Euro Payments Area – Jednotná oblasť platieb v eurách
SIPS	Systemically Important Payment System, platobný systém
SR	Slovenská republika
SRM	Single Resolution Mechanism – jednotný mechanizmus riešenia krízových situácií
SSM	Single Supervisory Mechanism – jednotný mechanizmus dohľadu

STATUS DFT IS	Zber, spracovanie a uchovávanie štatistických údajov subjektov finančného trhu v SR
ŠÚ SR	Štatistický úrad SR
ŠZP	Štatistický zberový portál
TARGET2	Transeurópsky automatizovaný expresný systém hrubého vyrovnania platieb v reálnom čase v eurách
TRACE	Single Access to Trade Repositories Project
UDF	útvar dohľadu nad finančným trhom NBS
USD	americký dolár